Rodica Ojog-Braşoveanu

Omul de la capătul firului

Cartea se străduieşte să ilustreze un crâmpei din efortul neobosit al unor eroi anonimi dus pe frontul invizibil al contraspionajului.

Tuturor acestora le aduc un modest omagiu.

Autoarea

Capitolul 1. Şantaj fără precedent

Inginerul Pascu se privi în oglindă. Ridică sprânceana stângă, roti uşor capul căutând unghiul favorabil, apoi zâmbi larg. Dinții frumoşi, umezi, luceau între buzele cărnoase. O buclă blondă aluneca pe frunte. Îşi netezi tâmplele linse şi se apropie de fereastră.

Privită de sus, de la etajul şase, Piața Unirii părea un bazar de oameni şi lumini. Hanul lui Manuc țâşnea alb, fosforescent. Silueta dreaptă amintea sobrietatea construcțiilor de pe meleaguri aride, cu iarbă tocită şi soare fierbinte, ucigător.

La intrare, un "general" în şalvari şi fes roşu făcea temeneli adânci noilor sosiți. Bucureşteni, ori veniți de aiurea, păstrând cheile automobilului în mână, păşeau pragul cu oarecare solemnitate. Biserica din cărămidă sângerie umplea peisajul de umbre.

Cu două sute de ani în urmă — gândul îl înveseli grozav pe Pascu — viața se desfăşura în acelaşi cadru. Doar că atunci erau alte straie, alți oameni, caleaşcă în loc de Fiat, arome iuți, ecvestre, amabilități levantine, ritualuri fanariote; alături, giuvaiergii italieni, răsfirând în fața ochilor aprinşi podoabe complicate, paftale grele ori orfevrerie delicată în filigran.

După două secole, gablonzurile, şiragurile din cristal de Rhin învăpăiază la fel obrajii. La tejghea nu se mai află negustorul cu chip măsliniu. I-a luat locul o vânzătoare tinerică etalând la urechi, pe brațe şi la gât exponatele de marcă ale magazinului. După-amiază are o şedință, dimineață a fost la coafor, diseară... Nu, imposibil diseară! E la televizor!

Zări turnurile Mitropoliei dominând împrejurimile până departe, spre Magistrală. Apoi ochii îi poposiră din nou în piață. Nişte petrecăreți intrară în cramă. Acolo se servesc mici, fripturi în sânge aduse pe talere de lemn. Vinul băut în ulcică groasă de pământ e mai vârtos, umple gura. Instinctiv, inginerul Pascu îşi umezi buzele.

Telefonul, uitat în aşternut, emise un bâzâit vag. Îl lăsă să sune aprinzându-şi liniştit o țigară. Trântindu-se comod, ridică receptorul alene, pregătindu-şi o voce insinuantă, puțintel voalată.

— Da!?

— Casa Pascu?

— Inginer Pascu!

Bărbatul cu glas melodios dar ferm, de la celălalt capăt al firului râse scurt.

— Precizarea e oportună. Vorbesc chiar cu domnia sa?

— Mda...

— Nu mă întrebați ce doresc?

Inginerul se ridică într-un cot, răstindu-se:

— Ascultă, *mon cher,* nu-mi arde de bancuri! Sunt cu o damicelă a cărei virtute principală nu e răbdarea. Nu are ceea ce aş numi eu în general o fire domoală.

Îşi roti privirea prin încăperea goală, mobilată aproximativ.

— N-am de gând să vă rețin. Este o chestiune care se referă, ca să zic aşa, la condiția dumneavoastră profesională.

Pascu nu răspunse şi celălalt se asigură:

— Sunteți atent? Din întâmplare am dat peste fişa dumneavoastră. Fişa inginerului Mihai Pascu...

— În fond, ce vreți de la mine?

— A, ați trecut la pronumele de reverență. În sfârşit! Totdeauna mi-am dorit să lucrez cu oameni cât de cât civilizați.

— Ce vreți? țipă de astă dată Pascu.

Pe cearşaf căzuse scrum aprins, lăsând o gaură rotundă şi neagră.

— Voi începe prin a vă recapitula unele evenimente petrecute în toamna anului 1969...

— Nu înțeleg la ce faceți aluzie.

— Bine, atunci s-o luăm *ab urbe condita.* 1964 vă convine? În martie ați fost exmatriculat de la Politehnică. Erați în anul III. Motivul? Bagatele! Câteva restanțe, scandaluri, beție şi chiar un mic furt camuflat de câțiva colegi, băieți cumsecade...

— Astea sunt minciuni! Minciuni sfruntate şi nu îngădui nimănui...

Celălalt râse:

— Atunci de ce nu închideți? În 1965 ați lucrat pe şantierul de la Brazi. Trăiați în concubinaj cu o tânără doamnă ale cărei pretenții v-au împins la mici excentricități. Delapidare, parcă aşa spuneau unii care nu agreează eufemismele.

Inginerul Pascu îşi aprinse cu degete tremurânde o țigară de la chiştocul celeilalte. Asculta vocea aceea sinuoasă şi dulce, de o dulceață care-i făcea greață şi ştia că cele ce vor urma vor fi mai cumplite, mai odioase.

— Anul 1968 l-ați petrecut pe meleagurile însorite ale unui hotel nu dintre cele mai luxoase, cu o firmă de un umor îndoielnic: Penitenciar.

— Cine, cine eşti dumneata? strigă Pascu în receptor.

Se auzi din nou râsul limpede:

— N-are importanță. Un an mai târziu, tuns chilug şi cu haine fluturânde, găseați un serviciu la Popeşti-Leordeni. Cei de la închisoare, distinşi pedagogi, reuşiseră să zgândărească sentimentele dumneavoastră nobile. Câteva luni ați dus o viață de ascet. Serviciu şi — înduioşător! — lecții de matematică în vederea reluării studiilor universitare.

Un huruit puternic acoperi ultimele cuvinte ale necunoscutului.

“Telefon public”, reflectă Pascu. Mâna îi asudase pe receptorul alunecos.

— Ați ghicit. Vorbesc din stradă. Ce vă spuneam? A, da! Meditatorul dumneavoastră v-a făcut în cursul unei lecții o propunere interesantă.

— Încetează! Încetează! Ce vrei de la mine?

— Ați acceptat propunerea, continuă calm necunoscutul, şi în iunie 1969 erați posesorul unei diplome universitare — false, evident — atestând calitatea dumneavoastră de inginer. Sunt trei ani de-atunci, domnule Pascu şi a sosit scadența. Nu există poliță fără scadență.

— Am plătit! Am plătit tot!

— Vă referiți la cei 5000 de lei? Doamne sfinte! Am spus totdeauna că la închisorile de azi nu se mai învață nimic. Câtă naivitate! Cum, cu fleacul ăsta credeți că v-ați acoperit obligațiile?! Nu, domnule inginer. Plata urmează s-o faceți acum.

— Cât? întrebă răguşit Pascu.

— Mai exact: Ce?

— Ce?

— Spre surpriza mea, constat că nu vă lipsesc aptitudinile profesionale. În momentul de față lucrați ca

subaltern al inginerului Simionescu. Scurt! Mă interesează lucrările lui.

— Sunt secrete!

Un hohot puternic îi izbi timpanul:

— Tocmai pentru că sunt secrete!

— Îmi cereți imposibilul.

— Nimic nu-i imposibil, domnule "inginer", când există bunăvoință. Ştiți cum se pedepseşte uzul de acte false? În cazul în care nu ne putem înțelege, dosarul dumneavoastră "profesional" va face obiectul unui studiu interesant la M.A.I., şi asta în cel mai scurt timp. Aşadar, renunțați la termenul "imposibil".

— Bine, dar ăsta-i şantaj!

— Exact! Deşi nu-mi plac definițiile brutale.

Trecură câteva clipe. În oglinda ştirbă, agățată oblic deasupra divanului, Pascu îşi văzu obrazul livid. Doar buzele rămăseseră roşii ca o rană umedă. Vorbi încet, cu gura lipită de aparat:

— Nu, domnule! V-ați înşelat. Recunosc, în principiu calculele dumneavoastră au fost exacte, dar în ceea ce mă priveşte — repet — v-ați înşelat. Cu orice risc, nu pot primi propunerea.

— Mai gândiți-vă! Gândiți-vă bine, domnule "inginer"! O piatră pornită la vale nu se poate opri din drum.

— Am făcut multe, continuă Pascu, ca şi cum nu l-ar fi auzit. Am furat, am mințit, dar trăda... şi se întrerupse brusc, ca şi cum cuvântul l-ar fi ars. Nu! Acesta este răspunsul meu...

Individul îşi lipi urechea de uşă. O uşă subțire. Două foi de placaj prin care vocea inginerului răzbătea

limpede, cu tonalități nealterate. Râse strâmb. Simțea groaza lui Pascu. Teama picurată treptat în vine, atomi de otravă strecurați în sânge. Glasul îi tremură... Inginerul se zvârcoleşte... Îl simte, vierme netrebnic, fără destin...

Deveni atent. Cineva urca treptele. Individul dispăru în întunericul palierului.

— Este un răspuns pripit şi — iertați-mi duritatea observației! — necugetat. L-am auzit de câteva zeci de ori. Pentru că — poate asta vă consolează — nu sunteți singurul inginer plăsmuit peste noapte care trebuie să-mi plătească serviciile. Servicii calificate, aş zice, ținând seama de faptul că în aproximativ trei ani nimeni nu a sesizat falsurile. Eu am răbdare. Trei ani am aşteptat până când dumneavoastră şi ceilalți absolvenți ai "facultăților mele" ați prins rădăcini trainice. Acum culeg roadele. Fireşte, în ziua scadenței toți s-au arătat foarte integri sau numai înfricoşați, dar au sfârşit prin a plăti. Aşadar, lăsați copilăriile. Veți suna la numărul 57 13... Întrebând dacă au de vânzare un pian *Beckstein.* Evident, este o parolă. Numai unul din locatari ştie despre ce este vorba. Aşa că insistați până vă va răspunde el. Succes, domnule "inginer"!

Pascu însemnă inconştient cifrele în calendarul de birou aflat pe lada studioului şi închise aparatul.

Se duse la fereastră. Privi cerul orb, fără stele, abia ghicit undeva sus. Înregistră forfota străzii, mulțimea care mişuna purtându-şi destinele anonime, cenuşiul citadin, huruitul tramvaielor, în general tot ce simbolizează oraşul ca ritm, culoare şi acustică. Simți un nod dureros, oprit în capul pieptului, şi deodată,

peste Bucureştiul văzut de la etajul şase se suprapuseseră imagini tulburi...

...Femeia cu pometi înalți şi buze răsfrânte, într-o bluză roşie, răscroită adânc, dormitorul-celulă, suportând răsuflarea greoaie, astmatică, a hoțului de buzunare, zâmbetul murdar al celuilalt, ademenitorul de minore, apoi lentilele groase ca nişte farfurii de gheață ale profesorului întinzându-i parşiv cursa între două probleme rezolvate pe un caiet ieftin de 1,15 bani.

...Şi din nou fața îngustă, cu pometii înalți, privind insinuant, printre genele lungi...

Se îndepărtă de fereastră şi începu să se îmbrace cu gesturi automate. Aruncă o privire în jur, surprins pentru prima oară de tristețea odăii. Îndreptă cărămida învelită în ziar de sub biroul şchiop, întinse pătura peste aşternut şi părăsi încăperea cu umerii încovoiați.

Strada i se păru ciudată. Caleidoscop nebun, de o mobilitate obositoare, din care se simțea exclus.

Aruncă o privire întâmplătoare în vitrina unei cofetării. Mormane de dulciuri în culcuşuri de staniol, cu panglici savant învolte, cutii de bomboane cu festoane de hârtie dantelată, intime ca un fragment de jupon. Înregistrări abstracte, absurde care nu se înscriau în circuitul stării sale de spirit. Se miră că le percepe, ca şi cum orice imagine străină de ceea ce avea să i se întâmple era fără noimă, nu putea, nu trebuia să existe.

Mergea izbindu-se de trecători, de călătorii coborâți în stație. Oamenii se întorceau surprinşi. Pierduse eschiva aceea reflexă a umerilor care evită obstacolele, care se scuză.

Traversă piața şi după câteva manevre, verificându-şi mereu spatele, ajunse în Calea Rahovei. O siluetă se

desprinse din apropierea restaurantului “Cluj”, şi pentru o fracțiune de secundă Pascu îi întâlni ochii. Avu impresia absurdă că celălalt îl aştepta, că sesizează o umbră de recunoştință, un licăr particular al expresiei. Îi auzea paşii în spate, şi, după câțiva metri, avu certitudinea că este urmărit.

Umbra, umbra celuilalt, uriaşă, nefirească, se proiecta pe asfaltul cenuşiu. O umbră fără paşi, căci paşii nu-i mai auzea. Aluneca înainte fermă, infailibilă… Inginerul începu să alerge sfârşit, bezmetic…

Apoi, dintr-o dată, pentru câteva clipe avu senzația că e singur. Umbra neagră nu i se mai încurca în picioare, nu-i mai ardea tălpile. Nu-i mai simțea răsuflarea fierbinte în ceafă. Şi începu să râdă. Un hohot demențial, ce se prelingea pe zidurile oarbe.

Umbra se lipi de copac. Revolverul strălucea rece, în întuneric. Fixă amortizorul şi ridică brațul.

Silueta lui Pascu se frânse brusc, prăbuşindu-se pe trotuar.

*

Îşi reveni după câteva minute, în legănat de roți. Deschise ochii. Cineva îi vorbea, nu putea desluşi cine. Imaginile erau neclare, păienjenite.

“Operatorul n-a reglat şarful”, îi trecu prin minte.

Îşi concentră privirea. Desluşi un bărbat tânăr, cu zâmbet blând.

— Stați liniştit! Ajungem imediat la spital.

Simți că-şi va pierde cunoştința şi rosti împleticit:

— Trebuie… E greu…

Tânărul îi şterse sudoarea de pe față.

— Nu acum. Vorbim mai târziu…

Pascu zâmbi trist.

— Nu există mai târziu... Acum... Nu sunt inginer... Am... Am avut o diplomă falsă. Cineva, acum trei ani... mă şantajează... Secrete de la serviciu...

— Cine vă şantajează?

— El, ei, nu ştiu. Acasă, telefon... “Cumpăr Beckstein”... E o parolă...

Inginerul Pascu intră în comă şi nu-şi mai reveni. Muri în aceeaşi noapte într-una din rezervele Spitalului de Urgență.

Capitolul 2. Un anchetator inedit

Maiorul de securitate Minerva Tutovan se trezi la primul semnal al telefonului. Scoase întâi piciorul de sub plapumă, încercând temperatura camerei. Ca de fiecare dată atinse scrinul vechi care gemu, zgâriind liniştea nopții de iarnă. Întinse, din obişnuință, mâna să aprindă veioza şi abia după ce făcu para să funcționeze de câteva ori îşi aminti că nu înlocuise becul ars.

Zbârci, plictisită, din nasul lung şi începu să bâjbâie pe lângă pat căutând telefonul.

— Alo!

Avea o voce metalică, imposibil de confundat. Ascultă un timp, apoi trânti receptorul şi se apropie de fereastră.

Încercă să-şi amintească unde pusese ceasul. Trase perdelele vechi căptuşite cu tafta de culoarea zmeurei, cadou de la o mătuşă ("biata tanti Caliopi, toată viața a avut gusturi fistichii"), lăsând să se strecoare în odaie un întuneric incert, albăstrui.

Pe lada studioului, extensoarele prinseră luciri astrale. Se îmbrăcă cu mişcări iuți, bruşte: ciorapii de bumbac trei sferturi, costumul cenuşiu — fustă şi jachetă — pantofii plați.

"Hm! 11 fără 10."

De sus se auziră bubuituri. Minerva ridică exasperată ochii spre tavan:

— Iar?! Oamenii ăştia mă omoară! Ce-or fi având de bătut la miezul nopții?!

Un zgomot asurzitor — corul țevilor de calorifer izbite cu diferite obiecte fieroase — traversă blocul de-a lungul celor opt etaje.

Locatarii cereau linişte.

“Hm! Mi-au luat-o înainte…”

De pe tabla neagră acoperită cu exerciții de trigonometrie desprinse paltonul, îşi trecu palma peste breton, apoi pe creştet până spre ceafă, unde părul se isprăvea brusc, şi ieşi din casă încuind yala de două ori.

*

Colonelul Ionaş o cunoscuse pe Minerva cu mulți ani în urmă, în condiții sui-generis. Profesoară de matematici pe atunci şi diriginta unei clase mijlocii, făcuse o excursie cu elevii la un monument istoric din preajma Bucureştiului. La câțiva metri de şosea copiii dăduseră peste cadavrul unui bărbat în vârstă. Fusese ucis cu o secure, pe care asasinul, înspăimântat probabil, o abandonase în apropiere. Victima, un spion aflat de mult în atenția organelor securității, era lăsat în libertate pentru a-i depista complicii.

Minerva se schimbase foarte puțin. Acelaşi breton câş, aceeaşi expresie indiferentă, acelaşi nas lung, subțire, alternând grimase în funcție de dispoziție.

— Ții minte povestea din satul Pana?

Minerva ridică din umeri:

— Fleacuri!

“Fleacuri, hm, aşa spusese şi atunci…”

Venise într-un suflet de la Bucureşti, cu un I.M.S. de serviciu. Spre surprinderea lui îl găsise pe asasin în biroul sectoristului, gata să facă mărturisiri.

Fusese descoperit de Minerva. Cu toporişca sub braț, se dusese la şcoala din comună. Intrase în mai multe clase: “Măi copii, am găsit securea asta în drum. Nu ştiți a cui o fi?” Se ridicase un băiețel mai mărişor, pistruiat, cu părul ca morcovul: “Dați-o încoa’, e a lu’ tata…”

Pe Minerva n-o mai găsise în sat. “Cică se grăbea”, spuse polițistul de la post. Făcuseră cunoştință abia la Bucureşti, într-o recreație. După câțiva ani, Minerva părăsea învățământul...

Colonelul îşi privi ceasul.

— Acum o jumătate de oră, inginerul Mihai Pascu a fost asasinat la câțiva metri de sediul securității. Medicul salvării care a însoțit victima la spital s-a grăbit să ne relateze ultimele sale cuvinte.

Scoase o foaie de hârtie din buzunar şi citi rar, încruntându-şi sprâncenele groase, haiduceşti, după cum le definise cândva Minerva.

— Nu există mai târziu... Nu sunt inginer... Am o diplomă falsă... Cineva... acum trei ani... mă şantajează. Secrete de la serviciu... Acasă... telefon. Cumpăr Beckstein. E o parolă...

Douăzeci de minute mai târziu, la Circa de poliție s-au prezentat soții Cătănoiu, vecinii inginerului.

— Mi-a telefonat maiorul Panait, şeful secției. Susține că declarația lor ne interesează în cel mai înalt grad.

Se uită la Minerva. Îşi sprijinise capul de portieră, urmărind succesiunea imobilelor pe străzile pustii. Lumini întârziate trădând insomnii ori eforturi cumplite “de a îngrăşa porcul” înainte de sesiune, trecători rari, expulzați din bodeguța de cartier cu orar redus, măturători cu ochiul de pisică înfipt între omoplați, împingând tulumbe.

Fulgii de zăpadă, deşi, mărunți, întindeau un voal lichid pe parbriz.

Maşina frână brusc.

***

Doamna Cătănoiu, scundă, vioaie, cu ochii foarte apropiați unul de altul, frământa mânerul poşetei. Domnul Cătănoiu, înalt, slab, saşiu, n-avea ce face cu mâinile. Încercă să se ridice la intrarea Minervei şi a colonelului Ionaş. Nevastă-sa îl opri, şuierând scurt:

— Stai jos, Simioane!

Simion se execută prompt.

Minerva nu-şi ascunse zâmbetul. Şi-i putea lesne închipui la ei acasă: doamna Cătănoiu, în capot de zanana cu flori freacă maioneza în pragul bucătăriei, trăgând cu ochiul la televizor. "Degeaba! Ca Tanța şi Costel nu mai fac ăştia pese..." Continuă să comenteze 20 de minute pe temă. Domnul Cătănoiu clipeşte mărunt cu gura mereu întredeschisă. Are deviație de sept şi respiră pe o singură nară. Îi dă dreptate clătinând rar din cap. Se gândeşte cum va justifica suta la chenzină... Berea cea de toate zilele la bufetul întreprinderii, buletinele Pronosport în colectiv, sau poate o undiță... Apoi doamna Cătănoiu trece la rubrica "evenimente din bloc", foarfecă manierele neamurilor lui Simion: "Au venit patru mitocani cu o amărâtă de gâscă şi mi-au stat pe cap o săptămână." Apoi emite considerațiuni proprii asupra zborurilor cosmice: "Eu una nu m-aş duce să mă tai!", şi în cele din urmă desființează în treacăt *du pesul* cumnatei Zoica. Domnul Cătănoiu dă mai departe din cap. E de acord...

— Vă rog, începu maiorul Panait, să relatați şi dumnealor convorbirea! şi se retrase sub un pretext oarecare.

Doamna Cătănoiu trase adânc aer în piept:

— Cum îi spuneam şi domnului sublocotenent..

— Maior, rectifică, zâmbind subțire, colonelul Ionaş.

— Aş! Are tot o stea ca alde Pangrate, infanteristul de la doi. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu deschise gura, dar nu avu timp să articuleze vreun sunet. Întrebarea fusese eminamente retorică.

— Cum spuneam dară, noi suntem cuplați cu inginerul Pascu. A venit omul să ne roage. Miel, nu alta! Că i-am zis lui Simion: "Pe cine nu-l laşi să moară, nu te lasă să trăieşti..." Vorbeşte, domnule dragă, de ne-a înnebunit! Este, Simioane? Bun! 'Nea seară pui mâna pe receptor s-o sun pe soru-mea, Steluța. Fie-sa, a creață, e felceriță la Colțea şi lucrează de dimineață. Voiam s-o întreb pe soru-mea ce să-i mai dau lui Simion, că suferă — mă iertați de vorbă proastă — cu pântecele de când a mâncat prune uscate aduse de frate-său din Huşi când a stat la noi săptămâna trecută, pe motiv că fiu-său era plecat în deplasare tocmai la Timişoara şi uitase să-i lase cheia sub preş. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu îngână confuz:

— Lasă, tu...

— Adică ce, nu-i aşa? Mă rog, chestii familiare... Aşa că ridic receptorul. Nu-mi stă în caracter să fiu indiscretă, borşul meu, plita mea, ce-mi pasă mie de alții, nu ca alde Ştefănească, că nu-ți sună bine omul şi-a şi scos mitocanca capu' pe uşă să vază cine-i! Dar lasă, că acu' o băgară la ilicit. Adică mă orbeşte pe mine că dintr-un salar îți faci şi casă şi Fiat 1800?

Domnul Cătănoiu reuşi s-o întrerupă:

— Lasă, tu...

— Mă rog, chestii de bloc...

— Deci, interveni colonelul, ați ridicat receptorul şi, desigur, fără să vreți, ați auzit...

— Fără să vreau, domnu' ! Fără să vreau! Da' ce-am auzit! ! "Domnule Pascu", zice...

— Cine zicea?

— Un bărbat. "După ce ați ieşit de la puşcărie — zice — cineva v-a vândut o diplomă falsă..."

Doamna Cătănoiu îşi continuă relatarea reproducând în stil personal discuția interceptată.

— Înainte să închidă, zice: "Veți suna şi veți întreba dacă au de vânzare un pian..." Caută cu ochii în tavan: "Un pian... Un pian *Goldenbergl"* Țț! Nu! Pocni din degete cu satisfacție: *Braunstein.*

— Poate *Beckstein,* sugeră Minerva.

— Asta e! *Beckstein!* De unde ştiți? "E o parolă — zice — numai unul dintre locatari ştie despre ce este vorba." P-ormă a trecut tramvaiul şi-a închis.

— Vorbea din stradă? se interesă colonelul.

— Vezi bine, că pe la noi nu trece.

— Cum vi s-a părut glasul? Mă refer la persoana care-l amenința pe inginer.

— Cum să mi se pară?

— O voce poate fi groasă sau subțire, alterată de alcool sau tutun. Uneori se poate preciza cu aproximație şi vârsta. Gândiți-vă, doamnă, este foarte important pentru noi.

— Păi... Doamna Cătănoiu părea încurcată: Ştiu eu... Un glas, aşa, de mototol. Aşa, ca a lui Simion. Se întoarse spre bărbată-său: Ia zi tu ceva, Simioane, să audă şi dumnealor!

— Ce să zic!? făcu fâstâcit domnul Cătănoiu.

Colonelul se ridică, zâmbind:

— Vă mulțumim foarte mult Ne-ați făcut un mare serviciu. V-aş ruga să nu comentați cu nimeni întâmplarea.

Rămaşi singuri, colonelul se adresă Minervei:

— Ei, ce părere ai?

Minerva scrută chipul blajin al lui Ionaş. Avea o privire cuminte, cu ceva mucalit în colțul gurii.

— Sunt foarte surprinsă. Perversitatea combinației depăşeşte cu mult tot ce am întâlnit până acum.

— Într-adevăr.

— Vă dați seama? Cineva, pe care-l bănuiesc bine camuflat, oferă, contra unor sume relativ accesibile, diplome false de inginer. Urmează câțiva ani de expectativă. Oamenii au răbdare. O răbdare diabolică. Aşteaptă ca băieții să prindă cheag la diferite locuri de muncă, să avanseze. Pe de altă parte, urmăreşte şi momentul psihologic. Teama, teama inerentă primelor luni când oamenii beneficiază de o situație trucată, când conştiința faptei neîngăduite şi reprezentarea ei acută începe să se atenueze. “A ținut figura”, cum ar zice, de exemplu, colaboratorul nostru mai tânăr Dobrescu. Treptat îmboboceşte un vag sentiment de securitate. Oamenii se simt mai bine, încep să se bucure, să guste din avantajele unei poziții sociale artificiale care le oferă satisfacții de ordin moral şi material. E clipa în care renunți cel mai greu la o platformă, clipa în care şantajul dă roadele cele mai sigure. Îți trebuie o coloană vertebrală a dracului de solidă, mult resort ca să te poți împotrivi, în fond ca să poți alege între avantajele pomenite şi oprobriul public la care, fatal, se adaugă sancțiunea penală. Iar prețul nu-l constituie câteva mii de lei amputate periodic din bugetul falşilor ingineri, ci

informațiile cu caracter secret deținute de aceştia prin specificul activității lor.

Colonelul Ionaş rămase câteva clipe pe gânduri. Sprâncenele groase coborâseră mult deasupra pleoapelor, ca o streaşină neagră, ascunzându-i privirile:

— Mă întreb... mă întreb în ce moment determinant al acțiunii am intervenit noi. Diploma i-a fost procurată lui Pascu acum trei ani. Deci în 1969. Este singurul punct fix în jurul căruia ne putem mişca pentru moment. Câți pseudoingineri au mai fost racolați de atunci sau până atunci? Câți îşi dau deja obolul furnizând informații? Îți dai seama, Minerva, că Pascu nu este, nu poate fi singurul caz? Felul în care a fost concepută "întreprinderea" presupune anvergură, o rețea întinsă de falşi specialişti vizând o ramură ori mai multe sectoare ale economiei noastre naționale.

Scoase o foaie de hârtie şi un pix lung, albastru.

— Ce date avem?

— În mod prezumtiv, un număr de telefon la care Pascu trebuia să-şi dea consimțământul. Imposibil să nu şi-l fi notat. În lipsa intenției, cel puțin ca impuls reflex. Şi parola. La numărul respectiv răspund mai multe persoane. Necunoscutul a specificat că una singură se află în cunoştință de cauză, fără să precizeze care.

Colonelul se ridică făcând câțiva paşi prin încăpere.

— Trebuie luate măsuri imediate. Să fie avertizate marile întreprinderi şi institutele de cercetare. Veți acționa ca organ de cercetare penală, anchetând crima cu mijloacele specifice organelor de poliție. Printre cei cu care veți avea de-a face în această anchetă veți întâlni desigur şi oameni avertizați. Vreau să spun oameni care

cunosc substratul afacerii, inițiați în istoria diplomelor false. N-avem voie să-i alertăm. Trebuie să le generăm certitudinea că au în față un anchetator penal, căutând urmele unui asasin obişnuit. Să nutrească convingerea că autoritățile ignoră total orice altă implicație străină de crimă. Este esențial! Cu cine vrei să lucrezi?

Minerva îşi ridică umerii, surprinsă:

— Cu locotenentul Dobrescu. Ca de obicei. Există obiecții?

— Nu! îngână Ionaş, frecându-şi obrazul. E un băiat bun.

O conduse spre uşă.

— Ştii, sunt cam supărat... Fiu-meu... a rămas corigent la matematici.

“Aha!” conchise Minerva, clipind şiret. “O ia pe după vişin. Vrea să-mi servească o chestie cu Dobrescu. Iar e sentimental...”

— Trei la teză, trei la oral... Nevastă-mea a instituit un regim draconic. I-a suspendat tot: teatru, patinaj, cinema, televizor... Crezi că e pedagogic? Fac apel la profesiunea ta inițială...

— Perfect pedagogic! Urmăriți-i şi lectura. Mi-amintesc că, pe vremuri, elevul Dobrescu încerca să mă păcălească strecurând în copertele manualului de geometrie un roman de spionaj, numai că eram la începutul anului şi el ținea degetele între ultimele file.

Colonelul râse:

— Apropo de Dobrescu, nu-i scoate prea rău sufletul... Te rog!

***

Cadavrul fusese transportat la morgă. Trupul inginerului Pascu acoperit cu un cearşaf de pânză devenise un număr, un obiect înregistrat cu creion chimic de un funcționar indiferent. La chiuvetă, Vlase, medicul legist, îşi spăla mâinile. O salută pe Minerva Tutovan cu un zâmbet obosit. Avea ochi frumoşi, muiați de o boare. Pe corneea albă, irisul negru se detaşa precis, parcă tras cu tuş.

— Ce-i cu procurorul? întrebă Minerva.

— A plecat. Sunt poate zece minute.

— Acum începeți?

Vlase oftă imperceptibil:

— Da. E o autopsie uşoară. Individul era tânăr, viguros. Fără grăsime...

Minerva măsură făptura delicată a doctorului, încheieturile subțiri. Vlase îşi detesta profesiunea. Crima îl terifia. Nu reuşise niciodată să se obişnuiască cu ideea de moarte. Moartea...

Privi îndelung silueta care se ghicea sub cearşaf. Parcă încerca să fixeze omul în spațiu şi timp. O existență oarecare. Un salt mincinos peste ştachetă, apoi scadența implacabilă. Evenimentul inserat succint la rubrica “Aflăm de la Poliția Capitalei” va fi comentat o seară, poate două, de gospodine în timp ce prepară tocana, apoi se va aşterne uitarea... “A murit un om! Un om tânăr! Ei şi? Oare asta-i totul?”

— Vreau să-l văd.

Medicul săltă puțin cearşaful.

— Un băiat frumos. Păcat!

— Mda! făcu Minerva pe gânduri. Ce ați constatat?

Se uita insistent la tatuajul de pe brațul drept al victimei: Două mâini împreunate.

— Distanța de tragere: circa 30 de metri. Evident, un trăgător excelent. Direcția: perpendicular pe țintă. Arma, dar asta o ştiți dumneavoastră mai bine: Colt 45, cu amortizor. Glonțul a perforat plămânul şi s-a oprit în miocard. Bănuiesc. Atât deocamdată.

Îşi puse mănuşile de cauciuc şi dezveli victima. Avea mişcări moi, unduioase.

Vlase ridică ochii.

— Mâine dimineață sunteți la birou?

— Cred că da. Dați-mi un telefon!

Vlase părea încurcat.

— Ar mai fi ceva... Nu ştiu, poate e o prostie, dar...

— Dar?

— Acum o jumătate de oră am primit un telefon. Cineva, un bărbat, voia să ştie dacă inginerul Vlase a ajuns pe masa de autopsie...

— O glumă... macabră, nu vă mai frământați...

***

Se învârtea prin încăperea spațioasă insuficient mobilată, ținând mâinile înfipte în buzunare.

Locotenentul Dobrescu, tânăr de tot, o urmărea pe sub sprâncene, sfiindu-se s-o privească în față. De fapt evita totdeauna ochii Minervei, rotunzi şi lucioşi, extrem de mobili pe un chip, în general, impasibil.

Eschiva îi stimula memoria afectivă. Pe vremuri, în fond nu cu foarte mulți ani în urmă — opt sau poate zece — fusese elevul Minervei Tutovan. Matematicile nu constituiseră niciodată slăbiciunea locotenentului. Uneori, în nopți agitate, retrăia coşmarul tezelor, al "extemporalelor fulger" de 15 minute, al examinărilor nemiloase pe baza "paşaportului" — caietul de teme.

Ochiul pătrunzător al Minervei — i se spunea “Samuraiul”, iar porecla era preluată cu voluptate de fiecare generație — descoperea cu precizie diabolică manevrele frauduloase din pauză, când, cu sufletul la gură şi mâna înfrigurată, erau completate lacunele după caietele colegilor.

Printr-a noua îl lăsase corigent. Petrecuse o vară îngrozitoare, un iulie fierbinte, crispat, fără ştrand şi fără filme, surghiunit opt ore pe zi în spatele obloanelor trase. Învățase cu lacrimi înghițite, cu pumnii încleştați şi groaza în suflet: “E în stare să mă lase repetent…”, şi născocea răzbunări cumplite, balsam dulce torturilor de peste zi.

Ulterior terminase Facultatea de Drept. Se prezentase la post, repartizat pe lângă un oarecare maior Tutovan. Nu făcuse nici o corelație. De fapt, nici nu ştia că Minerva abandonase învățământul. Când dăduse cu ochii de ea, îl cuprinsese un soi de amețeală, o sfârşeală lină. Prima întrebare a fostei profesoare fusese edificatoare: “Mai ții minte, Dobrescule, formula de rezolvare a ecuației de gradul trei?”

De-atunci trăia într-o continuă tensiune. La fel de necruțătoare ca pe vremea când voia să-l învețe matematică, îl iniția în “tainele” profesiunii, tratându-l fără menajamente, sâcâitoare, didactică, despotică, imposibilă.

Acum stătea în mijlocul odăii derutat, încercând să intuiască, din sărăcia obiectelor, ceva, o idee ori o observație inteligentă. Iar gândul că “trebuia” să fie deştept şi perspicace îl paraliza. Deodată îşi aminti de ultimele cuvinte ale inginerului Pascu şi se apropie de studio. Găsi pe ladă calendarul unde inginerul mâzgălise

numărul de telefon. I-l arătă Minervei care, din cealaltă extremitate a încăperii, ridică din umeri.

— L-am văzut. Povestea este extrem de ingenioasă. Îți dai seama, Dobrescule? Furnizezi diplome false unor derbedei — numai o pramatie e în stare să beneficieze de aşa ceva — şi după un timp vii cu şantajul: "Ori îmi dai relații despre cutare şi cutare lucru, ori te torn la poliție." Şi-acum ce faci? Te uiți la mine? Am un aer rococo! Nu crezi?

Fâstâcit, locotenentul începu să tragă de sertarele unui bufet scund, scoțând la iveală rufe, lenjerie, câteva tacâmuri sărăcăcioase.

— Nu bulendrele mă interesează, Dobrescu! Învață să observi şi să înțelegi.

Se apropie apoi de el cu brațele încrucişate pe piept.

— Arăți de parcă ai fi înghițit un bec. Fii mai bărbat, ce Dumnezeu! Ia-o metodic. Sunt trei oglinzi în casă, dar nici un şifonier. Hainele, foarte multe, o garderobă bogată, aş zice, sunt agățate pe pereți în cuie, ori atârnă pe spatele scaunelor. Deci individul era preocupat, în cea mai mare măsură, de cum arată el, nu interiorul. Un individ care-şi consumă existența pe stradă, la cinema ori în cârciumi, pentru care casa îndeplineşte un singur oficiu: de acoperiş. Nu trădează nici cea mai mică preocupare pentru aspectul locuinței. Nu găseşti nici măcar vedeta decupată dintr-o revistă şi prinsă în patru pioneze. În schimb, se zgâia toată ziua în oglindă, chiar şi când vorbea la telefon. Cui trebuia să placă? Ce zici?

Locotenentul roşu ca sfecla îngână:

— Femeilor…

— Ai ghicit! Cum ai ghicit, Dobrescu?! Caută deci corespondența sentimentală. Nu în masa de lucru. Când

ai de-a face cu mai multe femei, devii prudent. Materialul compromițător îl ținea deci ascuns. Vezi în spatele oglinzii sau între lada studioului şi dormează. Apropo, tu unde le ții ascunse?

— Eu?! Ştiți... eu...

— Ştiu.

După câteva opinteli, locotenentul reuşi să dea la o parte lada. Scoase un pachet învelit în ziar. Scutură praful gros, concentrat ca un ciorchine de vată.

— Totdeauna am afirmat că bărbații n-au fantezie, conchise Minerva.

Desfăcu jurnalul din care căzură câteva scrisori şi fotografia unei femei. Un obraz îngust, cu pomeți mongoloizi şi ochi de culoare deschisă. Femeia privea cu capul dat pe spate, ținând mâinile încrucişate la piept, cu ambii pumni ascunşi sub subsuori.

— Hm! reflectă Minerva Tutovan. Fire închisă, misterioasă, voință fermă. Tenacitate. Un om interesant.

Puse fotografia la loc.

— Astea le luăm cu noi.

Se îndreptă spre masa de lucru unde Dobrescu scotocea conştiincios prin sertare.

— După toate aparențele, Pascu era stângaci, spuse în treacăt, dându-l la o parte. Nu ştiu în ce măsură amănuntul ne interesează, în orice caz e de reținut.

— Poftiți?! întrebă aiurit Dobrescu.

Sub amenințarea unui revolver şi tot n-ar fi fost în stare să ghicească din ce anume o dedusese.

Maiorul Tutovan îşi strâmbă buzele subțiri:

— Am spus că răposatul era stângaci. Nu vezi, ține lampa de lucru în dreapta, deci lumina nu cădea normal, din stânga. Şi nu e un accident întâmplător. Să

zici că Pascu căuta ceva şi a mutat-o din loc. Se vede după praf. Intact pe toată suprafața mesei.

Şi, pentru a demonstra cele afirmate, îşi plimbă degetul pe lemnul lustruit, lăsând o dâră întunecată.

Începu să răsfoiască prin hârtiile scoase de locotenent. Suluri de calc, o tabelă de logaritmi, o riglă de calcul, câteva caiete. Reținu unul, întorcându-i paginile întâmplător. Erau exerciții de matematici superioare. Le parcurse cu un zâmbet nostalgic.

— A luat lecții.

— Poate că exersa singur, îşi luă inima în dinți locotenentul.

— Sunt două scrisuri diferite, băiete. Iar unul din ele corectează totdeauna, ori continuă acolo unde, pesemne, Pascu se împotmolea. În sfârşit, cam asta ar fi pe-aici. Hai să dăm o raită în baie!

Încăperea îngustă, dotată cu un minimum de instalație sanitară, mirosea neplăcut. Etajera din fața oglinzii — "a patra", remarcă Minerva — era supraîncărcată de cosmetice şi obiecte de toaletă. Sticluțele şi cutiile elegante, extrem de decorative, contrastau evident cu pereții scorojiți, mâncați de igrasie. Robinetul de la chiuvetă, defect, picura, apa fiind întâmplător captată într-un borcan mare de iaurt, murdar. Lingurița folosită era alături.

Sub ochii surprinşi ai locotenentului Minerva scoase din buzunar un creion chimic cu care însemnă nivelul până la care ajunsese apa. Deşertă apoi borcanul şi-l puse din nou sub robinet. Îşi privi ceasul şi se aşează pe marginea căzii, fixându-l pe Dobrescu.

— Ei, ai înțeles?

Locotenentul dădu evaziv din cap.

— Ce-ai înțeles?

— Garnitura e defectă...

— Faci progrese, Dobrescu. Mai departe!

— Dumneavoastră vreți să stabiliți un anumit timp...

— Asta era limpede. M-am uitat doar la ceas. Ce fel de timp?

— Timpul în care se umple borcanul.

— Bun. Şi odată determinat timpul, la ce concluzie ajungem?

— Încercați, probabil, o corelație cu ora la care a plecat de acasă victima. Adăugă circumspect: Pot să-mi permit să cred că experiența nu este edificatoare?

— Permite-ți!

— E posibil ca Pascu să fi aşezat borcanul sub robinet în momentul părăsirii locuinței, dar mai e posibil să-l fi pus şi cu, să zicem, o oră înainte.

Minerva se ridică amenințătoare:

— Dobrescu Vasile, nu mă face să-mi pară rău că ți-am dat drumul la corigență într-a IX-a!

Locotenentul îşi încleştă mâinile la spate, până simți că-i pocnesc falangele. Stacojiu la față, îşi muşca buzele. Luă hotărârea disperată să nu-i mai pese. Cât o putea! Şi după aia...

Maiorul Tutovan, cu sprâncenele încruntate, îşi consultă ceasul, apoi luă borcanul în mână.

— Au trecut zece minute, declară ea. Apa colectată atinge înălțimea de un centimetru. Nivelul inițial avea, cu aproximație, 14 centimetri. 14 ori 10 fac 140. Una sută patruzeci de minute. Rezultă că borcanul a fost pus sub robinet în urmă cu două ore şi douăzeci de minute, adică — îşi consultă ceasul — la 22. La ce oră s-a comis crima, Dobrescu?

— 22 şi 15.

— Perfect. Dacă la ora 22 Pascu se afla în această încăpere — ne-o spune nivelul apei din borcan — iar după 15 minute se trăgea în stradă asupra lui, înseamnă că… spune, Dobrescu! Ce înseamnă?

— Că victima venea direct de-acasă.

— Primo! Secundo! Ce-ți spune faptul că un individ — salariat, nota bene! — îşi ingerează paşnic la miezul nopții iaurtul şi în loc să se culce pleacă bezmetic?

— Că victima a părăsit locuința sub influența unei puternice impresii. Completă apoi cu o nuanță de ironie: Produsă, evident, după ce consumase iaurtul.

— Ce anume îi putea genera o astfel de stare?

— Un telefon, o vizită ori o scrisoare! răspunse prompt locotenentul. Cum scrisoarea nu am găsit-o, aş înclina pentru telefon.

— Aşa, băiete! Raționamentul tău este confirmat de declarația soților Cătănoiu. Convorbirea surprinsă la cuplaj a avut loc la ora 22! Notează-ți numărul din calendar, şi mâine dimineață vii la mine cu numele şi adresa abonatului în dinți.

Viscolea. Din buzunarul cât o valiză Minerva scoase un basc. Şi-l înfundă până la sprâncene şi porni pe gânduri, alături de locotenent. Pe Doamnei, un tânăr voinic cu pălăria dată pe ceafă îl salută jovial.

— Salve, Vasilică! Mişto vreme de idile!

Şi se îndepărtă descoperindu-se larg după un clipit semnificativ.

Dobrescu, stupefiat, îşi vârî capul între umeri, bolborosind ceva neinteligibil.

— Cine era măgarul? se interesă calm Minerva. Nu cumva Diaconescu dintr-a X-a B?

— Da... Cred că el...

Avea certitudinea că-şi recunoscuse fosta profesoară şi că-l interpelase numai aşa, de-al dracului.

— Îl țin minte. Copia totdeauna după Popovici...

Scoase un fluierat strident, de stadion, oprind un Getax. Deschise portiera şi se întoarse către locotenent.

— Hai, că te duc până acasă.

— Vă mulțumesc. Stau aproape. A doua stradă.

Minerva ridică din umeri şi dispăru înăuntru. Amintindu-şi brusc de ceva, scoase iar capul:

— Şi mai repetă regula de trei simplă, Dobrescu! S-ar putea să ai nevoie...

Rafale de zăpadă, ridicate de viscol, desenau cozi imense de balaur pe decorul oraşului. Un decor convențional, cu zăpadă şi țurțuri lungi, ca nişte bucle de cristal. Toate peisajele ninse seamănă...

Traversă Calea Victoriei pustie, cuminte, carte poştală hibernală. O carte poştală dintre acelea pe care le primeşti în miezul verii şi-ți pare absurdă. Locotenentul înainta greu. Fulgii înghețați, aspri, ca nişte solzi, i se topeau pe obraz.

La Cercul Militar, felinarele agățau cercei de lumină peste terasele troienite.

Capitolul 3. Ave, Tase, morituri te salutant!

Stăteau de aproape o oră în restaurant, urmărind masa din dreapta lor. Trei bărbați de vârstă mijlocie beau vinul casei diluat în şprițuri slabe. Erau posesorii numărului de telefon indicat de necunoscut şi găsit la locuința inginerului Pascu.

Dobrescu comandase o sticlă de trei sferturi. Sub ochii vigilenți ai Minervei Tutovan nu îndrăznise însă să consume mai mult de un pahar. În ce o priveşte, combinase o mixtură cutremurătoare: suc de roşii cu un deget de lichior indian în care storsese trei lămâi. Sorbea din pai cu o expresie de extaz care aduse lacrimi în ochii locotenentului.

— Continuă! făcu Minerva. Trebuie să dăm impresia că facem conversație, accentuă, că ne interesăm unul de altul.

Dobrescu roşi ca o făclie şi lăsă ochii în jos.

— Nu fi insolent! Ascult.

— Telefonul fiind instalat în hol, e utilizat de toți trei. Sunt singurii locatari ai apartamentului. Am sunat la diverse intervale lansând parola. Mi-au răspuns două voci diferite: “Greşeală”, şi au închis.

— Concluzia?

— Sau inginerul Pascu nu a mărturisit complet parola, nu a avut timp s-o facă, sau, întâmplător, tocmai cel inițiat nu a ridicat receptorul.

— Sau... Minerva ezită îndelung, consultându-şi conținutul paharului. Da... În sfârşit, continuă!

— Cum datele din cartea de imobil nu-mi spuneau mare lucru, mi-am procurat fotografiile lor fixându-i pe peliculă azi-dimineață, în timp ce părăseau locuința.

Le-am arătat celor care se aflau prin împrejurimi în momentul asasinatului.

Locotenentul îşi dozează suspansul sorbind încetişor din pahar. Îl puse înapoi pe masă cu grijă exagerată, până ce simți că Minerva începe să dea semne de nerăbdare.

— Toți trei se aflau la restaurantul "Cluj", deci la câțiva paşi de locul crimei. I-a recunoscut chelnerul. Ba, mai mult, în jurul orei 22 şi 15, ora crimei, sub diferite pretexte, fiecare a ieşit din local pentru câteva minute.

— Interesant! făcu Minerva. Cine e cel de lângă fereastră?

Locotenentul îşi întoarse, ca din întâmplare, capul. Individul de care se interesa Minerva arunca priviri lipicioase în decolteul unei ospătărițe. Fata, măgulită, făcea fițe cu şoldurile, trebăluind mereu pe lângă masă.

Era un bărbat voinic, cu fața rotundă, bine îngrijită. O bărbie încă decentă se revărsa peste gulerul imaculat al cămăşii. Avea în totul ceva de purceluş răzgâiat. O anume eleganță, "de craidon" ar fi zis Minerva — pantofi cu scârț, fular cu motive turceşti, umeri plonjați — respecta linia anilor '45-'46.

— Dumitru Necula, figurant la Teatrul liric. Burlac, 42 de ani.

Minerva îl măsură lung, concentrat:

— Bănuiesc că principala, dacă nu cumva unica sa preocupare o reprezintă femeile. Felul în care se îmbracă, privirile pe care le aruncă chelneriței, chiar şi glumele pornografice pe care le-a spus până acum denotă un senzualism vulgar. Ochii lăcrimoşi sunt inexpresivi, iar privirea, cel mult şireată. Conversație ieftină, de cafenea, fără să depăşească un anumit orizont. Fie că reproduce cancanuri mai mult sau mai

puțin picante din culisele teatrului, fie că emite opinii ori observații scabroase de natură sexuală.

— În consecință, opină locotenentul, nu-l cred capabil de crimă ori de vreo combinație tenebroasă. În afară de faptul că-i lipseşte suportul intelectual, dă senzația că ține prea mult la modesta lui bunăstare pentru a o risca.

— Satisfăcător, Dobrescu! Satisfăcător! Următorul.

Necula tocmai îi pocnise o palmă pe umăr şi râdeau toți trei. Avea o față pământie şi ochi negri. Economia de gesturi, ca şi îmbrăcămintea modestă dar îngrijită atrăgeau atenția. Vorbea puțin şi zâmbea întruna apostolic, parcă recunoscător celorlalți doi că-i acceptă prezența.

— Grigore Dincă, 39 de ani, liber profesionist. Pare un om delicat. Fața trădează o sănătate şubredă, o insuficiență hepatică probabil...

— Nu bate câmpii! îl întrerupse Minerva. Individul e tip saturnian. De aici i se trage culoarea aia bălțată. Încolo e zdravăn tun. Nu vezi ce pectorali are? Ce-i drept, pare un om delicat şi cu educație. Presupun că dispune de mijloace extrem de modeste. Îi lipseşte siguranța pe care o dau banii, iar hainele sunt uzate, fără a depăşi însă limitele decenței. Participă rar la discuții, doar instigat, şi atunci emite evidențe ori platitudini.

— Ca inteligență, l-aş înscrie pe aceleaşi coordonate cu Necula, numai că figurantul e mai şmecher.

— Te pripeşti, Dobrescu. Are o privire care-i departe de a fi cretină. Mai degrabă am impresia că se amuză copios de inepțiile celorlalți, camuflându-şi divertismentul după o mască de naivitate inofensivă.

Minerva sorbi din bizarul cocteil roşu cu fluiditate sfărâmicioasă, zdrobind capătul paiului între dinții puternici, cam mari.

— Ar mai fi Dem Luca, observă locotenentul. Traducător, 56 de ani, necăsătorit…

Maiorul Tutovan scrută cu ochii lucioşi profilul ascuțit al bărbatului, ceva între babă şi vultur pleşuv. Gulerul ros al cămăşii, manşetele zdrențuite ale căror franjuri fuseseră îndreptate atent cu foarfecele lăsând să se vadă dublura, ca şi hainele vechi, cu proeminențe lucioase, sugerau o existență penibilă, cu detalii meschine.

Vorbea mult, incoerent, şi, din câte i se părea Minervei, făcea abstracție, într-un mod ciudat, de conversația celorlalți. Gesturi largi, rotunde însoțeau monologurile grandilocvente. Cu muchia palmei omul curăța neîncetat masa, apoi, zvâcnind din vârful degetelor, degaja de pe mâneca hainei imaginare fire de praf.

— Viața e un amănunt penibil, domnii mei, declară tare Luca, ducând paharul la buzele supte. Primii care au observat-o au fost creştinii, căci întreaga lor dogmă — luați-i doar pe Sfântul Martin ori pe preacuviosul Augustin, ca să nu mai vorbim de Baudin, distinsul Jean Baudin — inoculează disprețul față de efemerul antract suspendat în abis, atom al nimicniciei. “*O temps suspends ton vol, et vous heures propices, suspendez votre cours*…” Vedeți, domnilor, la 20 de ani e suficient să întinzi doar mâna ca să-ți agăți bascul de cornul lunii… Însuşi Take Ionescu…

Necula, amețit, îl urmărea tâmp şi bovin, scobindu-şi conştiincios molarii cu un băț ud de chibrit pe care îl

sugea din când în când. Dădea din cap competent, în fond năucit şi incapabil să găsească un sens în vraiştea de idei.

— O ia razna rău, observă Minerva, şi încă cu tupeu. Înşiră baliverne scontând la sigur pe ignoranța celorlalți.

— De ce o face? întrebă locotenentul, încrețindu-şi fruntea.

— Logoreea ar fi o explicație şi cea mai inofensivă. Plictiseala ar fi alta. Amicii i se par neinteresanți, discuțiile lor searbăde, mica lor filozofie naivă, aşa că ridică un scut permanent între el şi ei. A născocit bruiajul ăsta fără cap şi fără coadă, dar cel puțin îl împiedică să recepționeze observațiile lor banale. "De ce nu-i evită atunci?" ai să mă întrebi. E totuşi mai vesel să bei în trei decât de unul singur, şi apoi am întâlnit căsnicii — o prietenie foarte strânsă împrumută mult de la această instituție — în care oamenii se detestau şi totuşi nu reuşeau să se despartă. Mai există o variantă. A umorului sardonic. Luca se amuză copios, un râs homeric care-i zguduie măruntaiele, fără sonor, de presupusa naivitate, crasa ignoranță a lui Necula. Treaba, ca preocupare în sine, presupune pe lângă o doză de cinism o insatisfacție pe planuri majore deprimantă sau ceea ce numim în general ratare. Şi vorba lui Schopenhauer, pentru că suntem la citate: "Să te ferească providența de cel care n-are nimic de pierdut".

***

Urmărirea continua. Pe la ora 3 dimineața, Minerva Tutovan, împreună cu locotenentul Dobrescu, se afla la barul, "El Dorado".

Un chelner ce se voia stilat le adusese cafele şi o jardinieră din care ciuguleau stafide, alune şi *langues de chat,* urmărind pe ringul de sticlă — un disc de culori şi lumini — evoluția unei dansatoare destul de trupeşă. Pe un pretext oriental, femeia îşi flutura borangicurile multe şi aţâţătoare, iar mişcările sinuoase stârneau exclamațiile celor mai puțin blazați din sală.

Dobrescu, care-şi promise să vină într-o zi singur, încerca un obraz impasibil, neştiind ce atitudine să ia. Minerva, cu ochii subțiați şi gura strânsă pungă, îl observa atent, cântărindu-i reacțiile tot mai vigilentă pe măsură ce numărul se apropia de final. Camuflându-şi interesul, locotenentul se foia pe scaun simulând "datoria trează" pentru masa din imediata apropiere a celor trei: Necula, Dincă şi Luca. O chelneriță surprinzător de frumoasă, îmbrăcată în uniforma casei, minijup redus la extrem lăsând să se vadă *dessous*-urile cochete, le aduse o sticlă de şampanie bine frapată, învelită într-un şervet ud, ca un scutec.

După ce turnă în pahare, fata se îndepărtă. Necula, cu zâmbet lat, umed, îi lipi o palmă birjărească pe circumferința dorsală.

— Mă întreb, făcu în şoaptă Dobrescu, de unde au atâția bani? Ştiți cât costă aici o sticlă de şampanie?

— Să-ți spun eu ce te întrebi? i-o reteză Minerva. Ce seară liberă ai în următoarele trei zile. Aici trebuia să vii cu măgarul ăla, cu Diaconescu… Şi cred că ai să vii, mai adăugă după o clipă de gândire.

Tăcu brusc. De la masa celor trei Dincă se ridicase îndreptându-se spre ieşire. Dobrescu îl urmă, afişând un aer distrat. Se strecura printre mese, calculând unde anume se putea considera în afara razei vizuale a

Minervei, pipăind voluptuos prin stofa hainei țigările şi bricheta. Dincă, după o scurtă incursiune la toaletă, dădu un telefon de la garderobă. Rămase mult timp cu receptorul lipit de ureche şi chipul i se întunecă rapid. Reluă numărul încă de două ori, apoi renunță.

— Ei? făcu Minerva, trecându-şi palma peste breton.

— A dat un telefon.

— Şi?

— Nu i-a răspuns nimeni, deşi a încercat de câteva ori.

— Mda, e aproape 4. Destul de bizară ora. Îl măsură cu un zâmbet sarcastic, observând: Şi mai schimbă țigările, Dobrescu...

O parte din lumini se stinse şi începu dansul. Tangoul languros din repertoriul lui Nat King Cole fu urmat de un şeic apocaliptic întins pe vreo 20 de minute. O pereche — oameni între două vârste — valsa cinstit, ignorând stoic comentariile suculente ale celor din jur:

— Uşurel, tăticu'!! Nu te osteni!

— Te prinzi ce step văd gagiii?!

— Fane! Ăştia-s de la "Steaua fără nume..."

Un tip rubicond, cu mustață pleoştită, îmbrăcat în haine cafenii, cu o cravată improvizată dintr-un cordon de fâş, se înclină reverențios în fața Minervei. Aceasta îl măsură iritată şi se adresă locotenentului:

— Spune-i, te rog, persoanei că încă nu achităm nota.

— Pardon, păpuşico, ziceam că te fac un dans.

Dobrescu, alarmat, încercă să evalueze prețul marelui candelabru ce atârna deasupra ringului. Interveni oportun:

— Domnişoara e cu mine...

— Ce impertinență! izbucni Minerva Tutovan.

Nu-şi găsea locul de indignare.

Dobrescu însă, care încerca pentru prima oară să-şi considere fosta dăscăliță folosind genul feminin, era cel mai surprins. Scrutând obrazul osos, cu ochi rotunzi, nasul lung țâşnind direct de sub breton, îşi aminti cu zâmbet ascuns una din numeroasele legende care circulau pe seama Minervei. Celibatară convinsă, stare civilă enunțată cu emfază şi ochi scăpărând de satisfacție, ținea în particular la apelativul *domnişoară*, corectând prompt orice confuzie. În seri de toamnă, când nostalgia lâncezeşte lângă sobă semănând tristeți grațioase, cunoscuții recapitulau cu acelaşi zâmbet neobosit unica "aventură" a Minervei. Făcând naveta la Ploieşti (era pe atunci profesoară la un liceu din centrul oraşului), un inginer care o urmărea asiduu încercase s-o sărute în tren. Înspăimântată, Minerva sărise din mers, fracturându-şi brațul. Comentariile sarcastice pe marginea incidentului o scoteau din sărite. Pe "agresor" îl dăduse în judecată.

— Ce faci, Dobrescu, dormi?

Locotenentul tresări puternic cu senzația că este scos la tablă.

Necula, bine amețit, îşi făcea drum printre mese reluând itinerarul lui Dincă. Toaleta, apoi telefonul. Spre surpriza lui Dobrescu, figurantul formă acelaşi număr. Aşteptă câteva clipe să i se răspundă, în timp ce pe figura dolofană Dobrescu desluşi dezamăgirea pe care o încercase, la acelaşi aparat, saturnianul Dinică . Ca o variație la temă identică, Necula cumpără un pachet de țigări, apoi se întoarse în local.

— Acelaşi număr de telefon! răspunse locotenentul privirilor Minervei. Înainte a fost la toaletă. De la garderobă a cumpărat un pachet de “Snagov”.

Luca se ridică la rândul lui, îndreptându-se direct spre telefon. Camuflat în spatele unor consumatori care-şi reclamau paltoanele, Dobrescu descifră numărul deja cunoscut. După câteva clipe, un zâmbet lung inundă fața lui Luca. Se întoarse imediat cu spatele şi în ciuda manevrei sale rapide, locotenentul nu mai surprinse decât ultimele cuvinte: “Negreşit, mâine...”

Orchestra decretase “şpriț-pauză”. Localul începu să se golească. În aşteptare, Minerva schițase cu chibritul ars nişte semne în care Dobrescu desluşi cu repulsie radicali de ordinul doi şi trei.

— Acelaşi număr de telefon, i-o luă ea înainte, fără toaletă şi fără țigări. Asta ştiu, sau, în fine, bănuiesc. Şi acum, cere nota!

Curând, cei trei se ridicară o dată cu un grup masiv de la o masă colectivă. Minerva şopti:

— Da! Ecuația e prea simplă, mult prea simplă...

*

Duminică dimineața, maiorul Minerva Tutovan suna la uşa unui apartament din strada Rozelor.

După câteva minute îi deschise o femeie, tânără în mod evident abia trezită din somn. Peste cămaşa de noapte îmbrăcase în grabă un capot roşu pufos, tivit cu blăniță albă. Un strai de Moş Crăciun, cochet şi vesel.

Femeia manifestă o surpriză firească în fața legitimației Minervei şi o invită în casă, prezentând scuze de circumstanță. “Este dezordine, fiind duminică am întârziat mai mult în pat..” etc.

Se opriră într-un gen de salonaş, relativ modest, dar mobilat cu gust. Două fotolii de catifea, guşa porumbelului, covor şi draperii verde-închis, o măsuță joasă bine lustruită, nelipsita scrumieră masivă de cristal, acuarele vii cu rame albe pe pereți. Deasupra televizorului atârna fotografia unui cavalerist din timpul primului război mondial. Ochii blânzi contrastau cu silueta țeapănă, agresivă, proptită în sabie. Ochi care priviseră indiferenți filmul unor evenimente majore sau meschine, cenuşii, de fiecare zi, o succesiune de întâmplări de care nu-şi mai aminteşte nimeni, consumate deceniu după deceniu... Minerva îşi dădea seama că micul apartament reprezintă de fapt o garsonieră dublă: un dormitor, baia şi, desigur, bucătăria minusculă.

— Să vă servesc o cafea! propuse femeia convențional.

— Nu vă deranjați, zâmbi Minerva încercând să imprime figurii o expresie cât mai agreabilă. Vreau să discut cu dumneavoastră despre inginerul Mihai Pascu.

Peste chipul femeii trecu o umbră. Suspină uşor. Ridică ochii verzi, lungi şi întrebă în şoaptă:

— De ce a murit?

— Aceeaşi întrebare mi-am pus-o şi eu. De ce?

Dora Ioachim îşi stăpâni o tresărire. Părea extrem de echilibrată, decentă în gesturi şi reacții. “Genul de femeie”, îşi zise Minerva nu fără admirație, “care n-a fost văzută niciodată plângând.”

— Oribil... Am citit la *Mica Publicitate* anunțul colegilor...

Îşi aținti privirea afară, în cenuşiul de plumb al dimineții de iarnă.

Observându-i pomeții proeminenți, linia fermă a buzelor şi a bărbiei, Minerva Tutovan retrăi impresia produsă de fotografia din locuința lui Pascu. Multă personalitate, voință. “Da, fără îndoială, Dora Ioachim este o femeie interesantă.”

Nu era frumoasă în accepțiunea clasică a noțiunii. Nu epata cu strălucire de star şi nu înduioşa cu dulceața canoanelor estetice ale romanticilor. Şi totuşi avea un chip de la care nu-ți puteai lua ochii. Exista în femeia aceasta suplă, cu membre subțiri, dar viguroase, cu părul roşu, tuns scurt şi ochi sticloşi de un verde compact înghițind pupila, ceva sălbatic, nedomolit. Şi poate că farmecul ei incontestabil consta tocmai în paradoxul tulburător dintre firea aprigă, zbuciumată şi sobrietatea reacțiilor, ponderarea conduitei. O sălbăticiune cu maniere de pension.

Se întoarse spre Minerva:

— Acum înțeleg. Ați găsit la el scrisorile mele.

Maiorul Tutovan confirmă, clătinând din cap.

— Le păstra, reluă Dora Ioachim. Le mai păstra încă…

— V-a iubit mult, minți Minerva. Păstra doar scrisorile şi fotografia dumneavoastră.

Dora Ioachim îi aruncă o privire goală: “Ce putea şti femeia asta despre dragoste… Dragostea disperată, dementă, fără zile, fără lumină, căci totul este o noapte, delir cu ochi fierbinți, tiviți de cearcăne, trântă încleştată cu infinitul, cu clipa care se vrea eternă, luptă dinainte pierdută, dintotdeauna pierdută. Apoi pustiul…”

Minerva îşi trecu palma peste obraz, privind-o insistent. Citise cândva, într-o revistă de duzină, un test naiv: “Cum definiți o sticlă cu conținutul înjumătățit?”

“E pe jumătate plină”, spune optimistul. “E pe jumătate goală”, afirmă pesimistul. “Pentru Dora va fi întotdeauna goală. Aşa s-a obişnuit. Aşa s-a deprins să-i judece şi pe ceilalți. Aşa mă judecă şi pe mine.”

— Cu alte cuvinte, nici măcar nu se ştie de ce a trebuit să moară!

— Poate că ne ajutați dumneavoastră să aflăm, sugeră Minerva.

— Cum?

— Vorbiți-mi despre el.

— Adică despre dragostea noastră…

Îşi aprinse o țigară şi trase câteva fumuri adânci înainte de a începe.

— Am spus dragostea noastră, căci este unicul context în care pot vorbi despre Mihai. Totul a început acolo, la Brazi. Sunt chimistă — nu, n-am studii universitare — şi fusesem angajată prin transfer de câteva luni. Abia obținusem divorțul de soțul meu, medic la Craiova, şi mi se părea, aşa mi se părea atunci, că devenisem imună. Afecțiunea pentru Mihai a fost spontană şi de la început covârşitoare. Când mi-am dat seama că încep să alunec, sentimentul era definitiv.

— Ce înțelegeți prin a aluneca? întrebă încet Minerva.

Dora Ioachim zâmbi trist:

— Iubirea e înălțătoare, scrie în toate abecedarele, sursă de inițiative generoase, elanuri filantropice etc. La 17 ani credeam că e suficient să întind doar mâna ca să-mi agăț bascul de cornul lunii…

Minerva încruntă uşor sprâncenele:

— Continuați!

— Azi am 28 de ani, am iubit de două ori şi pot măsura prăpastia, tenebrele de coşmar în care te azvârle

dragostea. În ceea ce-l priveşte pe Mihai, intuisem omul, specia, dacă vreți primejdia, dar nu mă puteam opune.

— Curios! N-aş fi zis că vă lipseşte voința. De fapt, în ce consta primejdia?

— Mihai era un dezechilibrat. Nu mă refer la un dezechilibru nervos. N-avea echilibru în sensul acelei cumpene dintre bine şi rău care dă sens pozitiv unei existențe. Avea intențiile cele mai bune din lume şi inițiative frecvente pentru aducerea lor la îndeplinire. Era însă incapabil să se opună, să reziste unei plăceri concrete şi imediate care trebuia sacrificată țelului major.

— De pildă?

— Cunoaşteți probabil amănuntul că în 1964 fusese exmatriculat de la Politehnică. În '66, poate şi la insistențele mele, se hotărâse să-şi reia studiile. Avea nevoie de o recomandare de la întreprindere. În situația aceea, cea mai mică greşeală îi putea fi fatală. Voia să aibă sau să se creadă că are o conduită ireproşabilă. Într-o sâmbătă a plecat la Ploieşti, la o nuntă. Tocmai intrasem în concediu, aşa că ne-am dus împreună. Ei bine, mi-a fost literalmente imposibil timp de trei zile şi trei nopți să-l scot de-acolo. Era o nuntă bogată, nişte țărani îşi măritau fata, iar cheful nu se mai isprăvea. Argumente, amenințări, lacrimi — toate au fost inutile. Amănuntul vi se pare poate nesemnificativ, totuşi îl caracteriza.

— N-avea măsură.

— Da, n-avea măsură. Era în stare să piardă o chenzină întreagă la table ori cumpărând câteva pungi de *Loz în plic*.

— Ce s-a întâmplat cu recomandarea?

Dora Ioachim aruncă o țigară stinsă.

— I-au refuzat-o, fireşte.

— Din cauza celor trei absențe?

— În mare măsură. I s-a propus prelungirea termenului de îndreptare, ca să zic aşa, cu încă un an. Inutil! Era jignit, îşi pierduse curajul şi încrederea.

— Mă întreb, spune Minerva pe gânduri, ce aş fi făcut în locul dumneavoastră...

— Ceea ce trebuia să facă orice femeie care iubeşte. Eu îl divinizam. Subiectiv eram de partea lui. Suferea şi aveam impresia că i s-a făcut o nedreptate gratuită. Evitam totuşi să-l alimentez. Astăzi văd altfel lucrurile. Nu pot reproşa cuiva că nu crede în mine sau că mă detestă. Şi-apoi poate că oamenii aveau intuiție. În '67 a făcut o prostie şi a fost condamnat la un an şi jumătate. Intrase într-o combinație dubioasă cu unul din magazinerii şefi. A sustras nişte materiale. Abia la proces am înțeles despre ce era vorba.

— După aceea, probabil l-ați părăsit.

— Nu mă cunoaşteți! Nu de aceea l-am părăsit.

— N-am spus de aceea, ci după aceea.

— Nici aşa nu este exact. Nu sunt omul care să dau bir cu fugiții din cauza unei hârtii cu antetul tribunalului pe care scrie sentință. În decembrie '68, când a fost pus în libertate, l-am primit la mine în casă, aici. Era dureros gândul şi totuşi reflectam că un an de penitenciar trebuia să-l fi scuturat puțin. Şi, ciudat, se întorsese cu un moral excelent, pus pe fapte mari. Şi-a găsit un serviciu la Popeşti-Leordeni şi începuse chiar să ia lecții de matematică şi fizică.

— Cu cine?

— Nu ştiu. Nu l-am întrebat. În fond, important era că se hotărâse.

— Evident.

Dora Ioachim se ridică şi se opri lângă fereastră. Picioarele goale, în papuci mici de lac, erau încă bronzate. Vorbi cu spatele întors:

— Sunt în stare să iert multe. Nu şi minciuna. Când mi-am dat seama că mă înşală, totul s-a terminat în mod irevocabil. Nu fac distincție între aşa-zisele aventuri de o seară, inofensive, şi "legăturile serioase". Faptul în sine, indiferent de rubrică, mi-e suficient. În general cred că e suficient. Ar trebui să fie. Oftă. În sfârşit. De-atunci nu l-am mai văzut. Am auzit că între timp a devenit inginer.

Telefonul începu să sune şi Dora Ioachim întinse mâna îngustă după receptor.

— Da, eu sunt... mai târziu, te rog. Peste jumătate de oră. Bine, la revedere.

Închise, adresându-se Minervei:

— Cam asta ar fi tot ce v-aş putea spune despre Mihai.

Maiorul Tutovan se ridică.

— Vă mulțumesc.

În prag se întoarse căutând lung în ochii sticloşi ai Dorei Ioachim. Femeia îi suportă privirea ferm, fără să clipească.

Când uşa se închise, Minerva rămase câteva clipe nemişcată, mângâindu-şi bretonul gros.

"Ce-ar fi în stare, la o adică, să facă femeia asta dintr-un Dobrescu, de pildă?"

Coborî scările plimbându-şi degetele pe balustrada lustruită. În hol se opri surprinsă. Locotenentul

Dobrescu, într-un pardesiu sport, cerceta lista locatarilor.

— Ce cauți aici?

— Dumneavoastră?!

Ochii locotenentului străluceau. Părea extrem de tulburat.

— Femeia, Dora Ioachim...

— Ştiu, Dobrescu. Îl cunoaşte pe Luca.

— V-a spus ea?

— Într-un fel.

Ieşiră din bloc. Se auzeau tramvaiele încrucişându-şi liniile la Podul Izvor. O luară pe Cheiul Dâmboviței.

— Fata asta e un număr mare. Minte bine şi cu talent. A scăpat însă aiureala aia, cu luna şi bascul, a lui Luca. Sper să n-o fi ciupit din vreun clasic. Sună destul de bine, iar imaginea e frumoasă. Dora Ioachim a înregistrat-o şi mi-a plasat-o trădând faptul că îl cunoaşte.

— Îi cunoaşte pe toți trei...

Minerva îl privi iute.

— ...şi se întâlneşte cu fiecare în parte.

*

La 4 sau 5 dimineața, din diverse puncte ale Bucureştiului — adeseori localuri care şi-au prelungit insomnia ori cotloane de unde somnul a fost alungat cu şprițuri şi cafele — țâşneşte inițiativa împleticită: “Hai la gară!”

În zorii zilei, restaurantul Gării de Nord oferă parada de gală a marilor cheflii, campionii nopților pierdute. Cei care-şi iau micul dejun în aşteptarea acceleratului de dimineață ori între două trenuri sunt răzleți şi solitari,

lesne de identificat. Fețe proaspete, bine rase, valiza mică de voiaj alături, consumația: ceai cu gem ori anglo-saxonul şuncă şi ouă.

Fenomenul pitoresc îl reprezintă însă ceilalți. Mese de trei până la zece persoane, figuri trase, podoabe capilare stufoase, iar comanda invariabilă: 50 de coniac înainte, ciorbă de burtă acră, fierbinte, crâncenă şi ardeiată, după.

Când pe urmele neobosiților Dincă, Luca şi Necula, maiorul Minerva Tutovan şi locotenentul Dobrescu pătrunseră în restaurantul Gării, avură surpriza de a nu găsi nici o masă liberă. Se "lipiră" destul de greu lângă o pereche de navetişti. Ceilalți trei fură cooptați cu urale şi îmbrățişări sentimentale la o masă de cheflii.

— Să trăieşti, coane Griguță!

— Pe unde ați fost azi-noapte?

— Zău? E mişto programul? Şi gagica?

— Durere!!!

— Câți marafeți?

— Ce luăm? Să vină şeful!

După câteva minute, ospătarul apăru cu două castroane uriaşe, aburinde. Împărți expert ciorba, ingerată cu deliciu în ritm vertiginos, apoi fără să aştepte comandă specială — îşi cunoştea clienții — aduse un platou imens cu gogoşari, castraveți şi inimi crețe de varză acră.

— Ce-i cu ăştia, dom'le?! se miră Minerva Tutovan îndată ce rămaseră singuri.

Avea în față un ceai din care sorbea rar, cu silă. Dobrescu, la a cincea cafea începând de aseară, reflecta îngrijorat:

“Indivizii sunt de cursă lungă. Trei cârciumi într-o singură noapte şi cine ştie ce le mai trece prin minte, iar Minerva e în stare să se țină după ei până or cădea sub masă. În fond, am putea preda acum urmărirea altora. Cu un telefon, rezolvăm lesne…”

— Că au bani, e limpede, dădu el glas unui gând mai vechi.

Minerva ridică plictisită din umeri. Era deconcertată. Fără îndoială nu aşa şi-l imaginase pe “marele maestru” şi nici măcar pe complicii săi. Triumviratul — Luca, Dincă şi Necula (un ratat, un oarecare şi un crai ieftin de mahala) — excludea, fie chiar numai ca executanți, combinația de mare subtilitate a diplomelor false. O astfel de întreprindere presupune în limitele sale minore şi majore o anume consecvență, o anume seriozitate, o fermitate şi măsuri extreme de precauție care se îmbinau greu cu existența de un boem grotesc şi public a celor trei. “Performanțele”, gândea Minerva, “indiferent de planul moral pe care se înscriu şi cu atât mai mult când sunt machiavelice, incumbă, pe lângă un efort susținut, o sobrietate ce nu îngăduie investigații nici măcar întâmplătoare. Şi totuşi, legătura dintre cei trei, ori doar a unuia dintre aceştia şi autorul şantajului este incontestabilă.”

La masa lor cheful continua. Câteva sticle de vin umpleau frapierele, cafele duble abia fuseseră aduse. Necula, cu brațul pe după gâtul unui individ îndesat, cu ochii mici înfipți la rădăcina nasului, cânta *sotto voce*, romanțe lacrimogene. Dincă clipea mărunt, întinzând acelaşi zâmbet tâmp la care adăugase o tentă de blajinătate. Luca, cel mai treaz, continua să alunge firimituri inexistente, cu demnitatea unui majordom de

casă mare. Din când în când intervenea cu glas baritonal bine timbrat: “Domnilor! Nu se poate, domnilor…”

La 10 dimineața, două getaxuri burduşite — Luca, Dincă şi Necula, plus cei racolați la restaurant — părăseau Gara de Nord. Într-al treilea, Dobrescu şi Minerva făceau pronosticuri asupra itinerarului. Urmărirea era uşurată de traficul aglomerat al dimineții. Mergeau pe linia tramvaiului 12. Maşinile frânară în fața cimitirului Bellu. Necula cumpără o lumânare groasă şi grupul gălăgios se angajă pe aleea centrală. Cotiră apoi spre stânga, înaintând cu dezinvoltură, fără nici o urmă din rezerva aceea superstițioasă pe care cei mai mulți o încearcă cu prilejul unor astfel de vizite. Pâlcuri de oameni — rude de-ale răposatului ori vecinii veniți din spirit competițional (“pe alde cumnată-meu l-au slujit trei popi!”) — se înghesuiau în jurul femeilor cu haine cernite care împărțeau pomeni: ştergare, căni de lut, vin de 7,50 lei, colivă. Milostiviții îngânau câte un bogdaproste printre obişnuitele comentarii mai puțin pioase:

“Nu-i potrivită din grâu…”

“Mitocanul şi la colivă se cunoaşte!”

Preoții rasoleau slujba asigurând prin semne şi viu grai pe cei care aşteptau să le vină rândul:

— Cu sfinții odihneşte… sufletelee… acu’, acu’, madam Popescu… adormiților roobilor tăi…

În frunte cu Necula, Dincă şi Luca, chefliii se apostrofau bine dispuşi. Părea un grup în zi de sărbătoare într-un loc de agrement cu căluşei, floricele, gogoşi calde, şi ici-colo figuri oacheşe încercând să-ți vândă de ocazie un stilou verde, ieftin. Reflecții de un umor macabru se încrucişau deasupra mormintelor. În

fața unui cavou impunător, oamenii se opriră. Edificiul pătrat, cu coloane de marmură şi frontispiciu rotund din sticlă colorată ca o rază a vânturilor, era împrejmuit de un lanț cu anouri groase.

— Valabilă garsonieră! comentă cineva din grup.

— Are sonerie?

— Şi-o fi pus telefon…

— St! făcu Dincă. Linişte, domnilor!

Cei trei adoptaseră brusc un aer pios. Cu gesturi măsurate, Luca deschise cavoul, aprinse lumânarea şi alimentă candela dintr-o sticluță de untdelemn pusă la îndemână pe o etajeră alături de un vas cu imortele şi fotografia răposatului: o figură mucalită, făcând parcă cu ochiul din altă lume.

Oficiul isprăvit, Luca se alătură celorlalți şi cu glas răspicat decretă:

— Descoperit! Domnilor, aci zac rămăşițele pământeşti ale marelui filantrop, singurul cu adevărat înțelept, Anastase Vasiliu. Dovedind o desăvârşită înțelegere a existenței în sensul ei filozofic, săvârşindu-se din viață, acest om a depus un ultim omagiu pe altarul bachic lăsându-ne nouă, prietenilor săi, întregul său avut. Rugăciunea-i din urmă a fost ca suma lăsată — reproduc textual din testamentul domniei sale — "…să fie băută până la ultima centimă întru petrecerea şi desfătarea celor care m-au iubit…"

Oamenii cu pălăriile scoase şi cu bărbiile în piept păstrară un moment de reculegere. Glasul lui Luca continuă cu modulări de incantație:

— Tase! Gândul tău bun a dat roade. Noi, păcătoşii, îți mulțumim. Dumnezeu să te odihnească în pace pe nesfârşitele sale câmpii!

— Amin! se auzi corul celorlalți.

Luca închise cavoul. Oamenii îşi puseră pălăriile şi părăsiră cimitirul sub ochii stupefiați ai Minervei şi ai lui Dobrescu, aşezați pe o bancă între două femei îndoliate.

În fața porții, grupul se răzleți. Dincă, Luca şi Necula luară o maşină. Mergeau, în sfârşit, spre casă.

Era ora 11 dimineața.

Peste un ceas, Necula părăsi din nou locuința, urmărit de ofițerul care preluase supravegherea.

Dobrescu se culcă îmbrăcat şi adormi buştean. Îl visă pe Tase Vasiliu cu aripi de îngeraş, înotând într-un cer impecabil *bleu-ciel*. Din buzunar îi ieşea o sticlă de whisky înfundată cu un cocean.

— Ce tâmpenie! murmură locotenentul şi se întoarse pe partea cealaltă.

Capitolul 4. Atenţie! Minerva zâmbeşte

— Ce zici de bascul meu, Dobrescu?

Minerva îl privea pe sub sprâncene, urmărindu-i atent figura. Lapovița de peste zi se strânsese în băltoace mari în care călca nestingherită, împroşcând apa pe câțiva metri. Locotenentul, prima victimă, cu galoşii inundați, rezista stoic. Privi bereta de fetru, o brânzoaică bleumarin cu paratrăsnet obosit, compunându-şi o expresie măgulitoare.

— E interesantă…

Minerva intră cu pantoful în groapa cea mai adâncă. Cineva se sesiză, apostrofând-o revoltat:

— Cască ochii, cucoană!

— Originală, continuă locotenentul. Ați luat-o de la pachet?

— Te-am prins, Dobrescu! N-ai spirit de observație! Zece ani am pus-o la fiecare teză. Ştii de ce?

— Probabil că socoteați lucrările scrise drept… ăăăă… un eveniment deosebit.

— Aiurea! Trăgea fereastra şi era singurul loc de unde puteam să văd cine copiază. Mai exersează, Dobrescule, mai exersează!

În hol, Minerva îşi scoase bascul, consultându-şi chipul în oglindă (pentru prima oară în ultima săptămână) şi încercă din față şi profil un zâmbet mieros.

Locotenentul numea aceasta “toaleta de anchetă” şi, după preparative, deduse că pe Luca îl aşteaptă clipe îndeajuns de dificile. Surâse.

Pe uşa ascensorului copiii zgâriaseră autografe sentimentale: “Titi repetentul!” “Gigel e un bou!” Urma desenat cu cretă “Sfântul” în ipostaza simbol.

Apartamentul celor trei prieteni, situat într-un bloc vechi de pe Ana Ipătescu, era spațios: trei camere pe hol, cu dependințe bogate, ocupate în exclusivitate de Luca, Dincă şi Necula.

— De fapt, spuse traducătorul după ce se legitimară, inițial stăteam aici doar eu cu Necula şi o familie de jurişti. Griguță, vreau să spun Dincă, le-a propus schimb de locuință — avea o garsonieră elegantă pe Filitti — şi oamenii, evident, au acceptat.

Dobrescu privi în jur. Holul era frumos dar sărăcăcios şi neîngrijit. O lustră splendidă, Murano, şi o oală care colecta picăturile de apă pierdute de calorifer erau singurele obiecte din încăpere.

Luca îi invită la el, o odaie tristă, rece, fără mobilă. Se vedea aşternutul improvizat, acoperit în grabă cu o pătură cafenie cu ciucuri ştirbi. O maşină de scris portativă “Erika” stătea pe o ladă răsturnată în fața unui scăunel mic de bucătărie. Ziare vechi fixate în pioneze înlocuiau fața de masă, perdelele, abajurul lămpii de birou — un braț sinistru de fier cu bec de 200 de lumini. Pe parchet erau împrăştiate cărți, reviste, ghemotoace de hârtie, sticle goale, sifoane, cutii de conserve cu mucuri de țigări în vecinătatea unei amprente lăsate de un fier de călcat.

Element discordant, un tablou mare cu ramă de bronz atârna între ferestre, asediat de păianjeni. Un bărbat arogant, cu haine şi aer *fin de siècle*.

— Luați loc, doamnă! o invită Luca desemnându-i cu politețe afectată scaunul de bucătărie. Din nefericire, ospitalitatea mea e limitată. Sunt un om sărac.

Minerva îi adresă o privire plină de admirație.

— Nu trebuie să vă scuzați. De mult m-am convins că inteligența n-are nevoie de ambalaj. Şi când spun asta, mă gândesc la ultimele dumneavoastră lucrări. Colegul meu mai tânăr le-a apreciat în mod deosebit...

Dobrescu îi scruta amuzat chipul. Emana o bunăvoință serafică, iar vorbele se rostogoleau rotunde, calde, îmbălsămate în nectar şi ambrozie. Acum privea lung fulgarinul lui Luca de pe care apa se prelingea pe parchet.

— A plouat toată dimineața şi mi-am pierdut umbrela, începu el o explicație nesolicitată.

— Locuiți de mult aici?

— Din 1952.

— Dacă nu mă înşel, anul coincide cu retragerea dumneavoastră din învățământ.

— A! râse îngăduitor Luca. Înțeleg la ce faceți aluzie. Este un reproş camuflat.

— Un reproş?

— Adică am renunțat la un post sigur şi onorabil, naufragiind într-o existență mizerabilă.

— Nu-mi permit să fac aluzii, chiar dacă — să zicem — problema în sine suscită interes.

— Vă mărturisiți totuşi curiozitatea.

— În măsura în care dumneavoastră sunteți dispus să mi-o satisfaceți.

— O astfel de amabilitate mă dezarmează şi mă obligă. Funcția de profesor nu mă avantaja.

— Din ce punct de vedere?

— Al libertății spirituale. Poate vi se pare prețios. Dar îmi place să zbor, să mă avânt...

“...să zbor... să mă avânt..., repetă în gând Minerva. Baloane retorice sau instinctul de conservare care ne obligă să ne mistificăm, să găsim justificări pentru ceea ce nu poate fi justificat, să ne definim romantic insuficiențele? Sună bine «libertate spirituală». Mai bine decât indolență, oroare de muncă disciplinată, obligatorie...”

— Nu există nici un regulament care s-o interzică.

— Dar nici s-o recomande!

Şi râse. Dinții de față, avariați, păreau nişte unghii roase, crescute în gingiile vinete.

Minerva clipi din ochii mari, lucioşi. Ai fi zis că e timiditatea personificată.

— Şi acum... zburați?

Se simți brusc enervat. “În fond ce vrea? Ce vrea de la mine?”

— Nu importă faptul în sine, ci ideea.

— A, da! Înțelegi, Dobrescu? Totul e să ai aripi. A le folosi e deja o chestiune minoră, subsidiară.

Traducătorul îi aruncă o privire iute, apoi pleoapele se lăsară peste ochii obosiți şi gălbui.

— Zilele trecute, reluă Minerva, discutam cu cineva despre dumneavoastră. Vă mărturisesc că afirmațiile persoanei m-au surprins. Vă înregistra existența la rubrica ratare. Evident, cataloga greşit. Îi scăpa sensul noțiunii. A confunda ratarea cu un mod de viață înțelept, disprețuind divertismentele minore, aspirând mereu spre desăvârşire, reprezintă o eroare grosolană.

Luca îşi aprinse o țigară cu mână nesigură, aruncând chibritul pe parchet. Îi strivi măciulia sub talpă, mai

alungă câteva fire de praf de pe genunchiul pantalonului, apoi vorbi cu glas bine timbrat:

— Totdeauna găsim motive să ne plângem. Cei din jur nu ne înțeleg, căci sunt prea aproape şi deci nu ne pot îmbrățişa într-o imagine de ansamblu. Ceilalți pierd esențialul din cauza distanței. Ratare! Hm! Termenul nu mă înspăimântă; de fapt, trebuie să fiu recunoscător persoanei. A rata presupune o încercare, un start în cele din urmă neizbutit. Nu poți pierde ceva ce nu ai. Or asta e mai mult decât nimic. Cui trebuie să adresez mulțumiri, doamnă?

Minerva arboră o mină derutată, plină de scrupule.

— Este vorba de… o femeie.

— O femeie?!

— Exact. O bună prietenă de-a dumneavoastră. Dora Ioachim. Sper că nu voi avea motive să-mi regret indiscreția. Sincerității nu-i pot răspunde decât cu franchețe.

Luca se crispă uşor. Spuse nesigur, după câteva clipe:

— Nu ştiu la cine vă referiți. Nu cunosc persoana.

— A! exclamă satisfăcută Minerva. Vezi, Dobrescu? Ți-am spus să n-ai încredere în ea? Fetii îi place să se laude! Ți-am spus, Dobrescu?

Locotenentul recunoscu spăşit:

— Mi-ați spus.

Traducătorul îşi ridică umerii ascuțiți, de astă dată sincer surprins.

— Nu văd pentru care motiv s-ar putea lăuda cineva că mă cunoaşte.

Minerva avu o viziune tulburătoare. Luca avariat, pleşuv, cu dinții roşi, continuând să peroreze într-un azil

de bătrâni. Un aşezământ cu tabieturi mărunte, unde nu te vizitează nimeni pentru că n-ai pe nimeni, sau, mai trist, deoarece nimănui nu-i pasă de tine, unde fiecare povesteşte ce ar fi putut să fie, dar nu e sau nu-l crede nimeni c-a fost... "O epavă."

Îşi lăsă ochii în jos, sfioasă.

— Cucerirea unui bărbat matur, cu poziția dumneavoastră socială, cu fizicul şi prestanța dumneavoastră... Cum îți spunea, Dobrescu? "E nebun, nebun după mine." Improviza, desigur. Imaginați-vă, pretindea, printre altele, că-i cunoaşte şi pe amicii dumneavoastră: Necula şi Dincă.

— Absurd!

— Bineînțeles! O mitomană. O persoană foarte vulgară, de altfel. Dacă pe domnul Necula, în general mai puțin pretențios în astfel de... probleme, îl văd alături de ea, pe dumneavoastră... chiar cu un efort de imaginație îmi este imposibil.

Se auzi telefonul. Luca mormăi ceva care aducea a scuze şi intră în hol.

— Ei! făcu Minerva îndată ce rămaseră singuri. Cum ți se pare individul?

— Cu oarecare bun-simț. Evident, minte susținând că n-o cunoaşte pe Dora Ioachim.

— Asta-i tot ce-ai observat?

— Deocamdată.

— Dobrescule, Dobrescule! Uită-te bine prin odaie.

Locotenentul îşi plimbă privirea de jur-împrejur, întârziind asupra fiecărui obiect, apoi ridică vinovat din umeri.

— Omul ăsta, începu Minerva, s-a despărțit de o femeie, după toate probabilitățile Dora Ioachim, undeva

prin apropiere. Îți dau un punct de reper: Afară toarnă cu găleata. Nu-ți spune nimic amănuntul ăsta?

— În ce sens?

— Uf! pufni Minerva. I-ai văzut balonzaidul? Acolo, lângă calorifer. Ud leoarcă!

— Da...

— Da! se strâmbă Minerva. Dar mâneca dreaptă e uscată. Parcă neatinsă de apă. A dus pe cineva de braț, Dobrescu. Obligatoriu o femeie. Bărbații nu merg în felul ăsta. Se țin cel mult de gât. Iar în dreapta conduci, în general, o cucoană. Pasămite, o protejezi. Sau tu nu obişnuieşti?

Îşi reluă brusc zâmbetul amabil. Traducătorul se întorsese.

— Greşeală, explică el, respirând de câteva ori ca şi cum şi-ar fi pierdut suflul.

Ochii tulburi, de peşte, se bulbucau globuloşi. O rețea gălbuie înconjura irisul.

— Vă simțiți rău? îl întrebă Minerva, îngrijorată.

— E o stare trecătoare. Mi se întâmplă uneori, preciză, evitându-i privirea. Independent de vreun eveniment concret.

— Sunteți un om sensibil. Abia acum îmi dau seama ce şansă ați avut. Şi clătină din cap pe gânduri.

— Şansă? întrebă răguşit Luca.

— Zilele trecute s-a comis în preajma dumneavoastră o crimă. Un şoc vă putea fi fatal. Mai ales dacă ne gândim că vă aflați doar la câțiva metri de victimă şi de... agresorul ei. Îşi întoarse capul: Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul arboră o mină filozofică.

— Mare şansă!

Luca îşi plimbă privirile de la unul la celălalt, strâmbându-se disprețuitor.

“Femeia aceasta nu va pleca de aici până nu va afla totul! Totul!”

— Habar n-am despre ce vorbiți.

— Fireşte, nici nu mă aşteptam din partea dumneavoastră să vă amestecați printre cei care se buluceau în jurul cadavrului.

— Încerc sentimentul neplăcut că vă pierdeți timpul, doamnă. Nu numai că n-am văzut nimic din ceea ce v-ar putea interesa, dar nici măcar n-am auzit că s-ar fi comis vreun asasinat de curând şi, curățã masa apăsat, considerând chestiunea închisă.

Minerva îşi fulgeră subalternul cu o privire scurtă:

— Acum te-ai convins, Dobrescu? “Nu, că poate totuşi a văzut ceva.” Poftim! N-a văzut. Ba l-am şi deranjat degeaba... Îşi reluă zâmbetul dulce: Sunteți un om serios, corect, şi n-ați avea nici un motiv să nu răspundeți întrebărilor noastre. Se întâmplă uneori însă să înregistrăm anumite fapte fără să ne dăm seama. În aceste cazuri este suficient un punct de reper care să declanşeze memoria.

— Dați-mi un punct fix, afirma Arhimede, şi voi învârti globul pe deget. Sau cam aşa ceva. Ei? râse cu ironie îngăduitoare Luca. Aştept să mi-l oferiți.

— Ştiam c-o să ne înțelegem, făcu Minerva, adresându-i un surâs recunoscător. În seara de 7 ianuarie erați la restaurantul “Cluj”, împreună cu prietenii dumneavoastră. Vă amintiți?

— Da... Cred că da!

— La ora 22 şi 10 ați părăsit localul pentru a vă cumpăra țigări. La 22 şi 15, la câțiva metri de

restaurant, inginerul Pascu a fost împuşcat. La 22,30 v-aţi întors. Domnii Dincă şi Necula începuseră să se impacienteze.

— Din câte bag de seamă, ceea ce-mi pretindeţi este un alibi, nu o informaţie.

— Forţaţi noţiunile. În primul rând, nu pretind. Vă solicit ajutorul în cadrul unui... schimb amical de păreri. Cât despre alibi... Termenul incumbă o prezumţie de asasin, ipostază care nici măcar nu intră în discuţie.

— Eu totuşi vă voi prezenta alibiul meu. Fumez ţigări "Select", iar în restaurant n-aveau. Cea mai apropiată cârciumă este "Ciocârlia". Dus şi întors înseamnă cel puţin 20 de minute.

— Şi aţi găsit ţigări "Select" la "Ciocârlia"?

Luca dădu din cap.

— Nu. Am luat "Virginia".

— La "Ciocârlia"? insistă Minerva. Restaurantul de pe Splai?

— Exact.

Maiorul Tutovan oftă, mângâindu-şi degetele scurte.

— Realmente mă îngrijoraţi, domnule Luca. Astfel de scăpări sunt inadmisibile. Dacă n-aţi considera-o drept o imixtiune nedelicată în treburile dumneavoastră aş opina pentru un consult medical urgent. Nu se poate să fi uitat că restaurantul "Ciocârlia" se află de două luni în renovare. Desigur, aţi fost în altă parte.

— Tot ce e posibil, făcu Luca flegmatic. La urma urmelor, după ce lucrezi ca un ocnaş opt-zece ore pe zi, confecţionând traduceri idioate după autori adesea cu nimic mai deştepţi, nu e surprinzător.

Sprâncenele Minervei se rotunjiră:

— Probabil este extrem de rentabil. De altfel, asta şi explică performanțele dumneavoastră materiale. Şi sesizând privirea amuzată a lui Dobrescu care inventaria încăperea, completă: Seară de seară la restaurant, presupune un buget care nu-i la îndemâna orişicui.

Luca ridică degetul gros în sus:

— A! Asta i-o datorăm lui Tase...

— Cui?

— Cândva am fost patru prieteni. Unul dintre noi — Anastase Vasiliu — a murit acum trei ani. A avut întotdeauna o situație materială prosperă. Pe vremuri, taică-său, Stelian Vasiliu, ținea la Şosea restaurantul franțuzesc "Cléo". Prin testament autentificat la Notariat ne-a lăsat nouă, supraviețuitorilor, suma de 180 000 de lei. Cu o condiție!

— Testările condiționale, din câte ştiu, nu sunt legale.

— Ne-a avertizat şi avocatul. Totuşi, de comun acord, noi am hotărât să respectăm dorința lui Tase.

— Anume?

— Banii să fie băuți până la ultimul leu. Aceasta a fost dorința lui expresă.

— Mi se pare fantastic! comentă Minerva.

— Faptele sunt imediat controlabile. De altfel, totdeauna a cheltuit nebuneşte. Considera că nimeni n-a izbutit vreodată să ia pe lumea cealaltă mai mult de patru scânduri. În timpul bombardamentului pierduse două case, restaurantul a urmat automat... Vedeți, adăugă fin, e chestie de filozofie individuală.

— A dumneavoastră, am impresia, se înscrie pe aceleaşi coordonate. În sfârşit, povestea e extrem de

interesantă... sau cel puțin amuzantă. Deci, în fiecare seară mergeți la restaurant pe banii defunctului Vasiliu.

— Nu poți ignora ultima rugăminte a unui prieten de-o viață.

— Pe 7 ianuarie...

— Am procedat ca de obicei.

— Rețineți, cumva, cine a propus restaurantul "Cluj"?

Necula se apropie în vârful picioarelor. Auzi glasul Minervei, amabil, persuasiv, replica lui Luca ironică, acidulată, uneori agresivă. Apoi liniştea se aşternu de cealaltă parte a uşii. O linişte compactă. Îşi ascultă bătăile inimii cu temerea absurdă că ar putea fi înregistrate dincolo. Tresări.

Uşa lui Dincă se deschidea cu infinite precauții. Necula traversă holul precipitat, dispărând în nişa ferestrei. Nesigur, privind în stânga şi în dreapta, Dincă se apropie de telefon. Formă un număr, păstrând degetul în orificiile discului până la capătul rotației în ambele sensuri, estompând din zgomotul metalic.

Târziu, înfrigurat, aproape neinteligibil, cu buzele lipite de grătarul microfonului, şopti:

— E aici. În odaia lui Luca. Nu risca...

Necula îşi agăță degetele transpirate în stofa draperiei. Nu recunoscuse glasul gros, fără timbru. Glasul acela nu era al lui Dincă.

— Necula a propus "Clujul". Auzise de la Teatru că se mănâncă excepțional. Vorbea mai ales de nişte fripturi pantagruelice. Suntem, toți trei, foarte gurmanzi.

— Ce curios! se miră cu nevinovăție Minerva. Vă amintiți asemenea amănunt, şi nu rețineți de unde anume ați cumpărat țigări în seara aceleiaşi zile.

— E stupid, dar nu ştiu de ce mi-a rămas “Ciocârlia” în minte. Poate am intrat undeva, alături.

— Ştii tu, Dobrescu, vreun local alături?

— Nu. Există doar un café-bar chiar în stația de tramvai, dar închide la 9 şi 30.

Simți privirea ascuțită a Minervei şi îşi regretă competența.

— Până una, alta, trebuie să conchidem că nu din acest sector v-ați luat țigările.

— În fond, ce importanță are? întrebă sâcâit Luca. Tot nu cunosc nimic din ceea ce v-ar putea interesa.

— Ştiu că vă deranjăm, făcu Minerva, ghemuindu-se în scaun. Îmi este penibil să insist, dar pentru mine are o mare importanță dacă la 22 şi 10, părăsind restaurantul, v-ați îndreptat spre piață, spre Spitalul Brâncovenesc ori ați ales altă direcție. S-a comis o crimă odioasă şi nu cred că tocmai dumneavoastră o să ne refuzați ajutorul.

— Direcția oricum ați stabilit-o. Spre restaurantul “Ciocârlia”, deci trecând pe lângă Tribunal.

— Sunteți sigur?

— Categoric.

Minerva oftă, frângându-şi mâinile.

— Spune-mi, te rog, Dobrescu, ce restaurante există în perimetrul care ne interesează?

— Evident, “Cluj”, “Bucur” pe Poenaru Bordea, bufetul “Apolodor” vizavi chiar, “Columbina” pe Sfinții Apostoli, “Bumbeşti” pe Rahovei…

— Mulțumesc. Prea departe. La care din ele s-au găsit în seara de 7 ianuarie țigări “Select”?

Îl privi fix în ochi, încleştându-şi degetele pe marginea scaunului de lemn.

Locotenentul avu senzația că alunecă, dar riscă:

— La restaurantul “Cluj”.

— De, făcu Luca ironic. *Quod licet Iovi, non licet bovi.* Mie n-au vrut să-mi vândă. Dumneavoastră însă, fireşte, vă aflați deasupra muritorilor.

— Da?! se miră candid Minerva. N-am avut impresia asta. Cât despre ospătari, nu mă surprinde nimic. Au tot interesul să vândă “Snagov” sau “Amiral”, țigări scumpe. Apropo! Ce fumează amicii dumneavoastră?

— “Carpați” — Dincă, iar Necula — “Favorit”.

— Trebuia să le cumpărați şi lor țigări?

— Nu. Aveau fiecare câte două pachete.

— Înseamnă că în intervalul de 3 sau 4 ore cât ați petrecut la “Cluj” n-au avut un motiv special să părăsească restaurantul.

— Aşa îmi închipui. N-aveți decât să-i întrebați.

— Când v-ați întors, i-ați găsit pe amândoi la masă?

— Exact.

Minerva se ridică făcând câțiva paşi prin odaia mare, goală.

— Recapitulând, lucrurile ar sta cam aşa: Ați ieşit din restaurant dintr-un motiv care ne scapă, îndreptându-vă într-o direcție pe care o camuflați. Am certitudinea că scrupule deosebite vă împiedică să ne răspundeți cu toată sinceritatea. De aceea, nu insist. Şi ai să vezi, Dobrescule, când va socoti de cuviință, domnul Luca se va oferi singur…

Se opri lângă tablou, privindu-l câteva clipe. Întrebă fără să se întoarcă:

— Tatăl dumneavoastră?

— Bunicul. A fost director la liceul “Nicolae Bălcescu” din Râmnicu Vâlcea.

— Aha!

Îşi trecu degetele peste rama tabloului, o ghirlandă bogată din boboci de trandafir. Bronzul strălucea stins sub crusta de praf. Trase floarea din margine, care se desprinse cu uşurință, şi apăru un capăt de hârtie albastră.

— Hm! exclamă Minerva. Aici păstrați certificatul de naştere?

— Ce certificat? Al cui?

Dobrescu văzu urechile Minervei alunecându-i uşor spre ceafă şi înțelese că încearcă o mare surpriză.

— Al inginerului Mihai Pascu… Omul care a fost ucis în apropierea restaurantului “Cluj”.

Îşi păstră zâmbetul înghețat mult timp după ce Minerva ieşise. Rămăsese pe pat cu degetele încleştate după genunchiul îndoit în unghi drept. Becul puternic lumina chipul fostului director de şcoală. Dar de acolo, de unde stătea, nu vedea decât un nimb cețos, fără contur, fără amănunte, cocoțat pe un trup înveşmântat pretențios şi incomod. Se ridică şi cu gesturi obosite, resemnate îşi scoase haina. O aruncă pe speteaza scaunului. Se întoarse fulgerat. Cineva umbla la fereastră. Un râcâit menit parcă să-i atragă atenția. Îi fu teamă. Stinse lumina şi continuă să asculte. Nu mai avu răbdare. Cu o mişcare bruscă, sfâşie jurnalul prins în

pioneze. Înspăimântat, se dădu înapoi. Un chip oribil, cu trăsături deformate, privea înăuntru, lipit de geam.

Capitolul 5. Minerva se dezlănțuie

Necula îşi strânse peste piept haina de casă din molton cafeniu şi, deschizându-i uşa, o lăsă să intre.

— Sunteți singur? se interesă Minerva, făcându-şi loc cu coatele în stomacul figurantului, rămas înadins în prag.

— Singur, domniță!

Şi îşi trecu limba peste buzele roşii. O privea cu admirație nețărmurită, măgulitoare şi aproape că-i auzeai exclamația: "Măi, măi, măi, ce femeie!!"

Minerva îl măsură o dată pe sub sprâncene şi Necula se înecă.

— Luați loc, vă rog! Luați loc!

Cu mâinile proptite în buzunare, Minerva se opri în fața oglinzii, zâmbind strâmb. În ramă, figurantul înfipsese vreo cinci-şase fotografii. Femei grase, rubensiene, cu sâni goi de-o opulență amintind harbujii din Piața Mare în august.

Observă fără menajamente:

— Ce ții lăptăresele astea, dom'le? La vârsta dumitale e neserios.

— În casă la mine…, începu înțepat Necula.

— Poți să adăposteşti şi un elefant, evident, în măsura în care nu se sesizează I.A.L.-ul şi deputatul de stradă. Dar astea — şi indică pozele — sunt de prost-gust.

Necula le strânse cu o grabă ostentativă.

— Îmi pare rău, domniță! Aveți dreptate. Nu-s făcute pentru făpturi delicate ca… şi reflex, privind țintă trupul Minervei, desenă cu mâinile în aer o talie cambrată, cu şolduri dolofane exagerat umflate.

Era prototipul bărbatului incapabil să vorbească despre o femeie fără a-i “lucra” silueta în aer. Genul de individ pentru care noțiunea de frumos se traducea printr-o talie cambrată, obiectivul imediat echivala cu o nouă cucerire, iar scopul final, o colecție de flirturi. Va continua să pângărească genunchii adolescentelor cu priviri libidinoase, de taur comunal, până când într-o zi, în tramvai, fata se va ridica, scuzându-se: “Iertați-mă, nu v-am observat. Luați loc!” Atunci va fi sfârşitul. Va urma golul în care n-ai de ce să te agăți, ce să aştepți, ce să speri.

Minerva îşi îngustă pleoapele:

“Dacă nu cumva, în ciuda profesiei, omul ăsta e un mare actor...”

— Vrei să deschizi fereastra, domnule Necula?

Părul bine briantinat al figurantului răspândea un miros pătrunzător. De altfel, întreg interiorul de cocotă bătrâioară — sufocat de perne, fotografii, bibelouri, patul indecent pufos, colecția de cosmetice din fața oglinzii — îmbina o atmosferă complexă, oscilând între drogherie, alcov de curtezană şi aşternut neaerisit.

Necula păru surprins, dar se deplasă deschizând un oberliht cu gentilețea construită a bărbatului care nu refuză nimic unei femei. Zâmbi, clipind mărunt din ochii lăcrimoşi:

— Cu ce vă mai pot fi de folos, domniță?

— În primul rând, făcu Minerva zbârcindu-şi nasul într-o parte, slăbeşte-mă cu “domnitismele”. În al doilea rând, am câteva întrebări să-ți pun. Unde ai fost în seara de 7 ianuarie?

— A! De Saint-Jean. La restaurantul “Cluj”. N-aveam nici o Ioană, făcu cu ochiul, nici măcar vreun Ion, dar

am considerat că aceasta nu poate constitui un impediment serios.

— Din câte sunt informată, dumneata ai propus localul.

— Aşa este. Îl lăudau băieții la teatru. Dacă nu mă înşel, cu o seară înainte fusese Răducu cu toată "trupa".

Minerva habar n-avea cine făcea parte din trupa lui Răducu — diminutivul unei marcante personalități artistice — dar putea paria pe orice că în fața acestuia, Necula înclina reverențe de 90 de grade, îngânând copleşit de respect: "Maestre..."

— Câte ore ați petrecut în restaurant?

— Păi am sosit pe la 6 jumătate seara şi am plecat la 11, ca de obicei.

— Ce incidente au intervenit pe parcurs?

— Vă gândiți la Coca... Era singură la masă şi am poftit-o să bea cu noi un coniac. N-a stat nici jumătate de oră. Fată bună, şi iar pedală mâinile rotofeie prin aer, în timp ce gura i se umplu brusc de salivă.

— Nu la astfel de incidente m-am referit, declară Minerva tăios. De pildă, la un moment dat Luca a părăsit restaurantul. De ce?

— Mi se pare că n-avea țigări. Nu-mi amintesc exact.

— Cu puțin timp înainte plecaseşi dumneata. De ce nu i-ai făcut oficiul?

— Nu mă rugase. Afară de asta, nu sunt debite prin apropiere. Eu ieşisem să dau un telefon.

Minerva îi privi gura, din nou inundată de salivă. Întrebă, subțiindu-şi privirea:

— Era acasă?

— Nu. Îşi reveni însă repede: Cine, adică, să fie acasă?

— Dora Ioachim, şi Minerva schiță cu brațele o siluetă feminină.

Necula căscă gura suflecându-şi curios buzele. I se vedeau gingiile roze, ca de copil.

— N-o cunosc.

— Minți, Necula! Şi nu înțeleg de ce o faci. Reprezintă o performanță prețioasă în palmaresul dumitale. Afară de faptul că, în mod evident, te preferă.

— Cui să mă prefere?

— Amicilor Luca şi Dincă. De, ce-i drept, şi-i măsură rotunjimile, te avantajează fizicul.

— Nu înțeleg.

— Ia fă un efort! Femeia se întâlneşte cu fiecare pe rând. Ce nu-i limpede în chestia asta?

— Nu văd de ce ar proceda aşa.

— Vasăzică ți-ai amintit. O cunoşti.

— N-am afirmat că o cunosc. Dar admițând ipoteza, încerc să continuu raționamentul. De ce s-ar încurca o femeie, aceeaşi femeie, cu noi trei?!

— Mi se pare extraordinar că tocmai dumitale trebuie să-ți explic astfel de lucruri. Sunt cazuri în care o femeie iubeşte simultan doi bărbați. Cel puțin aşa se susține. Ei bine, Dora Ioachim iubeşte în bloc. Sau dacă vrei, în grup. Acum a căzut... “bucuria” pe voi.

— Este o glumă...

— Că vă înşală pe unul cu celălalt? Nici gând! Şi oricum e o consolare să ştii că nu eşti singura victimă. Cu buna dumitale cunoştință, Pascu, a procedat la fel. Apropo, când l-ai văzut ultima oară?

— Nu ştiu despre cine vorbiți.

— Ascultă, domnule Necula! N-am venit aici ca să flirtăm, deşi pot bănui că acesta este genul de

conversație care te avantajează. Credeam că putem discuta serios.

— Mă amenințați?

Minerva ridică ochii:

— Împrejurările te amenință. Şi în loc să încerci să înlături, să limpezeşti o situație dubioasă, cochetezi stângaci în spatele unor paravane transparente. “Nu cunosc”... “Nu ştiu despre cine e vorba”...

— Aceasta este realitatea, chiar dacă dumneavoastră nu vă convine.

— Aha! exclamă sarcastic Minerva. Şi ce mi-am zis! Dacă tot n-am făcut rost de criminal în cazul inginerului Pascu, ia să-l încondeiez eu nițel pe Necula! N-o fi mare pierdere pentru teatrul românesc.

Figurantul se ridică în picioare, trăgând de capetele cordonului. Bolborosi roşu la față:

— Nu vă permit să mă ofensați!

— Bravo! În sfârşit, partitura e completă. Amenințare, intimidare, ofensă. Rămâne să te plângi pentru brutalitate fizică. Ia gândeşte-te! Un cnocaut face frumuşel într-o reclamație.

— Iar activitatea mea, din punct de vedere artistic, nu este o problemă care să țină de competența dumneavoastră.

— M-ai pus la punct! Dar îți faci griji inutile. Te-am văzut în actul III, tabloul V din “Lear” ținând extrem de convingător halebarda. N-ai dus-o şi pe Dora Ioachim să te admire?

— Repet, nu ştiu la cine faceți aluzie.

— Am să-ți amintesc eu, Necula! În seara de 9 ianuarie ai fost la barul “El Dorado”.

— Poate.

— Nu poate. Sigur! Erai, ca de obicei, cu Dincă şi Luca. Consumați şampanie franțuzească.

— O chestiune de buget!

— Dacă-ți imaginezi că bând "Zarea" m-ai fi înduioşat pe teme patriotice, te înşeli. Iar în privința bugetului, las-o mai moale! Tase să trăiască! La ora 3 dimineața ai dat de la garderobă un telefon la numărul 17.19...

— Ei şi?

Minerva zâmbi subțire.

— Nu ştii cui i-ai telefonat?

— N-am spus asta.

— Atunci?

— Uitasem numele persoanei.

— Amintindu-ți, înseamnă că ți-am făcut un serviciu.

— Înseamnă...

— Aşadar, o cunoşti pe Dora Ioachim.

— Să zicem...

— Ce argument a folosit ca să te convingă să nu vorbeşti despre ea?

— Absolut nici unul. Nu era nevoie. Sunt un om discret.

— E o calitate care te face să verşi lacrimi. Dincă şi Luca o posedă de asemenea. Ori poate pe ei i-a amenințat să tacă... Ce zici?

— Nu ştiu ce-a discutat cu ei, şi nici măcar dacă-i cunoaşte.

— Te informez tot eu, Necula. Se cunosc, şi încă foarte bine. În aceeaşi noapte, la interval de jumătate de oră, fiecare din voi a chemat-o la telefon. Vrei să-mi povesteşti de ce vă feriți unul de altul?

— Motivele lor îmi scapă. În ceea ce mă priveşte, v-am spus. Nu-mi etalez public problemele sentimentale.

— Numai fotografiile, şi alea de la 80 de kilograme în sus. Mă surprinde chiar pasiunea dumitale pentru Dora. E sub tonaj. Dar fiindcă veni vorba, pe ea de ce n-ați chemat-o la “Cluj”? Ar fi fost vesel în familie. Unde pui că la câțiva metri doar îşi dădea sufletul bietul Pascu. Tabloul e fermecător: logodnica, logodnicul şi succesorii.

— Vreți să insinuați că eu l-am lichidat pe Pascu?

— Ți-ar fi fost la îndemână. De ce-ai părăsit localul?

— Trebuia să dau un telefon.

— Cui?

Şopti cu greutate:

— Dorei.

— Când te-ai întors, Luca era la masă?

— Nu. Ieşise şi el.

— De unde ai sunat?

— Am găsit un telefon public pe Poenaru Bordea. La intrarea unui bloc.

— Ia mai reflectează, Necula! Am impresia că ai sunat din altă parte.

Figurantul ridică din umeri.

— Credeți ce vreți.

— Nu ce vreau eu. Ospătarii — depozitau nişte lăzi cu sticle în fața restaurantului — mi-au relatat că ai luat-o pe Rahovei în sus. Au fost foarte atenți pentru că înăuntru rămăsese doar Dincă şi le era teamă să nu plecați fără să achitați consumația. Asta înseamnă că faceți o impresie foarte bună... Deci încă o dată m-ai mințit. Oftă: De unde-ai sunat?

Necula lăsă capul în jos, jucându-se cu ciucurii de la halat.

— Am găsit un telefon pe Rahovei.

— Unde?

— Înainte de Sfinții Apostoli.

— În curtea bisericii?

— Mai încolo puțin.

— Ce trebuia să-i comunici Dorei?

— Nimic special. Adăugă după o scurtă ezitare: Voiam să văd dacă-i acasă.

— În drum, fireşte, te-ai întâlnit cu Pascu. Aveați acelaşi itinerar?

— Nu-l cunosc. Nu ştiam că Dora fusese logodită, nu mă interesează trecutul femeilor cu care am de-a face, şi-n orice caz numele Pascu nu mi-ar fi spus nimic!

— Nici chiar atunci când i-ai văzut cadavrul?

— N-am văzut nici un fel de cadavru!

— Iar minți, Necula, şi treaba mă indispune. Tocmai pentru că l-ai văzut încerci să mă induci în eroare.

Necula îşi înfipse degetele în şuvițele cleioase de păr şi gemu răguşit:

— Nu-l cunosc! Nu înțelegeți că nu-l cunosc?!

— Cineva afirmă că erați prieteni.

— Prieteni?!

— Atunci… frați!

Necula avu un râs isteric. Ochii roşii lăcrimau acum de-a binelea, iar stomacul îi tresărea convulsiv.

Cu o mişcare iute, Minerva îi ridică mâneca hainei de casă. Pe pielea albă, două mâini tatuate îşi împreunau degetele. Acelaşi tatuaj de pe brațul inginerului Pascu.

— Frați de cruce, Necula, şopti Minerva.

Capitolul 6. Minerva rămâne pe gânduri

— Printre altele, îşi continuă raportul Minerva, am luat legătura cu conducerea principalelor întreprinderi din Bucureşti şi din țară. Desigur, măsura în sine inspiră scepticism.

— Ce le-ai cerut? se interesă colonelul.

— Să ni se relateze tot ceea ce li se pare suspect. I-am pus la curent cu afacerea. Evident, în linii mari. Ar fi fost în stare să ne relateze despre X care-şi bate nevasta ori Y care vine beat la serviciu. Le-am atras în mod deosebit atenția asupra personalului tehnic angajat în ultimii ani. Ne-au sosit primele răspunsuri.

— Ei?

Minerva oftă:

— Nimic. Absolut nimic.

***

Avea o îndemânare deosebită pentru lucruri pe care de obicei le fac femeile şi numai siliți de împrejurări, bărbații, iar atunci stângăcia şi lipsa de aplicație sunt evidente.

Pe bufetul scund erau aşezate obiectele ce trebuia să fie predate la Fond. Negrese cu cercei mari şi gură roşie de fetru, căței mițoşi, balerine de sârmă, podoabe de aramă ori de lemn. În bibliotecă — câteva rafturi bine lustruite — toate cărțile erau îmbrăcate în hârtie groasă, albastră, peste care Dincă lipise celofan.

Ordinea meticuloasă, ca şi o impresie acută de util — totul era practic, la îndemână, suficient doar să dai perdeaua bine scrobită la o parte, să bagi în priză, ori să

tragi un sertar — o determinau pe Minerva să vadă în Dincă un solitar.

O privea grav, cu ochii mari, negri, nefiresc de vii pe fața pământie, aproape fără contur din cauza culorii teme.

Era straniu că, observându-l, abia îți stăpâneai exclamația: “Un nefericit!” “De ce?” se întreba Minerva încercând să-şi analizeze senzația.

“Pariez că încă mai păstrează primul costum… Atinge stofa cu buricul degetelor pentru ca nu cumva unghia să agațe vreun firicel de lână. Al meu! Pantofii mei! Cămaşa mea. Acest «al meu» obsedant, meschin, care limitează sau sufocă. Ăsta să fie paravanul după care se ascunde marele necunoscut?”

Dincă îşi puse mâinile pe masă. Mari, albe, cu un tremur nervos, aproape neverosimil față de fragilitatea grațioasă a jucăriilor de pe scrin.

Minerva se juca cu un portțigaret sculptat, mângâindu-i adânciturile cu buricul degetelor.

— De când îi cunoaşteți pe Luca şi Necula?

— Sunt aproape zece ani.

Avea un glas melodios, bine timbrat.

— Nu vreau să fiu indiscretă, cel puțin nu în acest sens, rectifică zâmbind, dar asociația mă surprinde. Sunteți altfel decât ei… Alt aluat, aş zice…

— Dacă mi-ar semăna, n-ar mai fi interesanți. Sunt un om trist, doamnă, puțin sociabil, nu prea simpatic. Pe undeva, firesc. Am avut o copilărie tristă. Imaginați-vă o căsuță, de fapt o colibă, în mijlocul pădurii. Surâse: Mă văd încă la nouă ani după moartea mamei, slab, cu chipul prematur îmbătrânit, cu inima sălbatică, speriată. Un vecin m-a urcat în tren. La

Răsadnița mă aştepta unchiul. Un munte de om, colțuros... M-a luat de mână. Înnoptase. Pădurea mi s-a părut înspăimântătoare, plină de taine. Unchiul, pădurarul, scotea o vorbă la câteva zile... În sfârşit... Luca şi Necula mă ajută să-mi depăşesc complexele.

— Deci căutați în această prietenie antidotul propriilor dumneavoastră tare.

Dincă oftă:

— Nu caut. Mi-ar fi penibil să consider o prietenie din punct de vedere utilitarist. Aş trăi cu senzația neplăcută că exploatez nişte sentimente sau că, în orice caz, dăruiesc mai puțin. Or, eu le sunt recunoscător că mă acceptă. Adăugă în şoaptă: Aşa cum sunt.

Minerva râse:

— Cred că la "cusururile" dumneavoastră trebuie să mai adăugăm unul: modestia.

— Vă mulțumesc pentru maniera amabilă în care abordați problema. Cert este un fapt: Luca şi Necula reprezintă stâlpii existenței mele, prietenia lor — suportul meu moral.

— Nu intenționam să spun nimic rău despre ei. Totuşi, fără a minimaliza noțiunea, consider că-i acordați o importanță disproporționată. Sunteți un om tânăr, talentat, şi a miza totul pe Luca şi Necula...

— Doi bețivani, vreți să spuneți, fanfaroni, rataţi şi aşa mai departe.

— Să zicem.

— Lucrurile acestea nu prezintă importanță pentru mine.

— Pentru mine, da. Îl privi atentă, întrebându-l aproape în şoaptă: Ce le datorați?

Omul îşi trecu mâna albă peste obrazul pământiu. Contrastul de culori era atât de violent, încât părea să-l fi mângâiat altcineva.

— Mda! Este inutil să mă eschivez. Într-un fel sau altul mă veți sili la confidențe sau veți afla singură cum stau lucrurile, riscând ca ele să vă fie prezentate deformat. În puține cuvinte, oamenii aceştia mi-au salvat viața de două ori. Am vrut să mă sinucid. Neserioşi, frivoli, cum vreți să-i calificați, au reuşit dacă nu să-mi redea dorința de a trăi, cel puțin să-mi smulgă — desigur la modul figurat — arma din mână. Decepții de ordin sentimental; sună a foileton ieftin, în cel mai bun caz, melodramatic. Dar nu mă sfiesc să declar că ele au generat momente deosebit de grele în existența mea. Râse încetişor: De fapt, la rubrica *stare civilă* mi se potriveşte un singur cuvânt: nefericit.

Minerva îşi camuflă surpriza.

— Considerând din acest unghi situația, înseamnă că nu mă pot aştepta la o sinceritate excesivă în ceea ce-i priveşte. Probabil sentimentul ce-l nutriți pentru Luca şi Necula vă va împiedica să mă ajutați.

— Principial aşa ar fi. Am însă certitudinea că oamenii aceştia nu pot face cu adevărat nimic rău. Cel mult să-şi strice propria lor viață. Vă stau deci la dispoziție.

— Domnule Dincă, în seara de 7 ianuarie ați fost la restaurantul “Cluj”. În timp ce vă aflați acolo, doar la câțiva metri de local s-a comis o crimă.

— Am asistat la ea, declară Dincă simplu.

Degetele Minervei se crispară:

“Individul e desăvârşit. Glasul, ochii, mâinile mint atât de bine, încât începi să-ți reproşezi îndoielile.”

— Vreți să-mi relatați pe larg cum s-au petrecut lucrurile?

— Eram de câteva ore în local. La un moment dat Necula s-a ridicat pretextând că trebuie să dea un telefon urgent. Unul din ospătari i-a atras atenția că aparatul este defect, indicându-i câteva locuri prin apropiere unde ar putea, eventual, încerca. După vreo zece minute, Luca a părăsit şi el restaurantul. N-avea țigări.

— Din câte am înțeles nu intenționați să mai rămâneți.

— Vă gândiți că şi-ar fi putut cumpăra în drum spre casă, de la orice restaurant?

— Exact.

— Luca fumează “Select”. Localurile deschise până la ora unu, de obicei nu țin decât “Snagov”, “Amiral” sau “Diplomat”.

— Continuați!

— Am rămas deci singur în restaurant.

— Puteți preciza ora?

— 22,05-22,10. Băieții întârziau şi simțeam nevoia să iau puțin aer. Am achitat nota rugându-l pe ospătar să nu strângă paharele — mai rămăsese vreo jumătate de kilogram de vin — şi am ieşit afară. Depăşisem localul cu trei sau patru clădiri, când am auzit în spate paşi precipitați. Doi bărbați alergau. M-am lipit instinctiv de zidul unei case. Au trecut prin fața mea vertiginos.

— Le-ați distins cumva trăsăturile?

— Mi-ar fi fost imposibil. La un moment dat am înregistrat, destul de slab, o bufnitură şi cel din față a căzut. Celălalt, un bărbat înalt, s-a topit, pur şi simplu, în întuneric.

— Apoi?

Dincă îşi cuprinse braţele cu un aer stânjenit.

— O să vi se pară, desigur, nerecomandabil procedeul, dar am făcut calea întoarsă.

— Ciudat! Nu v-aţi gândit că victima ar putea avea nevoie de ajutor?

— Până să fi luat o hotărâre, la capătul străzii apăruseră deja două siluete în uniformă. Ştiam că rămâne pe mâini bune. În ceea ce mă priveşte, practic nu-i mai puteam fi de nici un folos.

— Aţi procedat greşit, domnule Dincă, dar din fericire, deşi faptul e consumat, încă ne puteţi ajuta. V-aţi întors imediat la restaurant?

— Desigur.

— I-aţi găsit pe Luca şi Necula înăuntru?

— Doar pe Necula. Luca a apărut după câteva minute. Era exact 22,25. M-am uitat la ceas instinctiv… şi tăcu brusc.

— De ce v-aţi oprit? Instinctiv trebuia să vă uitaţi la ceas când s-a tras asupra victimei, şi nu când s-a întors Luca.

Dincă ridică din umeri:

— Într-adevăr, aşa e…

— Oare gestul reflex n-a fost cumva generat de o corelaţie între cele două siluete? A domnului Luca şi a agresorului? Vorbeaţi de un bărbat înalt. Aş prefera să vă gândiţi bine înainte de a răspunde.

— Nu este cazul să-l camuflez pe Luca. Oricum l-aş fi recunoscut.

— Şi atunci, conform principiilor enunţate mai devreme, nu l-aţi divulga.

— Nu.

— Apreciez sinceritatea dumneavoastră.

— La urma urmelor, puteam să omit amănuntul că am asistat la crimă.

Minerva îşi muşcă buza de jos.

— În sfârşit. Bănuiesc că ați povestit şi amicilor incidentul.

Dincă negă, clătinând din cap.

— De ce?

— Detest senzaționalul mahalagesc. Îmi repugnă.

— Moartea unui om depăşeşte rubrica.

— Poate.

— Sigur!

— Oricum, n-aveam chef de comentarii. Nici nu mă simțeam prea bine. De fapt, în noaptea aceea m-am îmbolnăvit. Am stat câteva zile în casă.

— Ştiți cine e victima? întrebă brusc Minerva.

— Habar n-am.

— Inginerul Mihai Pascu.

Omul îşi încreți fruntea. Repetă de câteva ori pe gânduri:

— Pascu..., Pascu... Numele mi-e familiar, totuşi nu-l pot identifica.

— Logodnicul Dorei Ioachim, precizã Minerva.

Dincă nu-şi disimulă surpriza.

— Al Dorei? Extraordinar! Ah, acum înțeleg, înțeleg...

— Ce?

Refuză să răspundă, privind concentrat mozaicul parchetului.

— O cunoaşteți de mult?

— De trei săptămâni. Îşi luă capul în mâini, rostind cu greutate: Era logodită? Sunteți... sunteți sigură?

— Ce raporturi există între dumneavoastră?

— Între mine şi Dora? Părea că nu-şi revine. Ce fel de raporturi? Cele dintre un bărbat şi o femeie. Îşi ridică ochii umezi, dilatați. Ce alte raporturi puteau să existe?

Minerva întrebă cu blândețe:

— O iubiți atât de mult?

Omul o privi ciudat.

— Are vreo importanță?

— Englezul spune că nu e deştept cel care greşeşte de două ori.

— Eu greşesc pentru a treia oară…

Avea un ton sfâşietor şi totuşi ciudat de calm.

— Mă întreb de ce Luca şi Necula, care ştiau unde vă poate duce o nouă decepție, nu v-au avertizat cu cine aveți de-a face.

— Luca şi Necula?!

— O cunosc la fel de bine ca şi dumneavoastră. Poate şi mai bine.

Dincă păli.

— E o cursă…

— Asta bănuiesc şi eu, întoarse Minerva lucrurile la 180 de grade. Dora Ioachim mi se pare extrem de abilă şi nu cred că discreția solicitată fiecăruia dintre dumneavoastră ține numai de anumite scrupule morale. Îngrijorător şi cert e faptul că prima victimă a căzut.

— Care victimă?

— Am mai discutat. Inginerul Pascu. Mă surprinde că nu l-ați recunoscut atunci, în seara când a fost împuşcat.

— Atunci l-am văzut pentru prima oară în viața mea.

Minerva întinse mâna spre etajera cu cărți. Scoase un volum cu coperte albe, unicul neînvelit.

— Ați cumpărat-o recent?

— Am primit-o.

Întoarse prima filă. Sub titlu, o dedicație cu cerneală verde: “Domnului Dincă, cu afecțiune. M. Pascu”.

“Trebuia s-o găsesc”, reflectă Minerva observând literele rotunde cu majuscule înzorzonate.

Capitolul 7. Se caută un Voltaire

Scoase scama din vârful peniței şi continuă să scrie:

“…Consider, deci, că persoana mai sus indicată, plasând la adăpostul predării unor inofensive lecții de matematici diplome false şi solicitând apoi, prin şantaj, informații, periclitează în cel mai înalt grad interesele economice ale statului, ceea ce impune domniilor voastre măsuri drastice şi imediate…”

Inginerul Mihăilă reciti ultima frază cu un suspin de satisfacție care-i alungă pentru câteva clipe îngrijorarea. Muşcând vârful tocului, căută o semnătură menită să precizeze o anumită poziție, în sfârşit, un soi de atitudine precisă.

În principiu era informat că nu se dă curs anonimelor, denunțurilor nesemnate. Totuşi, miza era prea interesantă, prea neliniştitoare, pentru ca cei competenți să arunce, pur şi simplu, hârtia la coş. Iar datele de natură să-l identifice pe autor atât de ferme, încât ar fi fost imposibil să nu stârnească măcar curiozitatea. O curiozitate minimă, care să genereze cercetări discrete la fața locului.

Se decise în cele din urmă pentru un “cetățean cu simțul răspunderii”, caligrafiat între ghilimele cu litere de tipar, împături scrisoarea şi o puse în plic.

Deschise dulapul şi scoase o trusă de voiaj. Un costum de haine, două-trei schimburi, economiile — câteva mii de lei, bani lichizi — aveau să-i ajungă pentru un timp, până-şi va găsi de lucru undeva, departe, pe un şantier unde oamenii nu sunt curioşi, pentru că sunt prea ocupați, iar fluctuația de personal e firească. Trebuia să se dea la fund, să dispară, înghițit în

necunoscut sub o identitate mincinoasă. Mâine, poimâine, poliția va fi avertizată de situația falsului inginer Mihăilă, de şantajul celui care-i furnizase diploma. Rămase o clipă pe gânduri. Oare profesorul de la care pleca propunerea şi şantajistul sunt una şi aceeaşi persoană?

Coborî în stradă cu senzația neplăcută că este urmărit. Se întoarse de câteva ori dar nu observă nimic. Figuri indiferente, trecători grăbiți, o femeie îmbrăcată la repezeală plimbând un câine pechinez. Aruncă scrisoarea în cutia poştală de la colț, atent să respecte indicațiile P.T.T.R.-ului care distingeau: “Pentru Bucureşti”, “Pentru alte localități”.

Se simți mai liniştit, dar senzația că cineva e în spate persista. Trebuia să lupte cu tentația de nebiruit de a-şi întoarce capul după fiecare doi-trei metri parcurşi.

***

Individul dispăru pe o străduță strâmtă care se deschidea la dreapta. Escaladă gardul şi ajunse pe un maidan întunecat. După câteva minute, apăru inginerul Mihăilă grăbit, aproape alergând.

Scoase revolverul, fixându-i amortizorul. Inginerul ajunsese în dreptul lui.

***

Cadavrul zăcea nemişcat pe trotuar aşa cum îl surprinsese moartea. Minerva Tutovan străpunse cordonul de polițişti care asigura ordinea şi îngenunche lângă victimă. Un om tânăr, în jur de 30 de ani, cu figură oacheşă.

Alături, medicul legist Vlase dădea explicații procurorului. Minerva făcu semn unui sergent să caute actele victimei şi se apropie de grupul celor doi.

Procurorul Ştefănescu o salută reverențios. Vlase dădu amical din cap.

— După câte îmi dau seama, s-a tras cu aceeaşi armă! declară Minerva prost dispusă.

Era obosită şi-i era frig. Pe maidan sufla un vânt aspru.

— Categoric, făcu medicul legist. Moartea s-a produs instantaneu.

Pe trotuarul de vizavi se buluceau trecătorii avizi de senzațional. Bătrâni cu iaurtul în plasă, gospodine purtând sacoşele doldora de zarzavat, un puşti cu o jimblă mare, rumenă, din care rupsese un colț...

Sergentul se apropie respectuos şi întinse Minervei Tutovan documentele victimei. Într-un carnet de material plastic, vernil, găsi buletinul: Mircea Mihăilă, Bucureşti, născut în 1942, şi o legitimație de inginer purtând antetul unui institut de cercetări.

“Hm”, gândi Minerva, “tot inginer...”

Procurorul conchise enervat:

— A doua crimă în patru zile. E inadmisibil.

Părea să reproşeze cuiva anume treaba asta. Minerva îşi întoarse iute capul. Îl privi fix câteva secunde, muşcându-şi buza de jos. Procurorul nu se formalizã şi continuă să comenteze cu Vlase.

Apoi, din nou, îi atrase atenția sergentul. Se îndrepta spre ea însoțit de o femeie între două vârste. Avea o față placidă, cu pleoape umflate, hepatice. În lesă ținea un pechinez care gâfâia, dând din coada subțire ca o virgulă.

— Cu ce vă putem fi de folos, doamnă? întrebă Minerva, stăpânindu-şi iritarea.

— Eu am văzut... am văzut tot! Ieşisem la plimbare cu Siegfried şi am văzut!

— Ce?

— Mortul.

— Vreți să spuneți victima...

— Ezact. Acum jumătate de oră. Plimbam cățelul. A fost toată ziua indispus.

— Cine a fost indispus?

— Mortul! Adică nu mortul, că pe el nu-l cunosc. Siegfried.

— S-o luăm metodic, doamnă, propuse Minerva. Deci, acum jumătate de ceas plimbați pechinezul. Unde anume?

— Pe Ilenelor. Strada ailantă. La capăt stau eu. O căsuță galbenă, cu perdele brodate. Acum ne trage şi gaze. Siegfried e răcit şi a rămas acasă. I-am pus ventuze şi i-am tras o frecție pe cinste.

Minerva îşi propti mâinile în şolduri.

— Cum vine asta? Văd că sunteți cu el.

— Cu cine? clipi femeia nedumerită.

— Cu Siegfried.

— Păi nu ăsta! Ălălalt de acasă! Bărbatu-meu. Îi cheamă la fel: pe el şi pe cățel.

— Ce aiureală! De ce nu i-ați spus Popovici, ori Popescu... sau naiba ştie...

— Cui, vă rog? Lui bărbatu-meu?

— Câinelui, cucoană!

— A! făcu femeia decepționată. Asta nu se poate.

— De ce?

— Păi, bărbatu-meu a fost prizonier. Zece ani bătuți pe muchie l-am tot aşteptat. Credeam că a murit. În amintirea lui i-am spus cățelului Siegfried. Când s-a întors, i-a plăcut şi lui. Un gest delicat. Nu găsiți?

— În fine, s-o lăsăm baltă. Ce făcea victima?

— Avea o servietă în mână şi părea grăbit.

— Prin ce v-a atras atenția?

— Cine?

— Victima.

Femeia roti ochii, neputincioasă.

— Cum adică, dacă nu vă supărați?!

— Trec sute de oameni. Cum de l-ați reținut tocmai pe acesta?

— A! Păi ştiți, era cevaşilea curios. Mergea ce mergea — că venea dinspre stația de tramvai — şi se tot întorcea să vază în spate. Că, la un moment dat, m-am uitat şi eu.

— Şi?

— Ce era să văz? Omenire! Bărbați, femei, care cu treburile lui.

— Altceva?

— Când să ajungă la cutia din capătul străzii, s-a uitat iar bine de jur-împrejur, a scos din servietă un plic albastru şi i-a dat drumul înlăuntru.

— Sunteți amabilă să-mi arătați unde?

— Da, cum să nu, cu plăcere. Că tot spre casă mă duceam şi eu. Căută pe jos, după cățel: Siegfried, hai, băiatule, că e târziu. Ne aşteaptă tăticu'!

Pechinezul o luă înainte cu mers crăcănat de rață. Minerva îşi struni pasul după al femeii: mărunt şi înțepat.

— Imediat ajungem. Ce întâmplare! exclamă cu satisfacție evidentă. Noroc cu Siegfried.

— Care Siegfried?

— Bărbatu-meu. Nici n-aş fi ieşit astă-seară. E un film la televizor cu ăla frumosu'... de place la toată lumea... Ştiți dumneavoastră.

— Ştiu!

Minerva nu se îndoia că pentru un timp femeia va deveni starul cartierului. Vecinii vor sosi în pelerinaj, ascultând povestea pentru a zecea sau a suta oară fără să priceapă căruia dintre cei doi Siegfried îi datorează descoperirea.

Cucoanele vor sorbi prelung şi zgomotos din ceştile de cafea, vor trage lacome cu ochiul la chiseaua pântecoasă cu dulceață de culoarea aurului, solicitând detalii. Madam Aglae îşi va răsuci mecanic degetul uscat în ureche, lungindu-şi gâtul ca nu cumva să piardă vreun cuvânt. De fiecare dată povestea va deveni mai stufoasă, mai rotundă, iar incidentul femeii cu ochi hepatici, o adevărată aventură. Şi, trist, poate că erau luni sau ani de când se consumase cel mai important eveniment din viață: bronşita contractată de Siegfried — soțul.

— Cum s-a comportat victima după ce a pus scrisoarea la cutie?

— Poate că mi s-a părut, dar parcă se liniştise. După aia nu l-am mai văzut, că dete colțul pe Vâlcei, iar Siegfried s-a oprit la un stâlp să facă... mă rog, înțelegeți dumneavoastră... că-i ruşinos nevoie mare. Nu ți-o ridica piciorul când trece cineva, să-l tai... P-ormă am auzit eu aşa, ca o bufnitură, ca când desfaci "Spumosul", dar n-am dat atenție. Zic, cine ştie, un

camion cevaşilea. Eh! Ce ți-e şi soarta omului. Dacă era bec pe maidan, trăia. Sau dacă nu era Siegfried indispus…

— Soțul?

— Nu, câinele.

Se măsurară din priviri. Gânduri identice, nemărturisite se încrucişară în eter: “Toantă mai e”…

— Aşa, criminalul s-a înfundat în întuneric şi dus a fost. Iote c-am ajuns.

“Slavă Domnului!” oftă Minerva.

Cotiră, şi femeia îşi duse brusc mâna la gură. Cutia de scrisori, într-o baie de flăcări, ardea ca o torță. În pragul unei curți, o fetiță țipa, arătând-o cu degetul.

Siegfried, câinele, începu să schelălăie.

***

Gazda era o femeie gureşă, cu ochii mici şi piept agresiv, ciudat de mobil sub capotul murdar. Mirosea a ceapă prăjită şi undeva în bucătărie se auzea sfârâitul grăsimii.

Le dădu drumul în odaia victimei, complet separată de restul apartamentului printr-un coridor îngust, oferind voluntar informații privind firea fostului chiriaş.

— Om cumsecade, domnul Mihăilă. Nu pot să zic. Dar posac. Cu cleştele dacă-i scoteai cuvințelul. “Bună ziua, bună seara”, şi la 15 chiria, uite aici pe colțul mesei. Încolo…

Minerva răsuflă uşurată când uşa se închise în spatele ei.

— Are o guriță!

Dobrescu pipăi bricheta în fundul buzunarului. Pierdea benzină. Se uită prin odaie, încercând să

intuiască deducțiile Minervei. Un interior banal. Mobilă dispersată, strict necesară. Patul de fier — zestrea gazdei — un garderob trist, scorojit, masa rotundă cu “tişlaifăr” şi ghioc, două scaune de lemn, un dulăpior de perete pentru cărți, trei “gobelinuri” Pierrot şi Columbina, lebede plutind şi Desdemona ori poate altă blondă, lucrate în lână pe romburi de etamină.

— Terminăm repede! conchise Minerva sprijinită de uşă. Uită-te prin cărți.

Atmosfera încăperii era edificatoare. Sugera provizoratul şi impersonalul mai mult chiar decât o cameră de hotel. Nimic, nici măcar o cravată uitată pe scaun, un colț de pijama, o carte rămasă deschisă, un creion, ori o ceaşcă cu zaț rece de cafea n-o scoteau din anonimat. Impresia pertinentă era că în zece minute, înghesuind câteva boarfe în geamantanul de pe dulap, locuința putea fi părăsită fără urmă.

Inginerul Mihăilă, spre deosebire de Pascu, părea consumat de un constant sentiment de spaimă, având conştiința acută a situației primejdioase în care se afla.

— Ai găsit ceva, Dobrescu?

Locotenentul înşirase pe masă câteva zeci de cărți, caiete, un top de hârtie. Răsfoia un dicționar francez-român şi pe față i se citea uimirea.

— Foarte curios! exclamă el.

— Ce anume?

— Primele 50 de pagini sunt atât de murdare, încât aproape se lipesc una de alta. În rest, parcă nici n-ar fi fost atins.

Minerva privi peste umărul lui.

— Hm, aproape că terminase cu litera B.

— Adică?

— Adică învăța franceza după dicționar, Dobrescu! Am mai auzit de tipi din ăştia, dar practic n-am întâlnit nici unul. Îți trebuie oleacă de încăpățânare pentru chestia asta. Te-ai uitat prin caiete?

— Nu încă.

Erau trei. Două consumate în întregime, celălalt pe jumătate. Formule, exerciții de algebră şi trigonometrie, figuri geometrice.

— Formidabil! exclamă Dobrescu. Acelaşi scris!

— Aceeaşi mână care corectează, ba chiar şi aceeaşi cerneală roşie, ca în caietele lui Pascu.

— Înseamnă că luau lecții de la acelaşi profesor. Poate că se şi cunoşteau.

— Cine? Pascu şi Mihăilă? Posibil, dar nu obligatoriu.

Întorcea cu atenție fiecare foaie, parcurgând-o în întregime. Marginile paginilor erau acoperite cu desene de o certă îndemânare artistică. Figuri din față şi profil, siluete, nuduri, animale. Uneori interveneau chiar între două exerciții ori înainte de rezolvare.

— Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul adoptă o expresie de parcă şi-ar fi scărpinat ceafa, încercând să ghicească ce anume trebuia să spună. Dar Minerva nu-i aşteptă răspunsul. Răsfoia în continuare atentă, cu trăsăturile crispate.

— Mihăilă se concentra greu. Cunosc genul. Elev cu atenția rătăcită. Cum pierdea şirul, începea să deseneze. Ăsta e norocul nostru. O primă concluzie se impune: Lua lecții de la un profesor care lucra cu mai mulți elevi deodată.

— E o presupunere.

— Sunt convinsă. N-ai timp să te ții de drăcii, când ți se predă individual. Şi mai e ceva, observi? Unul din

desene se repetă constant. Bustul lui Voltaire după Houdon. Hai, că pe ăsta îl ştii, aveam şi noi un exemplar în cancelarie. Sunt, în tot caietul, aproape douăzeci de variante pe aceeaşi temă, dar... Dar ce, Dobrescu?

— De fiecare dată poziția e alta.

— Exact. Ceea ce înseamnă...

— Că poziția modelului era mereu schimbată.

— Dobrescu, nu mă enerva! Nu modelul, ci el, Mihăilă, îşi schimba locul. Deci ipoteza pare valabilă. Când în mod obişnuit participă la lecție doar doi inşi, elevul şi dascălul, locurile sunt totdeauna aceleaşi. Recapitulează concluziile!

— Pascu şi Mihăilă au luat lecții de la acelaşi profesor.

— Unu! contabiliză Minerva, trăgându-se de ureche.

— Predarea se făcea în mod colectiv.

— Doi!

— În locuința profesorului se află bustul lui Voltaire.

— Trei!

— Cam asta ar fi totul...

— Patru: Lecțiile se țineau de obicei seara! Nu mai căsca gura, ți-am spus că nu suport obiceiul ăsta. E foarte simplu. Priveşte desenele! Fii atent, mai ales la umbre. Lumina cade de sus. Deci de la o lustră. În extremis, o cameră cu tavan de sticlă, oricum uşor de reperat. Altceva?

— Cinci! exclamă tare locotenentul. Voltaire era un timid.

— Ce?!

— Uitați-vă atent. Nu ridică niciodată ochii din... desen.

Minerva se răsuci pe călcâie ascunzându-şi zâmbetul care-i strâmba nasul. Se opri lângă dulapul cu cărți, aplecându-se puțin. Dedesubt, pe perete, cineva zgâriase un număr de telefon. Zâmbetul se strânse la loc, în colțurile buzelor subțiri. Era telefonul celor trei: Dincă, Luca şi Necula.

Trecu uşor degetul peste cifrele albe, curate, adunând fire mărunte, de tencuială. Fuseseră zgâriate de curând.

Capitolul 8. Dora se eschivează

Colonelul Ionaş lăsă raportul Minervei pe masă şi îşi scoase ochelarii. Pe rădăcina nasului cărnos rămăseseră amprente roşii, adânci.

— Vorbeşte-mi despre trioletul de beţivani! Văd că ai dublat supravegherea.

Minerva, prost dispusă, îşi întoarse privirea spre fereastră.

— E ceva aici care nu-mi place. Virtual, oricare dintre ei ar putea fi asasinul.

— O clipă. Consolidezi în acelaşi individ atât pe asasin, cât şi pe, hai să zicem, necunoscutul care conduce din umbră?

Minerva îşi ridică brusc ochii lucioşi:

— Este o ipoteză asupra căreia vă mărturisesc că nu m-am oprit. Nu dispun de indicii care să poată argumenta în sens pozitiv, dar eventualitatea ar explica o anumită ritmicitate, o siguranţă şi o adresă care m-au izbit în desfăşurarea evenimentelor.

— Miroase a ubicuitate. De altfel, la clasa şi stilul personajului nu-l văd murdărindu-şi personal mâinile. Şi mai e ceva. Întreprinderea preconizată necesită un volum de lucrări şi operaţii uriaşe: racolarea viitorilor ingineri, procurarea de acte false, şantaj, asasinate şi aşa mai departe. Deci, existenţa unor complici se impune.

— Situaţia ne avantajează. Cei mai virtuozi în materie de infracţiune au fost în cele din urmă depistaţi datorită complicilor.

— Nici n-ar fi putut să se lipsească de ei. Când eram elev de liceu mă fascina o carte: *Lupul singuratic*... Un tip

care lucra de unul singur şi poliția nu izbutea să pună mâna pe el. Dar astea-s poveşti. Ce spuneai că nu-ți place?

— Luca, Dincă şi Necula au asistat ori au fost prin împrejurimi la ambele crime. Evident, ipoteza unor coincidențe e scoasă din discuție de la bun început. Fiecare are ceva de ascuns şi, în funcție de posibilități, încearcă mai mult sau mai puțin inteligent să mă inducă în eroare.

— Adică?

— Să-l luăm, de pildă, pe Necula. În noaptea morții lui Pascu petrece cu ceilalți într-un restaurant din apropierea locului în care s-a comis crima. La un moment dat, sub pretextul unui telefon, părăseşte localul şi se întoarce după 15 sau 20 de minute. În acest interval, la câțiva metri doar, inginerul moare. Discut cu Necula a doua zi. Îmi înşiră tot soiul de baliverne, joacă teatru, cedează, se enervează, se repliază apoi confuz sau tace încăpățânat. Contestă cu vehemență că l-ar cunoaşte pe Pascu, dar pe braț îi găsesc un tatuaj sui-generis, identic cu cel al inginerului.

— Clar.

— Cel puțin dintr-un anumit punct de vedere, precizează Minerva. Cei doi s-au cunoscut cândva.

— Îl vezi în stare să ucidă?

— Nu.

Colonelul o privi atent.

— De ce? Aparent, totul e împotriva lui.

— Aparent. Vă referiți desigur la fapte materiale, concrete. Dar când spun “nu cred”, am în vedere psihicul lui Necula. Un mic juisor cu mici vicii şi mici tabieturi, cu o biată mică existență golită de veleități. Un

mic balon de săpun de un vid saharian. Îl pot oare identifica cu omul din umbră?

— Poate nu. Dar cu asasinul?

— Necula tremură pentru mica lui liniște. Cancanuri din culisele teatrului, cafeluța, șprițul, ocheade deșucheate.

— Ți-e profund dezagreabil, râse colonelul.

— Nu contest că genul îmi repugnă, dar s-ar părea că faptul în sine nu-l dezavantajează. Există o singură posibilitate. Ca Necula să fi ucis șantajat de altcineva.

— Poate că joacă teatru. La urma urmelor e actor.

Minerva făcu un gest de lehamite.

— Înseamnă că păcălește pe toată lumea în mod constant, doar se vede de la o poștă că n-are talent. Oficiul lui se reduce la deplasarea scenică a tăvilor, halebardelor și a paharelor cu apă. Probleme, pe alte coordonate, îmi ridică și Luca.

— Ăsta pare mai inteligent…

— Fără discuție, și oricum mai complex. Pretinde că vrea să zboare și naufragiază penibil. Pretinde că a ajuns la înțelepciune, că privește viața cu echilibru și calm filozofic și, într-adevăr, îți vine să-l crezi. În noaptea crimei dispare și el din cârciumă, nu-și amintește de unde a luat țigări, iar în casă îi găsesc certificatul de naștere al inginerului.

— Te-ai întrebat, cumva, interveni Ionaș, de ce tocmai certificatul?

— Bineînțeles. O probă relativ certă a faptului că-l cunoaște pe Pascu, indiferent în ce context de relații. Aceasta dacă acceptăm că cineva voia să găsesc obiectul compromițător la Luca. Premisa: un Luca inocent.

— E imposibil?

— Nu. Iar actul a fost abil camuflat. În rama tabloului. Primul loc unde aş fi căutat. Luca nu e omul care să ascundă ceva sub pat ori în lâna saltelei. Totuşi nu-l pot disculpa. În primul rând istoria cu ţigările nu stă în picioare. Un alibi jerpelit menit să acopere minutele care au precedat, în care s-a consumat şi care au urmat crimei. Îmi veţi dezvolta poate ideea că tocmai realii vinovaţi au grijă să-şi asigure alibiuri. Dar unul prea ferm e uneori la fel de suspect ca şi unul dubios. Şi ar mai fi ceva. Spre deosebire de Necula, Luca dispune de alte valori. Şi dacă Luca a ucis sau nu, rămâne deocamdată o problemă în suspensie. Dar îl văd în stare de combinaţii tenebroase.

— Ar mai fi Dincă.

— Ăsta cel puţin are şi tupeu! Mi-a trântit-o verde în faţă că a asistat la comiterea crimei. Asasinul ar arăta ca un uriaş, un soi de căpcăun foarte aproape ca date fizice de el însuşi.

Colonelul netezi postavul verde al mesei, cu o expresie gânditoare:

— Cea mai pură inocenţă ori îndrăzneală cu adevărat remarcabilă... Spre ce înclini?

Minerva îl privi lung:

— Vă voi da răspunsul cât de curând.

***

Acoperi cu cearşaful chipul livid şi se apropie de fereastră. Ploua mărunt. Oamenii, umbre zgribulite, se înghesuiseră sub streaşină aşteptând tramvaiul. Uşa bodeguţei din colţ se deschise brusc. Ţâşni afară, împins din spate, un tip rotofei cu paltonul desfăcut. Ospătarul

îi înghesui în braţe sacoşa din care ieşea o pâine, pălăria şi fularul, apoi se grăbi să închidă.

Omul se redresă netezindu-şi de circumstanță hainele, îndreptă cravata de pe un umăr pe celălalt, apoi dădu buzna înapoi, salutând jovial.

Vlase, în halat alb, îşi trecu mâna prin păr. Degetele lungi, cu articulații fine şi unghii ovale, ca migdala, miroseau plăcut a mosc şi tutun.

— Sunteți obosită?

Surâse cu zâmbetul lui dintotdeauna, bun, sincer, amabil (nu crisparea convențională a maxilarelor), înțelegător, parcă puțin resemnat.

Minerva îşi scutură părul scurt, netezindu-şi bretonul.

— Mă gândeam… A doua victimă în patru zile, nu-i de joacă.

— A doua?

— Ce vă surprinde? Ați uitat de Pascu?

— A! Blondul! Am avut o săptămână grea. Vă spun sincer, aş pleca pentru câteva zile la Sinaia. Mă simt literalmente epuizat.

Minerva îi privi nările tremurânde, cearcănele negre şi urâte, fruntea lividă.

— De ce nu vă duceți?

Vlase oftă şi îşi sprijini fruntea de uşorul ferestrei. Priveau amândoi întunericul ud.

Minerva se strânse în paltonul larg. Medicul era un specialist apreciat, inteligent, cu o cultură rafinată, excelent profesionist în ciuda repulsiei neostoite ce i-o provoca ambianța în care lucra. Incapabil de răutăți, niciodată malițios, Vlase aluneca printre oameni, cu acelaşi zâmbet incert, camuflându-şi ermetic zilele

proaste în spatele unei amabilități grațioase, plină de atenții. Fusese căsătorit cu o actriță cunoscută, o tragediană planturoasă. Îl părăsise, gustând genul tragic pe scenă şi nu acasă. Aveau împreună un băiețel de 10 ani, pentru care medicul nutrea o dragoste maladivă.

— E târziu! şopti Vlase. Trebuie să încep.

Minerva îşi privi ceasul.

— Mai aşteptați puțin. Am convocat pe cineva aici. Vreau să vadă cadavrul... Îşi drese glasul, ezitând imperceptibil: Nu v-ați gândit vreodată să... În fine, să schimbați macazul?

Vlase zâmbi. Dinții albi, cu reflexe albăstrii, erau orientați înăuntru, ca la păpuşi.

— În ce sens?

— Să încercați un reviriment. E un blestem să profesezi în condițiile astea, conchise Minerva cu francheța bruscă, dură, care o caracteriza.

— La vârsta mea?

— Ei, bravo. În fond aveți doar — îl cântări din priviri — doar 50 de ani.

— Sunteți drăguță. 41. Şi ce să fac? Unde să mă duc?

— Oriunde. Aşa ce realizați? Vă otrăviți zece ore pe zi şi pe urmă ascultați Debussy ori Ravel întins pe canapea, gândind la nimicnicie. Vă luați în serios, asta-i nenorocirea... Se îndepărtă de fereastră. În sfârşit, mai discutăm noi. Apropo, nu s-a interesat nimeni de soarta lui Mihăilă?

— Ba da. A trecut frate-său pe aici.

— Fratele?!?

— Aşa pretindea. M-a oprit la poartă.

— Cum arăta?

Fruntea medicului se încreți:

— Înalt, masiv, ochi mari, negri. M-a izbit tenul. Foarte închis. Nu patologic. Congenital, bănuiesc... Purta o scurtă de blană.

Minerva privi concentrat, undeva departe, peste umărul lui Vlase:

“Saturnianul Dincă...”

— Mi se pare că a venit persoana.

Dora Ioachim se apropie. Era îmbrăcată cu pantaloni negri şi ghete de lac. O cațaveică albă de blană, brodată rustic în culori vii, dădea strălucire buclelor roşii, tunse scurt. Călca sigur şi în ochii verzi, ficşi, Minerva desluşi o expresie de îndărătnicie.

Medicul se retrase în fundul sălii şi se aşează la birou, completând nişte hârtii.

— Ați fi putut avea amabilitatea să mă aduceți aici fără jandarm, izbucni Dora Ioachim. O invitație scrisă nu ajungea? Trebuia să ştie tot blocul?

Vlase îşi ridică surprins ochii. Clătină amuzat din cap, reluându-şi lucrul.

— De când atâtea scrupule?! se miră Minerva.

— Nu v-am dat nici un motiv să mă tratați astfel.

— Uite, domnişoară, motivele mele am să ți le înşir mai târziu. Sper să nu-ți piară zâmbetul. Până una-alta spune-mi dacă îl cunoşti.

Ridică capătul cearşafului. Tânăra măsură chipul neînsuflețit al inginerului Mihăilă, fără nici o tresărire.

— Îl cunoşti?

— Nu.

— Uită-te bine!

— Am spus o dată *nu,* e *nu*!

— Ai mai spus şi altă dată, şi a fost *da*. Îşi îndreptă privirea spre celălalt capăt al sălii: Doctore, puteți începe! Trecem dincolo.

Era o încăpere pătrată, fără uşă, pardosită cu ciment. Câteva bănci de lemn alb străjuiau pereții daţi cu ulei.

— Ia loc!

Dora Ioachim se aşează picior peste picior cântărind ironic hainele Minervei. Un zâmbet batjocoritor îi stăruia în colțul gurii mari, bine desenate.

Minerva făcu câțiva paşi prin încăpere. Blacheurile clănțăneau ca nişte pinteni pe ciment. Se propti în fața femeii:

— Şi acum, fetițo, dă-i drumul! Ca la duhovnic!

— Nu-s nici trei zile de când v-am spus tot ce ştiam. Mai am de adăugat un singur cuvânt: Punct. A început să mă cam agaseze povestea.

— Şi pe mine. Apropo, trebuie să te felicit. Minți superb. Cu fantezie şi intonație corectă.

— În cazul ăsta nu mai avem ce discuta.

— Dimpotrivă. Stai jos, e inutil să faci cu mine pe zâna ultragiată. Când l-ai cunoscut pe Mihăilă?

— Acum îl văd pentru prima oară.

— De unde ştii că el e Mihăilă? Putea fi Popescu sau Ionescu.

Dora clipi, fluturând genele grele. Îşi strâmbă gura:

— Am dedus. Nu era firesc? Adăugă: Nu mă prindeți cu tertipuri din astea.

— Dar din care?

— Să vi le sugerez eu?

— M-ai îndatora infinit.

— Ei bine, dovediți-mi că l-am cunoscut. Fapte concrete.

Minerva scotoci prin buzunarul uriaş şi scoase o hârtiuță mototolită.

— Am să mă străduiesc. Să începem cu săptămâna asta. Luni, ora 14, te-ai întâlnit cu domnul Necula, în față la "Dunărea". A urmat o scurtă vizită în apartamentul dumitale. Acelaşi program la ora 19, de astă dată cu domnul Luca. A doua zi, marți, ora 11 dimineața, itinerar romantic cu domnul Dincă la Şosea. Miercuri, vizită inopinată, extrem de matinală, din partea domnului Necula la dumneata acasă. L-ai lăsat să aştepte cam mult în fața uşii, fără să te înduplece insistențele domniei sale. De la fereastră l-ai văzut îndepărtându-se. Ai plecat după jumătate de ceas însoțită de inginerul Mihăilă care, bănuiesc — dacă îmi permiți, evident — a înnoptat la dumneata. V-ați despărțit după câteva zeci de metri. În continuare...

— Ei şi, ce-i cu asta? o întrerupse Dora Ioachim. Mă întâlnesc cu cine-mi place!

— Deviezi obiectul discuției, domnişoară. Susțineai că nu-l cunoşti pe Mihăilă. De fapt, dacă mă gândesc bine, e şi firesc să-i încurci. În locul dumitale aş întocmi un fişier.

— N-am nevoie de sfaturi.

— Asta e şi părerea mea. Unde am rămas? Deci, de când îl cunoşti pe inginerul Mihăilă?

— De aproape două săptămâni.

— Un sentiment spontan şi irezistibil, desigur.

— Mă priveşte.

— Uitându-mă la dumneata, încep să cred în femeia fatală. L-ai iubit pe Pascu şi a murit. Abia îți îmboboceşte inima a doua oară şi soarta nemiloasă îl

seceră pe Mihăilă. Mă gândesc cu groază la ce-i aşteaptă pe Dincă, Luca şi Necula...

— Poate pretindeți că i-am omorât eu! Din fericire am alibiuri infailibile.

Minerva îşi clătină capul a dojană.

— Te joci cu termenii, fetițo, şi e imprudent. Alibiul poate presupune, pe lângă altele, cunoaşterea care precede faptul. De unde ştiai că Pascu şi Mihăilă trebuiau să moară?

— Alibiurile mele sunt întâmplătoare. Şi le aveți, desigur, în hârtiuța dumneavoastră. În fiecare zi m-am întâlnit cu Dincă, Luca şi Necula. Pot să v-o confirme.

— Ziua are 24 de ore, observă Minerva.

— Care au fost împărțite între cei trei.

Îşi scoase din buzunar un pachet de țigări. Aprinse una, trăgând cu poftă fumul în piept. Minerva îi observă mâna frumoasă cu unghii ascuțite, extrem de lungi, date cu lac alb.

— În ce împrejurări l-ai cunoscut pe Mihăilă?

Tânăra tăcu câteva clipe, apoi — sâcâită parcă de un gând — îşi ridică bărbia:

— În fond, nu văd de ce m-aş sfii. M-a acostat la cinema.

— La care?

Femeia zâmbi ironic:

— La “Aro”.

— Ce film rula?

— “Pentru un pumn de dolari”.

— Când anume te-a acostat? Înainte sau după spectacol?

— După. Scăpasem poşeta şi mi-a ridicat-o.

— Ai lăsat-o să-ți scape!

— Să zicem că *da*. Era oricum mai elegant decât să-l trag de mânecă. Ştiți cumva alte trucuri?

— De ce țineai neapărat să-l cunoşti?

Dora Ioachim izbucni în râs:

— Mă inspira dintr-un anumit punct de vedere. Să precizez care?

— Să-mi spui pe cine "inspira".

Tânăra îşi subție ochii.

— Nu vă înțeleg.

— Înțelegi foarte bine. Chestia cu filmul e cacealma. Nu acolo l-ai cunoscut.

Minerva n-avea nici cea mai mică îndoială că femeia minte. Începuse să intuiască în angrenajul faptelor legate de dosarul diplomelor false un personaj ocult care manevra abil câțiva oameni de paie. Nu era o coincidență faptul că Dora Ioachim fusese logodnica lui Pascu, iubita lui Mihăilă, iar acum broda idile de prost gust cu Dincă, Luca şi Necula. Aşa era piesa, iar Minerva se străduia să înțeleagă de ce trebuia să fie aşa şi mai ales cine o dorea.

— Pe Mihăilă l-ai căutat! conchise ea cu glas tare.

De alături se auzi un zgomot metalic. O trusă cu instrumente căzuse pe ciment. Minerva întoarse capul. Vlase îi făcu semn, zâmbind, că totul e în regulă şi se aplecă din nou asupra cadavrului.

— Cine ți-a cerut-o?

— De ce să mi-o fi cerut cineva anume? Se ridică în picioare, aproape țipând: Sunt o femeie tânără şi sănătoasă. N-am cui şi nu văd de ce trebuie să dau socoteală. De când e, mă rog, o crimă să ai temperament?

— Nu fi vulgară, domnişoară. Nu ți-am reproşat numărul celor cu care te întâlneşti. Are cine să facă şi

treaba asta, fii sigură. La urma urmelor, poate ai manii statistice. Mi se pare straniu însă *cu cine* te întâlneşti. Pascu, treacă-meargă. Dar ceilalți? Nu-s deloc genul dumitale. Mihăilă — un om închis, ursuz, departe de a fi arătos. De ceilalți trei ce să mai vorbesc!

O privi lung. Era femeia capabilă să transforme fiecare gest într-o capcană în care partenerul neavertizat cădea sufocat de admirație. Femeia care ştie să-şi aprindă o țigară în mod desăvârşit, cu dezinvoltura şi eleganța reclamelor de brichete din *Paris-Match*, care ştie că un trup expus în profil sau *trois-quarts* îşi camuflează cusururile, e mai zvelt, mai tentant. Spatele lipit de speteaza scaunului pune în valoare bustul, ca şi o ridicare grațioasă a brațelor îndreptând coafura. Pudriera se scoate doar atunci când machiajul impecabil nu trebuie corectat. După o noapte de insomnie nu va îmbrăca niciodată culori închise. Cunoaşte efectul alternanței între izbucnirile copilăreşti şi considerațiile mature, subtil-inteligente emise cu voce joasă, senzuală. Ştie să asculte fără să audă eternele amintiri din armată, o tentație căreia bărbații sunt incapabili să-i reziste…

Dora Ioachim îşi strâmbă gura:

— Am un gust sofisticat.

— E o ipoteză pe care aş accepta-o cu titlu de curiozitate, dar nu mă împac cu asasinatele care succed aventurilor dumitale.

— În fond, n-au murit decât doi.

— Şi cam de la ce număr ar fi trebuit să mă impacientez?

— E o simplă coincidență. Absurdă. N-am nici un amestec în crimele astea. Îmi văd de serviciu corect, iar

aventurile mele n-au substrat material. Ce vreți de la mine?

— Adevărul! Întreții relații cu Dincă, Luca şi Necula. Le-ai interzis să vorbească despre dumneata. De ce?

— N-am vrut să le stric prietenia.

— E un gest delicat. Şi cu ce le-ai închis gura?

— Le-am spus că sunt căsătorită.

— Ai fost atât de convingătoare, încât Necula nu ezită să-ți facă o vizită la 7 dimineața, sau ca şi Dincă şi Luca, de altfel, să-ți dea telefon la 2-3 noaptea. Cu Luca ai şi discutat chiar.

— M-ați pus deci sub urmărire?

Minerva suspină:

— Mi-am permis-o, într-adevăr. Spune-mi cu ce i-ai amenințat?

— Ştiau că soțul meu e plecat în delegație peste graniță. De aceea şi-au permis să mă sune.

— Greu digerabil. Altceva!

— Asta-i, totuşi, realitatea.

— Or fi naivi Dincă, Luca şi Necula, dar nu într-atât încât să nu fie şocați de dezinvoltura cu care se afişează o femeie căsătorită. Localuri şi plimbări în centrul oraşului, vecini curioşi etc. Cu ce i-ai amenințat?

— Au ținut, pur şi simplu, cont de rugămintea mea. Nici nu mă aşteptam să fie chiar atât de discreți. Dar dacă o spuneți dumneavoastră...

— Te încăpățânezi şi nu e bine. Nu e bine deloc. Pentru dumneata! Aseară, la ora 19, a fost asasinat pe strada Vâlcei inginerul Mihăilă. Pe Ilenelor, colț cu Vâlcei, aveai randevu cu Dincă. Ai întârziat un sfert de oră. Ca să fiu mai clară, ai sosit la 15 minute după comiterea asasinatului. Calculat pe ceas, exact timpul

necesar ca să parcurgi, mergând normal, distanța dintre locul crimei şi cel al întâlnirii. Cred că e o chestiune asupra căreia poți reflecta la noapte... dacă ai timp. Mâine dimineață te aştept să-mi comunici la ce concluzie ai ajuns. Ora 9 îți convine?

Capitolul 9. “Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor?!”

— Scoateți-vă haina! o invită Luca, adăugând cu tâlc: O să vă încălziți.

Era o aluzie fină la faptul că Minerva va zăbovi mult. Cât de agreabilă i se părea perspectiva în sine, nu lăsa loc îndoielilor.

Minerva refuză înfăşurându-se mai bine în palton. Era în general friguroasă şi încăperea aproape goală, cu pereții urâți, reci, cenuşii, îi accentua senzația de frig.

Se aşezară la fel, ea pe scăunelul incomod de bucătărie, Luca pe patul de fier cu pătura roasă.

— În curând mă voi obişnui cu vizitele dumneavoastră în aşa măsură, încât s-ar putea să le simt lipsa, spuse amabil traducătorul tamburinând pe lada acoperită cu ziar.

Minerva desluşi în cuvintele lui un amestec de ironie şi iritare mocnită, bine camuflată.

— Îmi dau seama că vă deranjez. Arătă spre topul de hârtie, cărțile şi dicționarele împrăştiate pe parchet: Ideea că vă stânjenesc de la lucru îmi este extrem de neplăcută. Apropo, ce traduceți acum?

— Arta potcovitului în secolul al XVII-lea.

Minerva dădu din cap cu seriozitatea generată de înțelegerea unui fenomen capital.

— Bănuiesc că lucrarea e aşteptată cu nerăbdare de specialişti, de public...

Şi avu imaginea unei gloabe deşelate, cu copite scorojite la care moşmondea un tip scund cu favoriți roşii şi pantaloni bufanți.

— N-am posibilități de investigație în acest sens, declară prudent Luca. Şi apoi, traduc ceea ce mi se cere.

— Înțeleg. Nu vreau să vă rețin...

Omul făcu un gest cu sensul: "...Acum, dacă tot m-ați deranjat..."

— Din nefericire, în ciuda scrupulelor mele, trebuie să apelez iar la dumneavoastră, să vă solicit o mână de ajutor.

— Vă stau la dispoziție..

Minerva zâmbi cât putu de fermecător, dar traducătorului i se păru că e sfâşiată de crampe.

— Ştiam că n-o să mă dezamăgiți. Oftă, uitându-se la tabloul cu ramă aurită: Istoria aceea plicticoasă, cu certificatul lui Pascu, îmi dă insomnii. Nu-mi pot explica cine şi ce interes avea să-l ascundă la dumneavoastră.

— Nu vă pot sugera nimic în această privință. Poate n-o să mă credeți...

— De ce să nu vă cred?

— ...dar ignoram până şi ascunzătoarea din ramă... Un secret pe care predecesorii mei au omis să mi-l transmită.

Minerva îşi întoarse colțurile gurii: "Mie-mi spui?!"

— Sunt convinsă. Şi totuşi, cineva a încercat să vă compromită!

— Stimată doamnă, vă voi face o mărturisire deconcertantă. Nici măcar nu sunt curios.

Şi alungă obsedantele, imaginarele fire de praf cu o curbă înaltă, ostentativă.

— Cât de bine înțeleg! Reacția clasică a inocentului. E total dezinteresat de acuzațiile calomnioase lipsite de temei. Iată definită premisa de la care pleacă cel ce v-a pus gânduri rele. Iar atitudinea dumneavoastră, de

princiară indiferență, îi creează un climat prielnic de acțiune şi mai ales îi dă timp. În acest sens vă solicit ajutorul.

— Cum pot contracara actele unui necunoscut? Este inutil.

— Să încercăm totuşi. Spuneți-mi ce duşmani aveți?

Luca izbucni în râs. Amintindu-şi de dinții din față, măcinați, se întrerupse brusc, trăgându-şi buzele înăuntru.

— Ridicol! Absolut ridicol! Duc o existență mizerabilă. O cârtiță cu profil intelectual, prin forța împrejurărilor. Sunt ani de când n-am cunoscut, în sensul major al noțiunii, un om.

Minerva se întunecă. Intuia existența individului. Un coşmar. Arbora o filozofie cinică, un drapel zdrențuit, fără nimic eroic în sine, care trebuia să ascundă, să astupe un gol covârşitor, o eroare capitală inițială, fără drum de întoarcere.

Şi poate că în nopțile lungi, când insomnia îşi aprinde felinarele, când nu te poți feri de tine strângând tare pleoapele, când nu-ți poți răspunde, poate că atunci Luca încerca îndoieli dureroase. Prejudecăți, precepte false în lipsa circumstanțelor care le-au generat — *homo homini lupus* — refuz încăpățânat de a depăşi limitele unei experiențe acumulate de alte generații alimentau artificial negativismul schematic al traducătorului. Îşi zidise o sihăstrie cultivând voluptățile claustrării, adorându-şi în secret incapacitatea de adaptare pe care, ipocrit, o punea pe seama intransigenței. A-l trezi, a-l aduce cu orice preț la realitate, ca pe un cățel căruia îi vâri botul în necuviința lăsată pe parchet, era riscant. Iar Luca, instinctiv, se opunea din răsputeri; nu e uşor la

aproape 60 de ani să-ți anulezi o întreagă existență, să tragi linia şi să însumezi zero. În orice caz, puțini au curajul s-o facă...

“Aşa s-ar părea... dacă nu cumva omul ăsta face eforturi să pară...”

— Nu concurez cu nimeni, reluă traducătorul, n-am la ce aspira. În consecință, nu reprezint nimic, nu ofer nici o miză.

— Dumneavoastră, domnule Luca, dezvoltați aspectul competițional al inamiciției. E îngust. Să lărgim câmpul de investigații. Poate trecutul...

— Nici atât, o întrerupse traducătorul. Pe vremuri, mai bine zis înainte de război, aveam ceva bani. În fond, o foarte modestă bunăstare. Eram ceea ce se numeşte rentier. Un fenomen pe care, desigur, dumneavoastră îl repudiați, dar a fost cât se poate de real cândva. Îl relev, tocmai pentru ca să înțelegeți felul meu de viață anterior. Studii, călătorii, lectură. Petreceam foarte puțin timp în țară. Rude n-am şi nici prieteni în afară de Necula şi Dincă. Deci, contactul meu cu ceea ce nu este imediat înconjurător se reduce, de fapt, la nimic.

— Este ceea ce vă leagă probabil de Dincă. Tot un singuratic...

— Aparent, căci ținem de două specii distincte. Dincă e organic solitar, prin construcție psihică. Însăşi prezența unui străin îl indispune. Abordat de un necunoscut pe stradă, pentru cea mai banală informație, se fâstâceşte.

— Şi totuşi, la petrecerile dumneavoastră prelungite, de multe ori sunteți însoțiți de o companie numeroasă.

— Asta e altceva. În astfel de situații, Dincă rămâne simplu figurant. Participă doar cu prezența fizică. El e

congenital solitar. Pe mine viața m-a făcut aşa. Evit intimitățile.

— Curios, procedezi astfel în urma unei experiențe dacă nu dezastruoase cel puțin triste, în urma unei decepții. Poate că pe aici ar trebui să căutăm. Nu devii din senin mizantrop. A existat cineva care v-a deziluzionat, care v-a trădat. Acest prezumtiv cineva încearcă poate acelaşi sentiment. Că a fost într-un fel sau altul înşelat. O lovitură grea dată unui vindicativ poate duce la reacții neaşteptate.

— N-am primit şi n-am dat vreodată o astfel de lovitură, declară ritos Luca.

Minerva îi observă ochii gălbui din cauza rețelei nesănătoase care invada corneea. Erau neliniştiți!

— Aveți o manieră personală, oarecum filozofică de a privi lucrurile. Poate din această cauză vă scapă ponderea unor incidente. Vă rog să vă gândiți.

— La ce? Asemenea fapte, dacă s-au consumat vreodată, se rețin.

— Şi totuşi ați afirmat că viața v-a obligat la o atitudine constantă de rezervă.

— Sunt dintre aceia care trag învățăminte şi din pățaniile altora.

— A, desigur, aşa stau lucrurile. Trebuia să mă fi gândit. Necula şi Dincă au avut, se pare, unele neplăceri.

— Nu de natură să stârnească vendete.

— Dar de ce natură?

— Obişnuite, de fiecare zi. O avansare ratată, o decepție sentimentală, mai ştiu eu… fleacuri în fond.

— Pline de morală însă, pentru dumneavoastră. Mă gândesc la Necula. E un om sociabil, cu extrem de multe relații. Oare în ce condiții l-o fi cunoscut pe Pascu?

— De ce nu-l întrebați pe el?

Minerva îşi coborî ochii cu modestie şi-i reproşă dulce:

— Am scontat pe concursul dumneavoastră.

— Ceea ce îmi cereți acuma se numeşte trădare şi... amuți brusc.

Minerva privi afară. Pe bulevard se aprindeau luminile. Paletele de neon clipeau albăstrui.

Traducătorul îşi încrucişase meditativ mâinile pe pântece.

— Cine vă vizitează, de obicei, domnule Luca?

— Nimeni.

— A, da, uitasem. Sunteți un singuratic. N-aş putea spune acelaşi lucru despre amicul dumneavoastră, actorul. Apropo, unde îşi rezolvă... ăăă... problemele sentimentale?

— În oraş, foarte rar la el în odaie.

— De ce? V-ați formaliza dumneavoastră sau Dincă?

Luca ridică din umeri.

— Aşa s-a obişnuit.

— E cineva care vă face curat?

— Mie, personal?

— Dumneavoastră, celorlalți...

— Nu! Ne... gospodărim singuri.

— Deci, practic, cu foarte mici excepții, nimeni nu intră în apartament.

— Exact.

— Acuma e limpede. Nu-i aşa?

— Ce anume?

— Dacă nimeni altcineva n-are acces în acest apartament, logic, cel care a ascuns certificatul în rama tabloului este unul dintre dumneavoastră. Cum de la

bun început vă exclud din cauză, rămân Dincă şi Necula.

Traducătorul întrebă, ridicându-şi o sprânceană:

— Aş putea cunoaşte motivul pentru care mă bucur de un tratament deosebit?

— Dar e simplu, făcu Minerva, aranjându-şi bretonul. Sinceritatea dumneavoastră spontană m-a cucerit de la început. Totul e clar, fără ascunzişuri, fără minciuni.

— Înseamnă că Necula şi Dincă v-au mințit.

— Cam aşa ceva. Imaginați-vă, susțin că nu l-au cunoscut pe inginerul Pascu.

— Poate că aşa stau lucrurile, opină moale Luca.

Minerva râse îngăduitor:

— Vă lăsați copleşit de sentimente. Necula şi Pascu au fost frați de cruce, iar între Dincă şi inginer au existat cel puțin relații de bune cunoştințe.

Luca păru extrem de surprins:

— Iertați-mă, nu-mi vine să cred.

— Firesc. Minciuna vă repugnă într-atât, încât chiar având-o în fața ochilor n-o puteți sesiza.

— Aveți un remarcabil simt al observației.

— Mă obligă profesiunea. Dar pentru că veni vorba, nu sunt singurele inexactități pe care le-am sesizat. De pildă, Necula n-a vrut să admită sub nici o formă că întreține relații cu Dora Ioachim.

Traducătorul clătină gânditor din cap.

— Vedeți? reluă Minerva. Doar dumneavoastră ați mărturisit dintr-un bun început că femeia nu vă e străină. Iată de ce îmi permit să discut cu atâta franchețe.

— Hm, şi credeți că unul din ei mi-a strecurat certificatul în odaie?

Minervei îi luciră ochii scurt. Două luminițe stinse repede.

— Sunt convinsă. Şi mă întreb: Cine a făcut-o? Necula?

Traducătorul îşi țuguie buzele. Răspunse după câteva clipe de întârziere, încercând să dea greutate cuvintelor:

— E un inofensiv. Un inofensiv plin de superstiții. Cel puțin aşa l-am considerat întotdeauna. Nu are subtilitatea, agerimea necesară unor machiavelisme. Să nu mă înțelegeți greşit, țin foarte mult la el, dar asta nu mă împiedică să rămân lucid.

— Cu alte cuvinte, interveni Minerva, susțineți că e prea prost pentru a pune la cale astfel de combinații.

Luca zâmbi complice, lăsându-şi ochii în jos.

— V-ați exprimat cam dur, dar în principiu aveți dreptate.

— Dacă n-aş considera sinceritatea dumneavoastră drept o axiomă de la care plec, aş fi tentată să cred că încercați să-l disculpați în mod subtil. Pusă în ecuație, relația ar arăta cam aşa: Necula prost, egal, Necula inocent. Trebuie să înțeleg deci că toate bănuielile se îndreaptă spre Dincă...

— Bănuieli?! Eu nu bănuiesc pe nimeni, doamnă. Nu-mi permit. Dincă e un om instruit, inteligent. Cam închis. Dar asta nu înseamnă că *per a contrario*, vizavi de... naivitatea lui Necula, îl suspectez.

— Domnule Luca, mărturisesc că pur şi simplu mă fascinează siguranța cu care îmi spulberați ipotezele. Să căutăm altceva. Poate o complicitate... Ştiți, am

sentimentul că Necula, singur ori împreună cu Dincă, a infiltrat-o pe Dora în existența dumneavoastră.

— Cu ce scop?

— Asta rămâne de văzut. Nu uitați că a fost logodnica inginerului Pascu. Dumneavoastră cum ați cunoscut-o?

— Întâmplător. Îşi mângâie bărbia ascuțită: Traversam Bulevardul Gheorghiu-Dej şi ne-a surprins stopul chiar la mijlocul străzii. Ea a început să râdă. Am zâmbit şi eu. S-a însăilat apoi o conversație oarecare.

Minerva îl privi fix.

— Mă întreb, domnule Luca, de ce la prima noastră discuție ați contestat că o cunoaşteți?

Traducătorul îşi bulbucă ochii. Tonul nou, atacul neaşteptat, îl surprinseseră nepregătit. Apoi buzele începură să-i tremure.

— În definitiv, sunt chestiuni intime care mă privesc.

— Cum v-a impus tăcerea?

Luca începu să-şi facă vânt cu un ziar. Părea extrem de tulburat. Pe vena jugulară doi bulbi zvâcneau ca o pompă.

— Nu îngădui maniera inchizitorială în care înțelegeți să duceți discuția. Luă o poză marțială, ridicându-şi bărbia de parcă ar fi primit un pumn: Sunt gata să suport consecințele.

Minerva îşi miji ochii.

— Îmi pare rău că v-ați enervat tocmai acum, când aveți nevoie de atâta linişte. Desigur, lucrările dumneavoastră sunt deosebit de importante, indispensabile, cred totuşi că vă osteniți prea mult, vă extenuați…

— Nu e cazul să mă compătimiți.

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva. Sunt îngrijorată. Sincer îngrijorată. Astenia nu e un guturai banal.

— Mi s-a atras atenția în mod deosebit, declară traducătorul, că orice şoc îmi poate fi fatal.

— Țțț! Trebuie să vă îngrijiți cu multă atenție, să petreceți mai mult timp în aer liber. E cel mai bun medicament pentru astenie. Desigur, vi s-au recomandat plimbări, destindere…

Luca nu catadicsi să răspundă. Înclină doar afirmativ capul.

— Divertismente de ordin fizic, continuă Minerva.

— Într-adevăr.

— Doamne! Cum se înlănțuie toate! Ieri, nu mai departe, se mira colaboratorul meu: “Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor!?”

— Ilenelor?

— Da, colț cu Vâlcei. Nu este exact ceea ce aş numi eu un cartier aerisit, dar parcă putem respecta cu strictețe indicațiile medicului?

— N-am fost în viața mea pe acolo, declară Luca obosit.

— Desigur, o simplă disociație între strada pe care v-ați plimbat şi numele ei. Cartierul Tei.

— N-am călcat de câțiva ani prin acest cartier. Conchid însă că sunt supravegheat.

— Da’ de unde!? Ați fost văzut întâmplător. Ba, dacă nu mă înşel, colaboratorul meu v-a salutat. Faptul că nu i-ați răspuns l-a afectat teribil. Râse îngăduitor: E încă tânăr.

— M-a confundat cu altcineva.

— Imposibil. Băiatul are ochi de vultur, în afară de faptul că cine vă vede o dată, v-ar recunoaşte cu

uşurință şi peste 20 de ani. Nu sunteți genul de individ care trece neobservat, şi când spun asta mă gândesc la fizicul şi personalitatea dumneavoastră.

Traducătorul ridică din umeri.

— În fond, ce importanță au toate astea?

— Principial, nici una. Dar poate că, aflându-vă aseară la ora 20 pe Ilenelor, ne-ați putea oferi unele indicații prețioase.

— De ce natură?

Minerva se foi pe scaun.

— La câțiva metri de locul unde ați fost văzut s-a comis al doilea asasinat.

— Asta-i culmea! izbucni Luca. Nu mai pot să ies pe stradă fără ca la cinci metri în stânga sau în dreapta mea să nu moară un individ. Nu credeți că exagerați?

— E într-adevăr fantastic, admise Minerva. De aceea mi-am permis să vă deranjez. Împrejurările în care a decedat inginerul Mihăilă sunt atât de tenebroase...

— Ingineromanie! o întrerupse ironic Luca. Întâi Pişcu, sau Piscu...

— Pascu, îl corectă binevoitoare Minerva.

— Mă rog! Acuma ăstălalt. Ca Jack Spintecătorul. Ala avea ce avea cu femeile, ăsta cu inginerii.

— Observația e cum nu se poate mai adevărată. Şi pentru că, în general, punem mare preț pe spiritul dumneavoastră de observație, v-am solicitat sprijinul. Aşadar, ce căutați ieri pe Ilenelor?

Traducătorul scoase o țigară, potrivind-o pe îndelete într-un țigaret de lemn:

“Femeia asta are ceva din Ignațiu de Loyola. Mă învăluie copleşindu-mă cu calități în care nu crede, îmi aplaudă sinceritatea pe care o suspectează, îmi solicită

ajutorul fără să aibă nevoie de el, îmi întinde mâna complice şi stă mereu la pândă...”

— Să precizăm o situație, doamnă! Mă suspectați de crimă?

Minerva îşi trase paltonul peste genunchi.

— Am să vă destăinuiesc un secret. Secretul lui Polichinelle, de fapt. În materie de crimă, toată lumea e suspectă. Nu ai voie să excluzi pe nimeni, aprioric. Abia după ce ancheta se încheagă, când cercetările avansează, diferiții pioni sunt absolviți de la sine, mai bine zis se absolvă singuri. În acest sens are loc o conlucrare, o colaborare între anchetator şi individul în cauză.

— Deci mă bănuiți...

— Cel mult, prin definiție. Şi acum, *revenons à nos moutons.* Am stabilit deci că ieri erați pe strada Ilenelor...

— Este ipoteza dumneavoastră. N-am confirmat-o.

Minerva suspină uşor:

— Mie aşa mi s-a comunicat. Dar dacă retractați...

— În mod categoric.

— Trebuie atunci să fac apel la o altă mărturie. Cea a Dorei Ioachim. Susține acelaşi lucru ca şi colaboratorul meu.

— Dacă acordați prioritate afirmațiilor unei... şi-şi strâmbă gura disprețuitor.

— Din păcate, declarația ei se coroborează cu ceea ce locotenentul Dobrescu a văzut personal.

— O minciună şi o confuzie v-au fost suficiente ca să construiți un capăt de acuzare.

— Acuzare! E mult spus! Dar, oricum, stă în puterea dumneavoastră s-o spulberați. De aceea mă aflu aici.

— Nu de aceea!

— Dar de ce?! se miră sincer Minerva.

— Vă trebuie un vinovat cu orice preț.

— Şi o înclinație perversă m-a determinat să vă aleg pe dumneavoastră. Nu?

— Pe mine, pe Necula, ori pe Dincă. O echipă de rataţi care pentru dumneavoastră nu prezintă relevanță socială. Poate chiar doriți ca ucigaşul să fie unul din noi. Societatea n-ar avea nimic de pierdut.

— În cazul acesta, mi-aş alege victimele dintre cei ce zac pe patul de moarte. Atunci cu adevărat societatea n-ar fi frustrată sub aspect cantitativ.

— Aveți nevoie de un simulacru. Cineva împotriva căruia furia mulțimii să se dezlănțuie, cineva care să poată fi țintuit la stâlpul infamiei.

— N-am băgat de seamă ca cei din jur să se dea în vânt după astfel de spectacole. Dar admițând că mărturisindu-mi neputința, dacă eu şi alții am clasa dosarul, incapabili să descoperim autorul faptei, credeți că ne-ar tăia cineva capul? În fond, cele mai abile poliții din lume înregistrează şi rateuri.

— Cu atât mai mult nu-mi pot explica insistențele dumneavoastră. Sunt absolut nevinovat.

— Nu v-am contestat inocența. Dimpotrivă, v-am întins cavalereşte mâna ca să limpezim împreună anumite situații incerte. S-au săvârşit două crime, doi oameni tineri au murit şi de fiecare dată dumneavoastră eraţi pe aproape, ca să nu mai pomenim de certificat. Dora Ioachim e şi ea amestecată în istoria asta.

— Nu răspund de actele ei.

— Cert! Dar existența ei în viața dumneavoastră n-o puteți contesta. Făcu o mică pauză. Vă jucați de-a pisica

şi şoarecele, domnule Luca. Mă lăsați să lupt singură şi oricât de bine intenționată aş fi s-ar putea să pierdeți.

— Sunt obişnuit să pierd, declară emfatic traducătorul. Totdeauna, fatal, atuurile le-a avut adversarul.

Minerva îl măsură, ridicându-se.

— I-am mai auzit şi pe alții. Angajau după aceea câte trei avocați.

— Vă promit că n-am să angajez nici unul.

— E foarte probabil că vă veți ține de cuvânt. Dar e păcat!

— De ce?

— Înseamnă să vă lipsiți deliberat de concursul unor băieți inteligenți.

— Poate că nu voi avea nevoie de concursul lor.

Minerva zâmbi, întinzându-i mâna.

— Asta-i şi convingerea mea. Spre norocul dumneavoastră, sunt un om care pricepe de glumă. Căci, nu-i aşa, ieri seară erați pe strada Ilenelor. Ați vrut doar să mă necăjiți.

Luca holbă ochii. Încercă să spună ceva, dar Minerva ajunsese la uşă.

— Lăsați acum. V-am obosit destul. Discutăm altă dată... De altfel, se pare că vă caută amicul Dincă. Zâmbi. Numai el e în stare să-şi şteargă picioarele un sfert de oră înainte de-a bate la uşă...

****

Dora Ioachim ieşi din baie într-un capot pufos, alb. Emana un parfum umed, proaspăt, de brad. Dădu drumul la televizor şi trecu în bucătăria îngustă cu dulapuri supraetajate, umplându-şi un pahar cu lapte.

Îl sorbi cu înghițituri mici, astâmpărându-şi fierbințeala palmelor pe muchiile reci de cristal. Reglă sonorul şi se cuibări în fotoliul moale, adânc, adunându-şi picioarele sub coapse. Papucii, două corăbioare de atlas cu pompoane de blană, căzură pe mocheta roşie. Întinse mâna după țigări. I se păru că aude un zgomot, ca un foşnet, dar muzica din ce în ce mai puternică se revărsa inundând încăperea.

...O sală de concert. Bette Davis în rochie caraghioasă de dinainte de război. Consultă critic buclele înghesuite deasupra frunții, umerii exagerați, săltați la extremități, cloşul demodat. Se lipea de un bărbat oarecare, cu un violoncel sub braț...

Sună telefonul. Dora ridică receptorul imprimând vocii un gen de alintătură pe care bărbații, de regulă, îl confundă cu feminitatea...

— Alo!

Ascultă un timp, îngână ceva nedesluşit, apoi închise, sărind înspăimântată din fotoliu.

Capitolul 10. Cască ochii, Dobrescu!

Portăreasa, numai rotunjimi, peste care jacheta cafenie prinsă în două ace de siguranță plesnea, îşi împleti picioarele umflate de varice, căutând în jur cu un aer suficient.

— Cum ai intrat în apartament? întrebă Minerva.

Femeia o măsură scurt, evaluând totul, paltonul larg, pantalonii. Se adresă locotenentului Dobrescu, îmbrăcat în uniformă:

— Cine e domnu'? Adicătelea poci să-i spui…

Locotenentul, abia stăpânindu-şi râsul, trecu repede în bucătărie. Auzi glasul Minervei:

— Poci, fără grijă. Cum ai intrat?

— Păi eu, domnule dragă, am cheie. Mi-a dat-o domnişoara Dora.

— Vii în fiecare dimineață?

— Aproape. Fac târguielile pentru domnişoara şi pentru domn' doctor Vintilă de la cinci, că e pensionar, săracul, bolnav de diabet. Deretic de trei ori pe săptămână, aşa ne-am înțeles când s-a mutat la noi.

— Cui?

— Păi domnişoarei. E tare cumsecade. Când picai azi… dimineață…

— La ce oră?

— La opt jumate, că întâi spălai scările. Vasileştii de la doi avură bairam azi-noapte. Numai lume aleasă: advucați, artişti, şi, pardon de vorbă proastă, nu-ş cine a făcut urât în dreptul liftului.

Minerva îşi strâmbă nasul.

— Cum vă zisei, găsesc uşa deschisă. Înăuntru, nimeni. M-am mirat al naibii. Domnişoara, care se fereacă şi ține totul sub lăcată...

— Şi?

— M-am dus să mă sfătuiesc cu alde nea Costică, portarul de la 12. E om dăştept, trecut prin viață. De, a fost la pompieri. Zice: "Madam Florica, anunță la poliție", zice...

— Unde locuieşti?

— Jos, în cuşcă.

Minerva îşi ridică sprâncenele.

— Ăsta-i bloc vechi, de pe vremuri, explică portăreasa. La intrare are gheretă şi în spate o odăiță. M-am chivernisit şi eu cum am putut.

— Înseamnă că-i vezi pe toți care intră ori părăsesc blocul. Cine venea mai des la Dora Ioachim?

Femeia îşi ridică umerii.

— Poci eu să ştiu?! Vezi dumneata, dragă domnule, domnişoara era frumuşică, tânără, nemăritată. Venea mulți. La început eşti curios, te uiți după fiştecare, dar de la o vreme te deprinzi şi nu-i mai bagi în seamă.

— O vizitau numai bărbați?

Portăreasa încuviință dând din cap şi ochii îi luciră scurt.

— Numa! Şi bine făcea! Adică eu, dacă am fost cinstită, că m-am ținut don'şoară până la 40 de ani, cu ce m-am ales? Bărbatu-meu s-a încurcat cu una de la I.T.B. şi dus a fost. Lăcrimă brusc: Putrezi-i-ar osişoarele şi nu i-ar mai lua nimeni belet!

— Cine a urcat la ea aseară?

Femeia îşi şterse lacrimile.

— Asta nu ştiu, că ieri s-a împlinit sorocul să fac baie. Aşa m-am aranjat cu locatarii. O dată la trei săptămâni spălătoria e liberă.

După ce o concedie, Minerva îşi scoase blocnotesul şi făcu o schiță sumară a interiorului, însemnându-şi atent detaliile. Dobrescu aştepta în pragul bucătăriei.

— Ce-ai găsit?

— În şifonier un teanc de scrisori expediate de Dincă.

— Bun, astea le conspectăm mai târziu. Altceva?

— Casa mi se pare răscolită, opină locotenentul. Poate că femeia a opus rezistență cuiva. Personal aş opina că Dora a fost răpită. Aseară, la cursul de judo, ne-au arătat o figură...

Agasată, Minerva făcu un gest cu mâna de parcă ar fi alungat o insectă:

— Lasă acum chestia cu judo. Hm! Răpire! Unde te trezeşti? Nu vezi că lipsesc lucruri? Cam cum îți imaginezi tu istorioara asta în spațiu? Agresorul părăseşte apartamentul cu Dora pe un umăr şi geamantanul pe celălalt. Adică — vezi, Doamne — amabil, s-a îngrijit de schimburile fetiței. Îl măsură lung: Cum naiba, Dobrescule, poți confunda o plecare precipitată, dar — subliniez — din proprie inițiativă, cu o răpire? Hai să reconstituim cronologia evenimentelor.

Luă de pe masă “Programul radio” şi începu să-l răsfoiască atent.

— Ei, ce faci? Nu începi?

— Am stabilit că înainte de a părăsi apartamentul, Dora Ioachim a făcut o baie. Sunt mai multe indicii în acest sens.

— Care?

— Halatul încă ud, flaconul cu săruri uitat deschis, săpunul — unul singur — rămas în savoniera de pe cadă şi nu de la chiuvetă.

— Raționamentul este incomplet, îl întrerupe Minerva. În casă se puteau afla două săpunuri. Cel rămas şi un altul luat la drum. Ce zici?

Dobrescu clipi mărunt.

— Aveți dreptate.

— N-am dreptate! În casă exista un singur săpun, făcând abstracție de cel de menaj, de la bucătărie. În goana plecării, Dora şi-a uitat trusa igienică pe caloriferul din baie. Ce mă enervează e că te-ai uitat înăuntru, dar degeaba. Pusese acolo de toate. Cosmeticele, peria de dinți, pasta, pieptenele, dar săpunul lipseşte. Pot să sper că ai priceput?

— Da! îngână Dobrescu.

— Bun. Ce altceva mai deduci din faptul că înainte de a dispărea Dora Ioachim face o baie? Mai clar: Îşi permite să facă o baie.

— S-a decis ulterior…

— Deci se spală tacticos — cadă, evident, doar atunci foloseşti săruri — pe urmă, prinsă de amoc, începe să înghesuie bulendrele în cufăr. Casa e val-vârtej, deşi în general Dora e un om ordonat, pedant chiar.

— Înseamnă că altcineva i-a sugerat ideea.

— În sfârşit! Nu numai că i-a sugerat-o. I-a cerut imperios: “Dispari!” cu trei semne de exclamație. Cu oarecare aproximație putem stabili şi ora.

— Ce oră?

— Ora la care a primit avertismentul, Dobrescu. Dar s-o luăm uşurel. Deci, femeia iese din baie fredonând… Ce fredona, Dobrescu?

— Dunărea Albastră! Ei nu, că asta e culmea, îndrăzni locotenentul. De unde naiba să ştiu?!

— De ce, băiete? Dora e genul care lălăie toată ziua. Bărbaţii cântă când se rad, femeile când fac baie ori spală rufe. Se pare că apa stimulează. Ce putea să cânte Dora? O simfonie? Nu! Atunci ce?

— O melodie la modă, îngână locotenentul, ştergându-şi palmele de sudoare.

— Deci probabil aiureala aia cu arca lui Noe. O fluieră toţi puştii, o masacrează cinstite gospodine, învârtind la tocană, o dau de câteva ori pe zi la radio. Dar, în fine, asta a fost aşa... de exerciţiu... Iese din baie... şi?

— Dă drumul la televizor sau se pregăteşte s-o facă.

Minervei îi luciră ochii:

— Cum ai conchis?

— Învelitoarea de pluş e dată la o parte, adică televizorul e descoperit.

— Putea să fi rămas aşa de câteva zile.

— Nu cred.

— De ce?

— Din două motive: în primul rând, Dora Ioachim era, după cum spuneaţi, o femeie ordonată. Adăugă, aparent fără intenţie: Aşa cum îi stă bine unei femei. Ţinea la lucruri şi n-ar fi lăsat aparatul descoperit.

— O nimereşti! Secundo?

— V-am văzut cercetând programul radio. Vă interesează, deci, o eventuală emisiune de ieri.

— Umbli la speculaţii, râse Minerva. Şi dacă nu-l răsfoiam? O precizare: Aparatul îl deschisese, nu se pregătea s-o facă. Şi urmărea emisiunea din fotoliu.

Locotenentul privi neîncrezător prin odaie.

— Uită-te la papuci, Dobrescu! Sunt aruncați lângă fotoliu. Nota bene! Lângă, nu în fața lui. Când s-a aşezat, i-a azvârlit şi şi-a tras, probabil, picioarele sub ea. Putem preciza cu oarecare aproximație şi poziția genunchilor. Către uşă. Când stai cuibărit în felul acesta, totdeauna linia imaginară de la încălțăminte la genunchi este în diagonală. Oblică. Eşti de acord?

— Da.

— Să vedem acum ce anume urmărea. Răsfoi programul. Ce-a fost ieri? Miercuri! Avem noroc. Fata îşi însemna emisiunile care o interesau. Poți să brodezi o tipologie întreagă plecând numai de la sublinieri. Evident, varietăți, muzică uşoară, filme… A! Ceva curios, sunt încercuite şi emisiunile militare. De ce crezi că o interesau?

— Spionaj! opină moale locotenentul.

— Ei nu, ştiu că ai haz! izbucni Minerva. Spionaj la nişte emisiuni pe care le urmăreşte o țară întreagă! ! Pur şi simplu, îi plăcea omul de la “De strajă patriei”. Seamănă cu Sfântul. Ce Dumnezeu! Nici atâta lucru n-ai observat? Miercuri deci, ora 20, telecinematecă. Trei cruci roşii şi subliniat. În acest moment, intervine telefonul.

— Ce telefon?

— Care o avertizează că trebuie să fugă.

— De ce neapărat telefon? Putea fi o vizită.

— Iar n-ai fost atent. Vizita vine şi ea. Dar în timp ce telefonul se află aici, la îndemână, lângă fotoliu, dacă cineva ar fi sunat la uşă, Dora ridicându-se să deschidă, s-ar fi încălțat. Poziția papucilor, Dobrescu! Zvârliți şi rămaşi aşa pentru o vizionare comodă, din fotoliu. După ce i s-a comunicat că trebuie cu orice chip să se dea la

fund, a intrat în panică. Nu i-a mai ars nici de papuci, nici de altceva. Dacă închid ochii, o văd umblând năucă prin casă, neştiind ce să facă mai întâi. Când o femeie ca Dora Ioachim îşi uită dresurile acasă, poți fi sigur că "panica" e un termen care îi desemnează destul de palid starea sufletească.

— Pomeneați de o vizită.

— Da, însă ulterioară telefonului.

— Cine să fi fost?

— Trebuia s-o fi ghicit de mult. Cartea de vizită e aici, pe masă.

Dobrescu îşi pironi ochii pe placa de cristal. Scrumiera, un pachet de țigări rupt, staniolul fărâmițat...

— Nu-mi dau seama din ce anume s-ar putea trage o concluzie fermă privitoare la prezența unei a doua persoane.

— Cred şi eu! exclamă Minerva. Vezi dacă citeşti literatură polițistă proastă?! Cum se întâmplă pe-acolo? Trei pahare din care s-a băut "Campari", pentru că e roşu şi în felul ăsta anchetatorul devine foarte isteț ghicind în trei secunde, scrumiera plină de mucuri, o parte cu urme evidente de ruj. "Baiser" îți convine? Lucrurile nu sunt aşa de simple. Dar să-l lăsăm deocamdată pe vizitator şi să vedem unde a dispărut femeia. Ce propui?

— Putem lua informații prin împrejurimi. Trebuie s-o fi văzut cineva plecând. Eventual la stația de getaxuri din colț...

Minerva îşi izbi palmele atât de tare încât Dobrescu se sprijini de perete.

— Auzi! se adresă unei terțe persoane, inexistente, în stația de getaxuri! Poate că portăreasa reumatică, dacă norocul ne ajută puțintel, sau casierița cârnă cu memorie fenomenală de la Gara de Nord, în schimbul fermecătorului tău surâs, îți vor oferi informații ample. Îşi aminteşte de Dora pentru că a luat un bilet spre Slănic. Cum de ține minte exact Slănicul, nu e de mirare. Femeia avea o umbrelă. Corelația umbrelă-Slănic rămâne o taină psihologică. Desigur, bunăvoința celor din jur ne e de un substanțial ajutor în munca noastră. Nu trebuie însă să supralicităm. Memoria rămâne la latitudinea unor hotare de cauciuc. Priveşte în jur! Lucrurile vorbesc. Silabisi: Unde a plecat Dora Ioachim?

Locotenentul deschise dulapul. Observă:

— Colecția pantofilor de seară e intactă.

— Ei şi?

— S-a îndreptat deci spre meleaguri unde astfel de accesorii sunt inutile.

— Ştii, băiete, ce cred eu că se întâmplă cu tine?

— Nu, spuse candid Dobrescu.

— Ei bine, îți lipsesc niscai exerciții de algebră. Am să mă ocup eu de chestia asta. Pantofi de seară! Ca şi cum dacă s-ar fi ascuns la Timişoara ori Cluj, centre mari, Dora, o femeie care atrage oricum atenția, s-ar fi grăbit să-şi semnaleze prezența fâțâindu-se în ritm de “alunelul” prin cârciumi. Uită-te în bibliotecă! Lipsesc două rânduri de cărți. Ce înseamnă asta?

— Că femeia preconizează o vacanță lungă, plictisitoare, într-un loc pustiu.

— Exact.

— Îmi permit să observ, vorbi rar locotenentul, că în toate satele există librării şi biblioteci. N-avea sens…

— Iar o feştelişi, îl întrerupse nerăbdătoare Minerva. Ia gândeşte-te nițel la mutra bibliotecarului din comună, când un sătean începe să împrumute câte opt-zece cărți pe săptămână. Dacă nu şi mai multe. Ziua e lungă, apăsător de lungă când n-ai ce face. Este bine cunoscut fenomenul de culturalizare al satelor, dar vreau să-l văd pe ăla, chiar intelectual de rasă, care, fără a-i fi acesta profilul profesiunii, are timp să devoreze o carte sau două pe zi. Şi asta, într-o comunitate restrânsă unde oamenii se cunosc şi fiecare gest ieşit din comun se comentează. Încă un amănunt: Dora a naufragiat într-un loc neelectrificat.

— Nu cred.

— Mă enervezi, Dobrescu! Şi acum, îți dau trei minute ca să ghiceşti de unde am tras concluzia că locul de refugiu al Dorei este lipsit de lumină electrică. O precizare: Răspunsul se află în bucătărie.

Telefonul începu să sune. Ridică receptorul cu un “Alo” dulceag, amintind modulațiile insinuante ale Dorei Ioachim. Nu primi nici un răspuns. Închise, săltând iritată din umeri şi se îndreptă spre fereastră. Îşi turti nasul lung de sticla rece, rămânând un timp pe gânduri. Geamul dădea în curtea interioară. Cutii goale de conserve, hârtii unsuroase, resturi alimentare azvârlite de-a valma ofereau un peisaj deprimant. După gesturile şi privirea mustind de reproşuri aruncată spre etajele superioare, Minerva înțelese că portăreasa se adresa gospodinelor din bloc într-o terminologie nu prea reverențioasă. Brusc, se răsuci pe călcâie, exclamând:

— Gata, Dobrescu! Răspunsul!

Locotenentul apăru spăşit în prag:

— Aşa e... Cum ați spus dumneavoastră... Dora s-a refugiat într-o locuință fără lumină electrică.

— De ce?

— A preferat o spirtieră — ambalajul se află în coşul de gunoi — reşoului electric portabil, mult mai practic şi cu volum redus. Cred că la asta v-ați referit.

— Bravo, băiete! Vezi că se poate? Acum, nu-mi fă mutra asta de premiu' întâi cu cunună. Notează-ți: Să se ia legătura cu comuna Răsadnița, județul Vaslui. Dora Ioachim se află în casa pădurarului, cam la 15 kilometri de comună. Fata să fie reperată şi supravegheată. Atât pentru moment. Va pleca acolo, fără întârziere, locotenentul Toacşe.

— Miliția din Răsadnița a confirmat. O tânără cu datele fizice ale Dorei a fost semnalată prin împrejurimi. Totuşi...

— Ce mai e?

— Nu înțeleg cum ați stabilit adresa exactă. Comuna Răsadnița, județul Vaslui etc..

— Aha! Cele câteva detalii discutate ne duseseră la concluzia că femeia s-a retras într-un loc relativ pustiu. După aceea, n-am avut decât să pun degetul pe hartă. Cum?

— Cum?

— De ce crezi că ți-am spus să te uiți pe masă? Vizitatorul Dorei, repet, şi-a lăsat aici cartea de vizită. Îl cheamă... Cum îl cheamă, Dobrescu?

— ...?!

— Dincă, băiete! Uită-te la mofturile astea din staniol. Le fabrică reflex în timp ce stă de vorbă cu Dora ori o aşteaptă să-şi strângă bulendrele. Degetele lucrează inconştient în virtutea obişnuinței, aşa cum alții,

concentrați fiind, desenează capete de animale pe marginea ziarului, bat darabana, ori se scobesc în dinți. Iar mâna e a lui Dincă. Afară de îndemânarea certă, îl trădează anumite caracteristici de concepție, aş zice. Priveşte acest cap de elefant. E abia sugerat. În schimb, trompa e uriaşă. Tot ce face Dincă prezintă acelaşi specific. Insistă dând proporții caricaturale elementului caracteristic. De pildă, pisicile lui au capete şi cozi imense, urechile iepurilor sunt uriaşe, picioarele balerinelor de sârmă depăşesc de două ori proporțiile fireşti. Ai înțeles?

— Da. Ceva însă nu mi-e clar.

— Anume?

— De ce apelează Dora tocmai la Dincă?

— Pentru că pare cel mai sincer, cel mai îndrăgostit, gata să facă orice de dragul ei.

— Îl absolviți deci...

— Din postura de asasin? Nu, dragul meu. Nu-l absolv. De aceea am şi precizat: "pare îndrăgostit" şi celelalte. O absolv doar pe Dora. Ea în nici un caz nu poate fi capul combinației. Pion da, dar niciodată creierul, eminența cenuşie. Conchizând deci că Dincă — sincer îndrăgostit ori machiavelic — o ajută pe Dora să dispară, identificarea bârlogului n-a mai constituit o problemă. Subliniez, ajutată de celelalte detalii referitoare la pustietatea locului de refugiu. Într-una din discuțiile avute cu amicul Dincă, acesta îmi evoca pe tonalități tragice copilăria tristă petrecută undeva, într-o căsuță ridicată în miezul pădurii. Orfan, fusese crescut aici de unchiul său, pădurar.

Îşi legă fularul strâns, şi-şi ridică gulerul de la palton.

— Ce faci? Te mai moşmondeşti mult?

În stradă, Minerva cumpără doi covrigi. Întinse unul locotenentului. Acesta refuză.

Ronțăia cu plăcere sarea, cristale zgrunțuroase, mari şi cenuşii, amestecate cu mac.

— Zi, Dobrescule, începuseşi chestia aia cu judo. Cum e figura?

Capitolul 11. Din nou eschive

Când Minerva bătu în uşă, discret şi elegant, cu vârful unghiilor, aşa cum ar bate orice fetişcană care vizitează un bărbat, Necula deschise repede şi reflex dădu să închidă la loc. Uşa se împiedică însă în pantoful Minervei care zâmbi cu zâmbetul ei de zile mari... Expresia de pe figura actorului îi adusese buna dispoziție.

Ostentativ precipitat, Necula strânse exponatele voluptuoase şi fotogenice din rama oglinzii. Nu uită să-şi aranjeze frizura cosmeticată, cu o privire ce se voia abstractă şi neatentă.

— Din păcate, azi sunt foarte ocupat, doamnă.

Minerva îl privi amuzată. Necula afişa o poză afectată, prețioasă, rulându-l pe "r" peltic, ca francezii.

— Joci *Lear* astă-seară? îl întrebă, graseind. Sper că n-ai să comiți impolitețea să nu mă chemi!

— Eu sper că da, şi îşi ridică în vânt guşa rozã, impecabil rasă. Fără a fi în intenția mea să vă ofensez, nu oricine însă e penetrabil fenomenului artă.

— Maniera artistică de a duce o tavă declamând cu distincție: "Domnule marchiz, cina e servită" sau nici atât a lăsat nume mari în istoria teatrului, dacă la asta vrei să te referi, Necula. Explicațiile sunt de prisos.

— Deşi nu mă simt obligat la justificări...

— Nici să n-o faci. S-ar putea, după aceea, să-ți pară rău.

— Am să vă spun, nu se lăsă întrerupt figurantul, că am avut de luptat împotriva unor mari persecuții. Colegi, regizori, oameni din conducerea teatrului, o întreagă coaliție s-a pus de-a curmezişul drumului meu.

— O clipă! Ai uitat de “r”-ul franțuzesc. Pare foarte aristocratic. Îți dai seama ce efect, să ceri la alimentara 150 de parrrizer?

Necula roşi. În colțul buzelor păstra constant două puncte de salivă. Izbucni iritat şi vocea îşi pierdu tonul baritonal, bine pozat:

— Vă bateți tot timpul joc de mine!

— Vreau să te enervez, Necula, mărturisi candid Minerva, şi era sinceră. Înțelegi? E singura modalitate de a te determina să-mi spui adevărul. Mi-ai turnat atâtea minciuni până acuma încât sunt obligată să trec la ofensivă.

— Minciuni?

— Ah, nu mă fă să ți le înşir. Lista ar fi prea lungă. Întâi, inginerul Pascu...

— V-am declarat în mod categoric că habar n-am cine e.

— Aşa ai început şi cu Dora Ioachim şi până la urmă ți-ai adus aminte.

— Cunosc atâtea doamne... şi Necula făcu o reverență fără ca Minerva să înțeleagă motivul, încât fenomenul este explicabil.

— Ia mai gândeşte-te, poate cunoşti şi ingineri. Cu Pascu erai frate de cruce. De unde până unde amnezia asta?

— Vă lăsați copleşită de amănunte nesemnificative. Este un cusur pe care îmi permit să vi-l semnalez. De la o simplă coincidență, şi îşi puse mâna pe braț, inventați o întreagă legendă.

— Uite, Necula, dacă-ți pictai pe epidermă o sirenă dezbrăcată, o ancoră, ori altă aiureală, eventual mai meditam la ceea ce se cheamă înclinații estetice. Dar

motivul de pe braț reprezintă un tatuaj sui-generis. Regăsindu-l la Pascu, care moare lângă dumneata, concluzia este evidentă.

— Coincidență absurdă!

— Ca şi faptul că te-ai încurcat cu logodnica lui?

— Nu eu am căutat-o pe ea, ci ea pe mine! M-a aşteptat într-o seară după spectacol.

— O impresionase, pesemne, jocul dumitale.

— Printre altele, costumele de epocă mă avantajează. Îmi pun în valoare formele…

— Deci formele dumitale i-au plăcut?

— Mi-era indiferent ce anume. Dora Ioachim e un exemplar de rasă.

— Iar faptul că-i puneai coarne lui Pascu dădea o tentă picantă aventurii.

— Nu mi-a comunicat acest amănunt, care, oricum, rămânea fără semnificație pentru mine.

— Chiar şi după ce inginerul a murit?

— Stimată doamnă, mor zilnic zeci de mii de oameni. Nu poți suferi pentru fiecare.

— Oricum, un gând pios pentru un frate de cruce nu reprezintă un efort prea mare.

— Vă încăpățânați!

— Nu, Necula, insist.

— Perseverare diabolică!

— *Diabolicum*. Acuzativul. Pascu a existat în viața dumitale. Ce anume v-a despărțit?

Necula ridică din umeri.

— Tatuajul mi l-a făcut un marinar suedez pe vremuri, la Constanța. Tocmai intrasem la Conservator.

— Minți, Necula! Suedezii sunt civilizați. Evită practicile barbare. Iar la Conservator ai intrat, cel mult, ca să cauți pe cineva.

— Atunci poate un malaiezian, ori un eschimos. Timpul mai atenuează detaliile.

— Nu când sunt dureroase. Operația e oribilă şi trebuie să treacă săptămâni pentru ca pielea să se refacă. Ai decis împreună cu Pascu să definitivați, să cimentați prietenia voastră. Voiați ceva care să rămână…

— Literatură!

Minerva nu se lăsă întreruptă.

— V-ați dus la un "specialist" în materie, ați ales motivul şi iată-vă înfierați pentru totdeauna. O prietenie pecetluită printr-un legământ. Au trecut anii şi unul din voi a trădat. Din câte te cunosc, cred că dumneata…

— Nu-i adevărat! țipă Necula ducându-şi mâna la gât de parcă s-ar fi sufocat. Îşi reveni şi, ridicându-se, deschise noptiera. Beți ceva?

Alese o sticlă verde cu etichetă aurie: "Club 99 — Scotch-Whisky". Înăuntru se zăreau câteva lichioruri româneşti, votcă, țuică bătrână.

— Cine ți-a dat whisky-ul? se interesă Minerva?

— L-am cumpărat.

— Minți îngrozitor de prost, Necula. E a cincea oară când ți-o spun. Vrei să cred că ai aruncat 120 de lei pe o sticlă de whisky, când pentru a economisi 8 lei şi 30 de bani bei cicoare în loc de cafea? Nu te holba, am văzut şi cutia cu Ness, aia e pentru musafiri, dacă nu cumva e goală, de decor, dar râşnița imprimată pe punga cu "Bea-o fierbinte" e prea evidentă ca să nu sară în ochi. Păstrezi tutunul căzut din țigări pentru zilele când chenzina e încă departe, ca să nu mai vorbesc de lamele

vechi, recondiționabile în interiorul unui pahar, de ciorapul înghesuit în pantoful scâlciat, dar bine lustruit, ca să nu se vadă gaura din călcâi, de săpunul ieftin — Cheia — de lustra chioară, cu un bec de 25 de lumini. Ți-am văzut şi socoteala cheltuielilor zilnice: 30 de bani "Informația", 0,25 tramvaiul, 15 bani împrumutați lui Dincă...

— Sărăcia nu e ruşinoasă, enunță teatral Necula.

— E chiar onorabilă. Devine penibilă doar când o disimulezi frizând cu mijloace fatal insuficiente belşugul, larghețea. Cine ți-a dat sticla?

— Să zicem că mi-am permis un capriciu.

— Capriciile vi le satisfaceți la cârciumă. Pentru treaba asta v-a lăsat bani amicul Tase, deşi, fie vorba între noi, nu cred că s-ar răsuci în groapă dacă ați ataca fondul pentru necesități mai imediate. Dar vă priveşte. Deci nu vrei să-mi spui cine ți-a dat whisky-ul?

— Un coleg din teatru.

— Cine?

— Mircea Vasiliu.

— Necula, Necula! Îți imaginezi că ai să ajungi mai repede ca mine la Teatru şi-ai să-ți avertizezi omul: "Vezi c-o să vină una nedusă la biserică şi-o să te întrebe aşa şi pe dincolo..."

Figurantul îşi muşcă buzele.

— Mi-a dat-o Dora.

— Era aşa de greu să mi-o spui de la început?

— Puteați deduce cine ştie ce...

— Că eşti peşte? În orice caz, nu. E o chestie de vârstă. Nu te supăra că ți-o spun, dar dumneata care eşti un lucid, înțelegi singur lucrurile astea. Cu ce ocazie ți-a oferit-o?

— Fără nici un fel de ocazie.

— Poate-ți amințeşti când.

— Acum trei zile.

— În seara morții lui Mihăilă?

— Care Mihăilă? Până acum era vorba de Pascu.

— Inginerul Mihăilă asasinat pe strada Vâlcei. Trebuie să ştii, ce naiba, doar erai acolo.

— Ei nu, că asta-i prea de tot! Îmi aruncați în spate un dublu asasinat!

— Deocamdată te întreb. Ce căutai în cartier?

— Trebuia să mă întâlnesc cu Dora.

— La ce oră?

— 19,30.

— A întârziat?

— Da, vreo 20 de minute.

— N-aveai spectacol?

Necula ezită imperceptibil.

— Nu...

— Hotărât, ai o manie de a minți. Uite aici, pe perete, scris cu mâna dumitale!

Necula îşi îndreptă ochii reflex spre cartonul lucios, un calendar franțuzesc de reclamă agățat lângă oglindă. Era compus din 12 foi, corespunzătoare fiecărei luni. În stânga zilelor împărțite pe săptămâni exista câte o reproducere în culori a unor tablouri celebre din Louvre. Diferitele date, figurantul le încercuise cu creion roşu.

— Într-adevăr, am avut spectacol, îngână Necula.

— Şi-ai lipsit?

— L-am rugat pe şeful corpului de ansamblu să mă înlocuiască.

— De ce? Era imperios necesar să te întâlneşti cu Dora?

— Nu...

— Atunci? Ți-a cerut-o ea?

Figurantul îşi lăsă ochii în jos. Se chircise pe scaun. Vorbi greu, în şoaptă precipitată:

— Mi-era dor s-o văd. Aşa cum bine ați observat, nu mai sunt tânăr. O femeie ca ea reprezintă un dar pe care viața nu ți-l oferă de la o anumită vârstă dacă nu ai un buget corespunzător.

— Puteați să vă vedeți după spectacol.

— Când iubeşti, câteva zile de când n-o văzusem ți se par o eternitate. Fiecare oră era prețioasă.

— La 42 de ani, cu experiența dumitale sentimentală, mi se pare ridicol.

— Poți fi sublim şi în ridicol!

— Aşa cum eşti dumneata în naivitate, imaginându-ți că mă convinge melodrama asta proastă. Pretinzi că Dora a venit la întâlnirea din strada Vâlcei aducându-ți sticla cu whisky?

— Nu-mi amintesc exact dacă atunci ori înainte.

— Când iubeşti disperat cum susțineai adineauri bătând câmpii despre vibrantul *canto del cigno*, poți oare să uiți astfel de amănunte?

— Dragostea mi-a luat mințile.

— Ba ți le-ai băut, Necula, cu banii lui Tase! Te sfătuiesc prieteneşte să te întorci la realitate.

— Am uitat.

— Ciudată amnezie, mai ales că pe Mihăilă îl cunoşti.

— Eu?!

— Dumneata. În noaptea din ajun, inginerul petrecuse cu Dora la ea acasă. La 7 dimineața sunai la uşa ei. Nu ți-a răspuns şi ai simulat că pleci. După o jumătate de oră, Mihăilă a coborât. Te-ai luat după el

până la instituția unde lucrează şi ai cerut informații de la portar. În aceeaşi seară Mihăilă moare. Aş putea crede că este vorba despre o crimă pasională.

Necula îşi scoase batista mototolind-o între degetele transpirate. Părea nesigur.

— E adevărat. L-am urmărit. De două zile Dora se eschiva continuu. Nu-mi mai răspundea la telefon. Am vrut să-mi cunosc rivalul...

— Pe doi ți-i semnalasem eu. Dincă şi Luca. Ce mai conta al treilea?

— Nu vă crezusem. Eram convins că vreți să ne ațâțați unul împotriva celuilalt.

— Hm, reflectă Minerva, *divide et impera*!

— Poftiți?

— Nimic. Mai departe!

— Simțeam totuşi că se petrece ceva... Şi nu m-am înşelat. Abia în cursul zilei am izbutit să iau legătura telefonică cu Dora. Mi-a dat întâlnire pe Vâlcei.

— Ce nădăjduiai?

Figurantul îşi coborî capul în pământ. I se vedeau cârlionții de la ceafă, lungi şi unsuroşi.

— Ce nădăjduiam? Nu ştiu! Ba da, să mă mintă, să vrea măcar să mă mintă. Să merit efortul! Aş fi înghițit orice! Un frate, văr, cumnat venit din provincie care a înnoptat la ea, probleme multiple care s-o fi împiedicat să ne vedem, orice...

Minerva luă o carte cu copertele îndoite de pe marginea divanului. Maurice Dekobra — *Madona din tren*. O răsfoi distrată. Un creion roşu căzu dintre pagini. Necula subliniase cu două linii, adăugând câteva semne de exclamație energice: “A dansa înseamnă a conjuga vertical verbul a dori.” Urma comentariul pe margine:

“Ce adevărat! Cât de spiritual şi inteligent! Ăsta da, scriitor!!”

— Când ai văzut-o pe Dora ultima oară?

— Când mi-a dat sticla. Înaintea randevuului de pe Vâlcei.

— Sărbătoreați ceva?

— Da! Gura i se umpluse de salivă. M-a mişcat chiar atenția. Se împlineau două săptămâni de când ne cunoşteam. Mie nu-mi trecuse prin gând...

Minerva îl privi circumspectă. I se părea ciudat revirimentul lui Necula care naufragiase brusc într-o defensivă moale, lipsită de reticențe, aproape slugarnică. Etala capitularea lucidă şi fără condiții a înfrântului conştient că nu mai are ce pierde. Dar o notă suna fals.

— Ce-ai făcut aseară?

Figurantul îşi ridică ochii, clipind nedumerit.

— Am avut spectacol.

— La ce oră începe?

— La ora 20. Suntem însă obligați să fim în teatru cu o oră înainte. Eu am ajuns pe la 19,15.

— Sigur?

— Absolut. Nu puteam lipsi.

— De ce? Ți s-ar fi simțit absența?

— Evident!

— Adică nu-i acelaşi lucru când 39 de figuranți în loc de 40 urlă din culise: “Trăiască înălțimea sa, Ducele de Essex”?

Necula se ridică roşu la față:

— Nu-i este îngăduit nimănui, indiferent de funcția pe care o deține, să batjocorească munca cuiva, oricât de umilă ar fi.

— Sună frumos lozinca asta, Necula. Cu o condiție! Să fie muncă. Dumneata ai fugit de ea. Ai renunțat la diploma de inginer agronom numai pentru a rămâne în Capitală şi recurgând la cele mai jalnice compromisuri te-ai angajat zilier, cu un pol pe seară, la teatru. Am tot respectul pentru oamenii de artă, dar nu şi pentru cei care naufragiază din frivolitate în culisele ei. O cafea la cofetăria de alături, bârfă, cancanuri, aere de maestru în fața rudelor năucite din provincie, "prospătură" — un termen care ți-e la îndemână — toante fără căpătâi ametite de promisiunea că vor face film ori televiziune, dar care nu-şi pun întrebarea de ce, dacă-l cunoşti atât de bine pe regizorul X, nu te-au văzut în *Mihai Viteazul*... Mai ai ceva de adăugat?

— Cineva trebuie să tragă şi cizmele, replică figurantul, din nou umil.

— Asta pe vremea ordonanțelor. Nu se mai poartă. Necula, bagă-ți mințile în cap! Aseară, în jurul orei 20, Dora Ioachim a dispărut, iar dumneata ai lipsit de la spectacol. Nota bene! Unitate de timp. De ce ai lipsit şi cum ți-ai petrecut timpul? Cred că nu e nevoie să-ți atrag atenția asupra gravității situației. De la prima noastră întrevedere m-ai mințit, mi-ai ascuns în permanență ceva. Acel ceva mă interesează!

Figurantul îşi luă capul între mâini. Vorbele izbucniră incoerente, într-un hohot:

— Nu pot... nu pot să vă spun.

Capitolul 12. Locotenentul Dobrescu dă extemporal

La ora 4 după-amiază locotenentul Dobrescu îşi scutura bascul de zăpadă la intrarea unei case modeste de pe strada Plantelor. Era a şaisprezecea adresă pe care o epuiza, de dimineață, în căutarea necunoscutului profesor şi începuse să simtă foamea şi oboseala.

Sună o dată, scurt (aşa îl învățase Minerva: "Nu lung, imperios ca sectoristul, ori de la lumină, ci timid, ezitând, fără tupeu, ca unul care vine să solicite"), făcând abstracție de vizorul elegant, gros ca o lentilă de miop, înfipt în uşa de stejar. Respecta astfel cea de a doua poruncă a Minervei: "Nu te holba în vizor, curios să sesizezi vreo mişcare de partea cealaltă. Expune-ți profilul! Te avantajează..."

Se gândi la cel care avea să-i deschidă. Vizitase o galerie variată de profesori-meditatori şi reflecta că ideea reducerii la acelaşi numitor comun a indivizilor de aceeaşi profesie este falsă. Intrase în mansarde, unde profesori bătrâni îşi duceau zilele lângă un primus ori reşou electric şi o nevastă acrită de plictiseală. Admirase apartamente elegante, încropite cu piese rare de la Consignația, iar meditatorul spilcuit ca un maestru de dans *en vogue* explica exerciții sofisticate unor eleve nostime aşezate pe scaune cu picioare subțiri, poleite. Rămăsese fără glas într-o odaie unde profesorul, crai cincuagenar, ciupea bărbii proaspete în fața soției mai în vârstă, abrutizată de muncă şi prezentată drept menajeră.

Când, în sfârşit, uşa se deschise, din cauza întunericului dinăuntru nu sesiză decât sticlitul unor lentile. O voce joasă, răguşită se interesă:

— Pe cine căutaţi?

— Am citit un anunţ în legătură cu nişte lecţii de matematici pentru avansaţi, explică Dobrescu învârtindu-şi, stingherit, bascul în mâini.

— De ce n-aţi telefonat în prealabil?

Începuse să-şi distingă interlocutorul. Un om la vreo 60 de ani, cu nas puternic, vulturesc.

— Îmi pare rău că v-am deranjat. N-am telefon acasă. Am încercat să sun din oraş, dar n-a răspuns nimeni. Ba era ocupat, ba nu puteam obţine legătura. Fiind pe aproape, am îndrăznit… Noroc că aţi dat adresa şi zâmbi tont.

Se auzi ceva nedesluşit, ca un grohăit pe care locotenentul îl interpretă drept o invitaţie nu din cele mai îmbietoare de a intra înăuntru. Fu condus printr-un hol întunecat, supraaglomerat de mobilă, într-o odaie ciudată, triunghiulară, fără ferestre. Un bec ardea sus în tavan cu un basc de tablă deasupra.

Profesorul îşi împreunase pumnii în faţa gurii, privindu-l fix.

Purta o haină veche de lână, cu două petice de piele la coate.

— Cum vă numiţi?

— Panait Vasile.

“Nu te băga la «eşti»“, îl dăscălise Minerva. “Deşi frecvenţi, par inventaţi în astfel de situaţii. Ca şi în literatura de amatori. Musteşte de nume sonore, construite…”

— Panait… Ce vârstă aveţi?

— 24! spuse Dobrescu şi nu adăugase decât doi.

Privirea i se oprise pe un bust aşezat în spatele profesorului, cumva în stânga, şi inima îi zvâcni puternic. Voltaire, cu ochii lucizi, malițioşi, deşi orbi, cu fruntea enormă, lucioasă, Voltaire, cu fața unghiulară şi ascetică, Voltaire-ul lui Houdon! Iar lumina, lumina cădea de sus pe creştet, dându-i strălucire de nimb.

"De fapt", îşi zise, "Minerva l-a găsit pe profesor înaintea mea."

— De ce vă interesează, hm, dacă-mi pot permite o astfel de întrebare, lecțiile de matematică?

Avea o politețe rezervată, circumspectă, care-l intimida.

— Am terminat liceul acum patru ani şi aş vrea să-mi continuu studiile. Intenționez să încerc la Politehnică. M-am mai prezentat şi acum trei ani, râse încurcat, dar m-au picat.

— În prezent cu ce vă ocupați?

— Țin contabilitatea la o cooperativă de încălțăminte... Adăugă precipitat, parcă speriat de un eventual gând al profesorului: Salariul e aşa şi aşa, dar mă ajută părinții. Sunt din Drăgăşani.

I se păru sau profesorul avu într-adevăr un zâmbet fugar, mai mult o umbră care alunecase pe obrazul stors, tăbăcit?

— O lecție durează două ore şi, hm, vă costă 50 de lei. Hm, dacă vă hotărâți, puteți alege orice zi din săptămână afară de sâmbătă şi duminică.

— Luni şi joi v-ar conveni?

— Mi-e indiferent.

— Ştiți, făcu Dobrescu, nu pot decât după-amiaza, după ora 5.

— Să zicem luni şi joi de la 6 la 8.

— E perfect.

Profesorul descoperi printre cărțile şi caietele de pe masă o agendă veche de birou şi însemnă ceva. Dobrescu dădu să se ridice, dar omul îl opri cu un gest.

— O clipă! Aş vrea să văd, hm, care vă este nivelul. Un mic sondaj, să nu pierdem timpul data viitoare. Lucrez cu mai mulți elevi deodată, dar, hm, asta nu vă frustrează de nimic. Luați, vă rog, o foaie de hârtie...

Dobrescu simți literalmente că i se înmoaie genunchii. “Extemporal! Asta-mi mai lipsea.” În timpan îl izbea avertismentul Minervei:

“Nu-l lăsa să-ți ia vreo probă! Nici n-apuci să înşiri două semne şi te simte că eşti impostor, ori prea aerian ca să merite să-şi bată capul cu tine. Eschivează-te, aruncă-te pe geam, mănâncă-ți pălăria, fă orice, dar nu pune mâna pe creion...”

Şi totuşi, locotenentul luă creionul în mână. Îi muşca vârful, chinuit de aceiaşi colici intestinali de la tezele Minervei.

— Sunteți atent?

Dobrescu mormăi ceva pozitiv.

— Dintr-un triunghi isoscel... sau nu, mai bine să vedem, hm, cum stați cu algebra!

Locotenentul dădu din cap recunoscător, ca şi cum toată viața ar fi tânjit de dorul unor ecuații.

***

Se uită la cartonul prins în pioneze care o înfățişa pe Minerva într-o viziune artistică suprarealistă. Un ochi mare atârna jos lângă bărbia ca un echer, iar peste ceea ce putea fi o sprânceană flutura bretonul — câteva

pensule de tuş, gros. Şi totuşi, ciudat — îi veni să râdă locotenentului — liniile frânte, demente, aduceau vag cu Minerva. Desluşi jos un ibric mic, pseudonimul grafic al unui pictor la modă, bine cotat. Îşi ridică piciorul punându-l peste celălalt, atent să nu dărâme un morman de cărți, teancul de rufe aduse de la Nufărul şi încă nedespachetat, un cactus enorm, cu ghimpi bătrâni, galbeni.

Maiorul Tutovan, în ținută de interior (pantaloni de schi, bluză trening şi un fes turcesc cu ciucur negru — se spălase pe cap), asculta atentă raportul locotenentului.

— Şi?

Dobrescu zâmbi cu modestie.

— M-am descurcat binişor. O ecuație simplă, de gradul trei. Deşi am terminat modernul, grație orelor dumneavoastră sublime...

— Dobrescu, nu-mi umbla cu cioara vopsită! sări Minerva de pe scaun. Spune-mi ce-a urmat!

Locotenentul îşi coborî privirea.

— Am avut noroc. A sunat telefonul, pe urmă i-au venit nişte elevi. Am pretextat că e târziu şi a rămas pe săptămâna viitoare.

— Slavă Domnului! Ce impresie ți-a făcut?

— Foarte circumspect.

— Are mulți elevi?

Dobrescu ridică din umeri cu sensul: “Asta-i bună! De unde să ştiu?!”

— N-am idee...

— Ziceai că a răsfoit agenda în fața ta.

— Nu în aşa fel încât să mă pot uita fără să mă ridic în picioare. Pretindea că lucrează cu mai mulți odată.

— Câte scaune erau în odaie?

— Cinci! inventă locotenentul, căruia nu-i trecuse prin minte să le numere. “Oricum”, se consolă, “tot o să le inventarieze singură, mâine, poimâine...” Bustul lui Voltaire, adăugă repede ca să-i abată atenția, era în stânga...

— Lasă-l pe Voltaire. Îl măsură din cap până-n picioare şi spuse blajin: Ai crescut mare, Dobrescu, şi-mi pare rău să mă obligi să ți-o spun fără menajamente. Schimbă brusc tonul: Minți! Nu erau cinci scaune în odaie!

— Poate să mă fi înşelat...

— Nu te-ai înşelat. Nici nu le-ai numărat. Recunoaşte cinstit!

Locotenentul, roşu ca sfecla, îşi muşcă buzele. Se întreba aiurit prin ce calcule nemaipomenite îi detectase minciuna. Oftă, spăşit:

— Nu le-am numărat.

Minerva pufni şi apucă furioasă cordonul jaluzelelor, vrând să le coboare. Trase prea violent şi rămase cu cordonul rupt în mână.

Spre surprinderea lui Dobrescu, care se aştepta la un cataclism, Minerva începu să râdă:

— Îmi închipui ce spaimă ai tras. Auzi idee! Să-ți dea o ecuație... Tocmai ție! În sfârşit, te-ai descurcat binişor. L-ai reperat în timp record. Rămase o clipă pe gânduri. Spune-mi, te rog, crezi că există vreo legătură între profesor şi dispariția Dorei Ioachim?

— Deocamdată n-avem nici un indiciu. Faptul că profesorul cunoaşte primele două victime — Pascu şi Mihăilă — nu ne poate duce la concluzia că era în relații şi cu a treia. Bineînțeles, orice e cu putință, dar nu

neapărat obligatoriu. Şi apoi, Dora Ioachim nu era ingineră. Ipoteza că toți se cunosc între ei rămâne totuşi în picioare. Până acum am individualizat două echipe cu joc distinct: pe de o parte Dincă, Luca şi Necula, toți trei în relații intime cu Dora, pe de altă parte legături vechi între Pascu, Mihăilă şi profesor, recente între ingineri şi Dora. Femeia asta bâzâie ca un țânțar împrejurul unei surse de lumină. Dar unde s-a oprit traiectoria ei? La profesor?

— Ai pus excelent în ecuație, băiete! Aproape că-ți iert figura cu scaunele. Ştii ce impresie am? Că asistăm la o combinație diabolică, un cocteil infernal de sentimente şi interese deosebite ale unor indivizi distincți, concentrate într-un shaker comun. Toate conlucrează pentru un țel pe care îl cunoaştem: obținerea prin şantaj a unor informații cu caracter economic. Mijlocul: confecționarea de diplome false. Dar cine pune în mişcare tot circul ăsta? Unde e capul de linie?

— Consider, opină locotenentul, că trebuie să ne concentrăm toată atenția asupra profesorului şi a grupului celor trei: Dincă, Luca şi Necula.

— Ei, aici îmi plăcuşi! Parcă ne-a mai rămas altcineva.

— Şi în special asupra lui Dincă.

— De ce?

— Afişează o sinceritate menită să ne demobilizeze.

— Crezi? În sfârşit, uite, ca să nu zici că-ți ignor sugestiile, mă duc să stau de vorbă cu el.

Îl conduse până la uşă.

— …Şi când tragi o minciună, Dobrescule, apropo de scaune, nu-ți mai înfige unghiile în genunchi.

Dezbară-te de reacții fixe. Adu-ți aminte de chestia asta, mai ales când scoți vreo zână la plimbare. Umblă sănătos, băiete!

Capitolul 13. Dumneavoastră eraţi avertizat, domnule Dincă!

Îl găsi meşterind un cățel de lână neagră, mătăsoasă. Mirosea a clei ars şi a vopsea proaspătă. Îşi spălă mâinile cu benzină şi o pofti extrem de amabil să ia loc.

Pe fața fermă şi imobilă, Minerva nu putu descifra ce impresie îi făcea cu adevărat vizita ei.

— Vă aşteptam, începu Dincă, privind-o deschis în ochi.

— Îmi face plăcere, zâmbi Minerva, să aflu că nu sunt inoportună.

— Ştiți, m-am gândit mult la cartea aceea...

— Şi ce ați conchis?

Dincă zâmbi încurcat:

— Că mi-a fost strecurată în mod intenționat.

— Ca s-o găsesc eu?

— Dumneavoastră sau altcineva. Pe Pascu, repet, şi vă rog să rețineți că o fac pentru a treia oară, nu l-am cunoscut. Este exclus deci să fi ajuns la un schimb de daruri. Dedicația îmi întăreşte convingerea. O trimitere precisă, care să ateste relații certe între noi.

— Suspectați pe cineva?

— Nu.

— În cazul că unul dintre amicii dumneavoastră a făcut-o, obligațiile dictate de recunoştință — ştiți la ce mă refer — încetează.

— Teoretic. Nu mă debarasez uşor de cineva la care am ținut.

— E o slăbiciune.

— Am afirmat oare sau am dat să se înțeleagă vreodată că sunt un dur? Din contră...

— Poate că la mijloc e doar comoditatea, o lene a voinței. Ştiu că nu pot şi de aceea nu-mi mai bat capul. Nici măcar nu încerc.

— Poate, acceptă Dincă.

Părea în general gata să accepte orice.

— Mă gândesc că acela care v-a dăruit cartea, desigur la figurat, trebuie să vă cunoască foarte bine. Am aruncat o privire fugitivă prin biblioteca dumneavoastră, în cea mai mare parte, volume de poezie. Arthur Rimbaud, într-o ediție epuizată fulgerător, reprezintă o atenție delicată din partea cuiva care este avertizat asupra gusturilor dumneavoastră.

— Din acest punct de vedere am fost chiar încântat.

— Fatal deci, reluă Minerva, gândul mă trimite la cineva din imediata dumneavoastră apropiere. Cum ați afirmat dintr-un bun început că sunteți un solitar, cu înclinații frizând xenofobia, Luca şi Necula se singularizează în prim-plan.

— Ceea ce spuneți dumneavoastră e perfect logic, dar din nefericire realitatea nu este totdeauna logică. Sunt victima unui concurs de împrejurări care mă împresoară ca o sârmă ghimpată, fără să pot acționa. Râse cu tristețe: Ce-i drept, nu m-am descurcat eu nici în conjuncturi mai puțin complicate.

— Dora Ioachim vă vizita?

Chipul omului se adumbri.

— Niciodată. Ne vedeam în altă parte.

— La ea?

Dincă îi evită privirea:

— La ea am fost o singură dată.

— Considerați exclus deci ca Dora să vă fi adus cartea?

— Categoric. Nu văd cum.

— Prin intermediul lui Luca şi Necula, să zicem.

— De ce s-ar debarasa de mine în felul ăsta? Țin la prietenia lor, dar nu mă cramponez. Ar fi suficient un singur cuvânt ca să mă îndepărteze, cu atât mai mult cu cât eu am venit pe capul lor.

— Poate nu asta le-a fost intenția primară. Ulterior însă, intrați în cine ştie ce încurcătură...

— Mă silesc să trag eu ponoasele? Nu, nu cred. E prea murdar. Dar mi-aş îngădui o întrebare. De ce, discutând despre ei, vă exprimați ca şi cum s-ar fi constituit într-o frondă împotriva mea?

— În orice prietenie se creează spontan unele preferințe. Gruparea pe care am făcut-o n-a fost întâmplătoare. Luca şi Necula au mai multe afinități, am constatat chiar o comunitate de gusturi.

— E adevărat, totuşi n-am simțit consecințele acestei situații. N-am avut niciodată sentimentul că sunt evitat, ori, dacă vreți, nepoftit, că o discuție s-a întrerupt brusc din cauza mea, cunoaşteți momentele acelea jenante când oamenii amuțesc pentru că vorbeau de lup...

— Perfect! Înseamnă că v-au relatat şi anumite incidente legate de al doilea asasinat.

Dincă ridică privirea surprins.

— Al doilea asasinat?!

— În seara de 11 ianuarie, inginerul Mihăilă a fost ucis.

— Şi ce amestec au Luca şi Necula în povestea asta?

— Amândoi se aflau doar la câțiva metri de victimă şi nici unul nu-şi poate justifica limpede prezența.

— Unde spuneți că s-a comis crima?

— Pe strada Vâlcei, colț cu Ilenelor. Cartierul Tei.

Dincă râse stingherit:

— E nostim, dar în aceeaşi seară mă găseam şi eu pe-acolo. Mai precis, în stația de troleibuz.

Minerva simulă surprinderea:

— La ce oră?

— 19,45. Adăugă pe un ton neutru: Nu m-aş mira ca exact la această oră să fi fost omorât Mihăilă.

— Câteva minute mai târziu. Cu ce ocazie vă aflați pe strada Vâlcei?

Dincă se foi vizibil încurcat.

— Probabil n-o să mă credeți...

— Ce motiv de îndoială aş avea? Ați fost extrem de sincer cu mine, domnule Dincă, chiar în situații care nu vă avantajau.

— Pare neverosimil, mult prea neverosimil.

— Să vedem.

— Luni, în cursul dimineții, am primit un telefon din partea unui oarecare Popovici, avocat. Îi fusesem — susținea — recomandat de către domnul Vasiliu... mai exact domnul doctor Vasiliu. Mă solicita să-i decorez casa, care dacă nu mă înşel abia şi-o construise.

— Vă ocupați şi cu astfel de probleme?

— Da, îmi face chiar plăcere. Înțeleg prin aceasta că aspectul financiar este subsidiar. Comanda mi s-a părut interesantă. În afară de idei, eventuale schițe de mobilier, avocatul mai dorea şi nişte vitralii, un cămin fals, piese în mozaic etc. I-am propus să ne întâlnim undeva în oraş pentru a stabili condițiile.

— Şi?

— Mi-a fixat o întâlnire în stația de troleibuz din strada Vâlcei. Prefera să discutăm la fața locului.

— Desigur, nu s-a prezentat nimeni.

Dincă râse.

— Aşa-i. L-am aşteptat jumătate de oră, adică până la 8 şi 15, apoi am plecat. Ulterior, n-a mai dat nici un semn de viață. De aceea mi-era teamă că n-o să mă credeți.

— Nu v-a fost deloc teamă, zâmbi Minerva şi trecu la altceva: Sunteți un om paradoxal, domnule Dincă.

— De ce?

— Profesiunea dumneavoastră e *frumosul*. Şi nu numai că aveți aptitudini deosebite, dar munca aceasta, după propria dumneavoastră mărturisire, vă produce satisfacție şi plăcere. O bucurie de fiecare zi cu care, din nefericire, nu se pot lăuda mulți.

— E adevărat.

— De aceea, pare cu atât mai de neînțeles faptul că interiorul dumneavoastră — îşi roti ochii prin încăpere — este atât de plat, iertați-mi brutalitatea observației, atât de searbăd. Nici un strop de fantezie. Simetrie, ordine, curățenie şi atât!

— Nu ştiți că cizmarul umblă cu ghete rupte?

— Mi-am imaginat totdeauna că pentru un artist este aproape o imposibilitate organică să trăiască într-un decor care nu-l reprezintă. Ați văzut interiorul lui Necula?

— Doamnă, eu nu pretind că sunt un artist autentic.

— Dar ce?

— Un meşteşugar oarecare, poate ceva mai îndemânatic decât alții.

— În sfârşit, zâmbi amabilă Minerva, am făcut o simplă observație. E totuşi ciudat. Când manifeşti atâta predilecție pentru estetic! De exemplu, relațiile dumneavoastră cu Dora Ioachim mi le explicam numai din acest unghi.

— Şi n-ați greşit. Fizic, pentru un ochi care ştie să privească, Dora reprezintă o revelație: trăsături mongoloide, trup de malaiezã, culori specifice Albionului...

Minerva îl scrută printre gene. I se părea curioasă maniera nouă, detaşată, în care se exprima acum Dincă despre femeia iubită. Avea tonul moderat, agreabil al discuțiilor purtate undeva, într-o vizită, despre o cunoştință comună. Întrebă brusc:

— Aşa de repede v-a trecut?

Fruntea lui Dincă se încreți.

— Ce anume?

— Dragostea pentru Dora.

— Da' de unde! surâse Dincă. Şopti înfrigurat: O iubesc mai mult ca oricând. De la ultima noastră întrevedere, am înțeles însă un lucru capital. Dora este o mică sălbăticiune. Orice obstacol ridicat în fața ei care ar putea semăna cu gratiile unei cuşti o declimatizează, dacă sesizați ce vreau să spun. O scot din climatul ei vital. E un fenomen aparte.

— Ea v-a explicat... fenomenul?

— M-a ajutat să-l înțeleg. A fost un moment desăvârşit. Venisem la ea mohorât, deprimat, cu moartea în suflet. Nu mai era gelozie, era o durere copleşitoare. A început să-mi vorbească limpede, duios. Dar bănuiesc că lucrurile acestea nu vă interesează.

— Dimpotrivă. Mă interesează şi încă foarte mult. Vă rog să continuați!

— După o oră eram alt om.

— Cum s-ar zice, e o mică vrăjitoare.

— Într-adevăr, asta e! O mică vrăjitoare.

— Când a avut loc metamorfoza?

— Alaltăieri seară.

— Alaltăieri seară... Rețineți cumva ora?

— Sigur că da. Pe la 5 după-amiază. La 6 şi 10 am plecat.

— De ce aşa curând?

— Era obosită. Spunea că abia aşteaptă să facă o baie şi să se urce în pat. La 7 eram la Şosea.

— La Şosea?

Dincă îşi trecu degetele prin păr, stânjenit.

— Ştiu că o să vă vină să râdeți. M-am purtat ca un licean, dar simțeam nevoia să mă plimb câteva ore.

— Din câte îmi amintesc, alaltăieri seara a fost o vreme infectă. Vânt, lapoviță...

— Tocmai asta mi-a plăcut. Am încercat o senzație superbă, singur cu ploaia pe aleile pustii. Liniştea aceea, ici-colo câte o fereastră luminată, ca în basmele lui Andersen. Se uită la ceas: îmi dau seama cât e de nepoliticos, dar peste 20 de minute trebuie să fiu la stația Romană. O să vă supărați dacă...

Minerva se ridică, trăgându-şi mănuşile.

— Deloc.

— Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău... Înțelegeți... nu vreau s-o las să mă aştepte. Şi ca să fiu sincer, adăugă zâmbind, nu sunt convins c-o să mă aştepte.

Minerva îşi răsuci iute capul.

— Cine?

— Dora.

— Dora Ioachim?!

— Fireşte!

— Când aţi fixat întâlnirea?

— Azi-dimineaţă.

Minerva păru foarte preocupată de butonii mănuşilor cu capse rebele. Simţea că-i vâjâie urechile. Întrebă nesigură:

— V-aţi... ăăă... văzut azi-dimineaţă?

— Nu, am aranjat prin telefon.

— Cine a sunat? Dumneavoastră sau ea?

— Ea. De fapt mi s-a comunicat prin 05 că am fost căutat în cursul dimineţii, de către abonata de la numărul 17 19... Dora Ioachim, care mă aşteaptă la ora 21 în staţia Romană.

— Aha! înţelese Minerva. În cazul ăsta, îmi pare rău că v-am reţinut. Nici nu v-aţi ras...

Dincă îşi trecu îngrijorat mâna peste barbă.

— M-am luat cu vorba şi am uitat. Acum nu mai am timp, şi îşi desprinse canadiana scurtă, îmblănită din cui.

— Îmi permiteţi să vă însoţesc? întrebă Minerva.

— Unde?

— La întâlnirea din Piaţa Romană.

— Mă rog... deşi nu înţeleg...

— Dar e limpede. A dispărut de câteva zile şi avem lucruri importante de discutat.

— Ce?! ţipă Dincă. A dispărut Dora? Dora? Dora?!

— Îhî. Vă pot oferi şi amănunte. Se află în comuna Răsadniţa. Mai precis, se afla. O colibă în mijlocul pădurii... Romantic şi foşnitor...

— Ce-i gluma asta?

— Mi-e indiferent cum o calificați. Şi nu e cazul să jucați teatru. O face Necula suficient de prost. Dumneavoastră erați avertizat, domnule Dincă. La celelalte indicii ați adăugat unul proaspăt, de ultimă oră. Şirul celor 15 scrisorele de amor trimise zilnic fără omisiune de când v-ați cunoscut, s-a întrerupt brusc alaltăieri. Vreau să spun că din colecție lipsesc două epistole: cea de ieri şi cea de azi. N-avea sens să-i scrieți ştiind că nu e în Bucureşti. Asta numim noi, cei de la poliție, greşeală psihologică, domnule Dincă.

Capitolul 14. Minerva consultă oglinda

Minerva îi telefonase în prealabil profesorului, astfel că acesta era avertizat de vizita ce urma să i-o facă. Solicitase o oră relativ târzie — 8,30 seara — în speranța că-l va găsi singur. Pentru a nu atrage atenția, Minerva încercă să-şi camufleze "genul" atenuând din "exotismul" înfățişării ei. Îmbrăcă un palton negru, înlocui bascul cu un batic înflorat, iar la sugestia lui Dobrescu, care-şi manifestase plin de menajamente scepticismul față de încălțămintea greoaie, încălță nişte pantofi de lac. Apoi, neaşteptată cochetărie, spre stupefacția locotenentului, scoase un vaporizator. Îl clătină, încercându-i conținutul şi apăsă cu nădejde pe pompă.

Încăperea se umplu de un miros puternic de insecticid. Dobrescu, asfixiat, tuşea şi strănuta, înecându-se de râs.

Minerva îşi încruntă sprâncenele:

— Uitasem... Am avut astă-vară gândaci şi nu găseam pompa de flit. Îşi muşcă unghiile gânditoare. Şi-acum ce fac? Ridică din umeri: Nu înțeleg ce-or fi găsind unii de râs în chestia asta...

Profesorul strâmbă din nas semnificativ când o primi. Îşi scoase ochelarii, privind-o cu interes nedisimulat. Avea ochi extrem de mici, vicleni şi încă vioi. Dedesubtul lor îi crescuseră pungi mari, adânci, ca nişte buzunare.

"Suferă de rinichi", diagnostică Minerva, apoi, observând petele cafenii de pe mâini — *les fleurs du tombeau*, cum spunea tanti Caliopi — adăugă: "Şi de ficat".

Dacă el era într-adevăr individul căutat, reflecta Minerva, de ce îşi riscă nebuneşte liniştea şi libertatea? Şi privindu-i mâinile mici, rapace, avide, cu degete neliniştite ca nişte lăcuste, găsi o singură explicație: lăcomia.

— Cu ce scop, hm, se interesă profesorul, intenționați să luați lecții?

Minerva îşi rostogoli ochii mari.

— Aşa m-au sfătuit toți prietenii. “Nu fi proastă tu, că eşti fată deşteaptă!” Pe vremuri eram considerată foarte talentată, dar viața... O femeie singură e greu să se descurce azi fără studii superioare.

— Nu sunteți măritată?

Minerva păru jenată:

— Ştiți, eu acu’ vă spun dumneavoastră, am divorțat de patru ani. Trebuia să mă fi hotărât mai de mult, dar cum se întâmplă de obicei, îți lipseşte curajul.

— Cred că v-ați descurcat foarte bine, observă profesorul fără s-o scape din ochi.

Minerva chicoti:

— Aşa mi-au spus şi cei de la serviciu. “Dragă Lili — că mie aşa-mi zic fetele — n-ai ce pierde!”

— Unde anume lucrați?

— La un institut de cercetări de pe Calea Victoriei. Sunt laborantă.

— Numai?! Cu liceul?

— Şi trei ani de Politehnică.

— Hm... cam puțin. Aşadar, v-ați hotărât să dați examen la facultate. Unde?

— Vedeți, eu acum să vă spun dumneavoastră, nu sunt chiar decisă, decisă. M-ar tenta la Agronomie, că e mai uşor. Da’ când mă gândesc să mă duc la țară...

— Depinde, zâmbi pentru prima oară profesorul, poate că ați putea face față şi în altă parte. E în funcție, hm, de dumneavoastră.

— Ah! exclamă Minerva pocnindu-şi palmele. Mi-e groază de examen! Am nişte emoții! De pe acum. Numa-n ceaiuri de mentă o țin...

— Hm, e cam devreme. Câte ore pe săptămână v-ar interesa?

— Ştiți, eu acum vă spun dumneavoastră, e şi în funcție de preț. În general m-ar fi interesat de trei ori.

— Vă costă 50 de lei două ore consecutive. Ar fi deci 150 de lei pe săptămână.

Minerva simulă spaima. Îşi lăsă ochii în jos, frângându-şi degetele.

— E cam mult pentru posibilitățile mele. Ştiți, eu acum vă spun dumneavoastră, când trăieşti dintr-un salariu... nu m-am gândit la atâta. Zâmbi umil: Poate, poate că... mi-ați putea face un mic rabat. Credeți că 45 sau, hai 47 de lei...

Minerva se tocmea pentru tentă de autenticitate. Profesorul trebuia împresurat, amețit, orice notă de verosimil exploatată şi servită cu dibăcie, îndepărtându-l de adevăr ori de ceea ce eventual îl avertiza intuiția. Şase sute de lei pe lună smulşi din bugetul unei funcționare, fără ca aceasta să încerce măcar să reducă din preț, ar fi părut cel puțin curios.

Profesorul ridică plictisit din umeri:

— Doamnă dragă, hm, acesta-i tariful meu. Înțeleg că vă este greu... Îşi desfăcu brațele neputincios. Dumneavoastră mai reflectați, mai sfătuiți-vă...

Minerva îşi calculă ezitarea numărând până la 17.

— În sfârşit, dacă nu se poate altfel, rămâne aşa.

Profesorul se juca cu creionul, lovindu-l de masă.

— Să ştiți că în general acesta e prețul. Alții dau câte o singură oră. Şi pare mai ieftin, înțelegeți, hm, aşa e psihologic. Doar 25 de lei. Dar eu sunt de alt principiu. Dintr-o oră elevul nu se alege cu nimic. Până se concentrează trec adesea 15-20 de minute.

— Sigur că da, admise Minerva, rotindu-şi ochii prin cameră.

"Cum i s-o fi părut lui Dobrescu modest interiorul profesorului? Ce-o fi vrut? Să-l vadă pe Benjamin Franklin în mărime naturală turnat în aur?"

Ce-i drept, lumina mică, insuficientă, pereții murdari, nezugrăviți de cine ştie când, covorul tocit, parchetul negru, perdelele modeste — în fond, tot ceea ce dă strălucire unei încăperi — speculau abil mizeria, estompând voit mobilele şi obiectele de preț. Locotenentul nu remarcase tablourile de bună calitate, masa splendidă stil la care se aşezase — acoperită cu o pătură veche — oglinda în ramă de argint necurățat, vasul înalt japonez suportând un maldăr de ziare, scaunele ("patru, băiete, erai pe-aproape") delicate, aurite, ascunse sub huse decolorate.

— De aceea mă gândeam, continuă profesorul, că o verificare sumară a cunoştințelor dumneavoastră ne-ar uşura munca data viitoare.

Minerva păru să se codească.

— Ştiți, eu acum vă spun dumneavoastră, sunt atâția ani de când n-am mai rezolvat un exercițiu…

— N-are importanță. Zâmbi a doua oară: Am să vă dau ceva uşor.

Începu să răsfoiască un manual — Algebra de-a XII-a, o detectă Minerva — şi îşi drese glasul:

— Scrieți, vă rog!

În timp ce rezolva o integrală simplă, clasică, Minerva îşi frământa mintea imaginându-şi cam unde ar fi greşit Dobrescu, de pildă. “O scrântea sigur la semne”, conchise şi strecură undeva în formulă plus în loc de minus.

Era extrem de atentă. Nu trebuia să se arate prea savantă, dar, oricum, suficient de capabilă pentru ca profesorul să o aibă în vedere. Toantă, dar capabilă. Dacă el era într-adevăr omul care racola candidații la diplome false, desigur nu s-ar fi încurcat cu un submediocru, incapabil să facă față în viitor celor mai simple probleme de producție. Iar dacă până atunci afişase o naivitate evidentă care îl putea eventual demobiliza pe profesor, acum trebuia puțintel surprins.

Într-adevăr, acesta îşi ridică sprâncenele clătinând din cap pe măsură ce parcurgea calculul Minervei.

— Bine, hm, foarte bine pentru cineva care a abandonat de atâta vreme. Prietenii dumneavoastră n-au greşit. Aveți, hm, toate şansele să reuşiți.

— Credeți într-adevăr, domnule profesor? întrebă modest Minerva, clipind mărunt.

O conduse până la ieşire, prin acelaşi labirint de mobile, înghesuite în hol. Nesigură, din cauza întunericului se izbi de ceva moale lipit de zid. Pe lângă urechi îi trecu o răsuflare caldă.

Minerva scoase o exclamație şi se scuză grațios:

— O! Pardon!

Nu-i răspunse nimeni. Profesorul o apucă brutal de braț.

— Pe aici!

După ce uşa se închise în urma ei, Minerva mai rămase câteva clipe. Dar de dinăuntru nu se auzi nici un zgomot.

Ieşi în stradă întrebându-se cine o fi fost femeia ascunsă în întuneric.

***

La cea de a şasea lecție, profesorul o primi cu un zâmbet nou, arborând şi o nuanță de afabilitate stângace. Bâjbâră ca de obicei prin holul întunecat pe care Minerva îl traversă crispată. Straniul o impresiona totdeauna dezagreabil, creându-i complexe.

Incidentul din prima seară, întâlnirea cu femeia, nu se mai repetase şi totuşi Minerva îi simțea constant prezența, uneori atât de concret, încât iritată întorcea brusc capul ca şi cum s-ar fi aşteptat să dea peste o privire fixă camuflată undeva în spate. Iar senzația era amplificată de încăperea aceea triunghiulară, neobişnuită.

Cercetări discrete făcute de unii colegi de la poliție printre vecini şi la forurile competente nu scoseseră la iveală nimic interesant. Imobilul era proprietatea profesorului, văduv de peste 15 ani, iar unicul fiu al acestuia, arhitect, părăsise de mult țara, stabilindu-se în America Latină.

Situația i se părea Minervei cel puțin ieşită din comun. De existența femeii necunoscute ca locatară permanentă nu se îndoia. Faptul că profesorul îşi escorta elevii atât la sosire cât şi la plecare, întreruperile neaşteptate ale lecțiilor, când nemotivat se repezea în holul veşnic întunecat, închizând bine uşa după el,

pânda permanentă, neobosită pentru a intercepta cine ştie ce mesaje de dincolo îi întăreau convingerea.

“Cine e şi de ce-o fi ascunzând-o?” nu înceta să se întrebe Minerva. “Oricum, performanța e prodigioasă.”

Experiența cotidiană dovedise că pentru vecini sau portăreasa unui bloc — atunci când e cazul — pereții şi zidurile sunt de sticlă. Oricât de bine ferecată ar fi o uşă, există fisuri destinate privirilor curioase. Iar curiozitatea creşte direct proporțional cu eforturile victimei de a trece cât mai neobservată, de a fi lăsată în pace.

— Ei, cum stăm? se interesă jovial profesorul cu tonul unui medic care-şi vizitează bolnavul, acum convalescent.

Minerva scoase caietul afişând o fericire recunoscătoare şi zglobie:

— M-am uitat azi-dimineață pe cursurile mele de tehnologie. N-o să mă credeți, domnule profesor, dar parcă le-aş fi lăsat ieri din mână.

— Asta-i foarte bine, hm, foarte bine…

— Eu acum vă spun dumneavoastră, continuă Minerva la fel de agitată, m-am gândit că poate s-ar putea să dau câte doi ani într-un an, să termin mai repede. Zâmbi cochet, ca şi cum ar fi aşteptat dezmințiri: Nici nu mai sunt aşa de tânără.

Profesorul o privi atent.

— Nu vi se consideră cei trei ani absolviți?

— De fapt, doar doi şi jumătate. Chiar în sesiunea de vară m-am măritat cu dobitocul.

Minerva îşi amintise că toate cunoştințele ei, făcând referiri retrospective la foştii parteneri de căsnicie, foloseau de regulă acest calificativ.

— Mă rog, doi ani.

— Țț! făcu Minerva. Nu mi-i consideră. Cică a trecut prea mult de când am întrerupt. S-a interesat Nelu... şi lăsă pudică ochii în jos. Prietenul meu. Dacă ai abandonat cinci ani, adio! Trebuie s-o iei de la cap, cu examen de admitere cu tot.

— Asta-i destul de neplăcut, bănuiesc, zâmbi profesorul. Presupuneam că, în sfârşit, poate cu unele diferențe, veți merge în continuare.

— Ei, dacă s-ar fi putut...

— Hm, da, e într-adevăr păcat! Un element dotat ca dumneavoastră, obligat să întârzie din cauza unor formalități stupide...

Minerva suspină:

— Dacă aş avea pe cineva... cumva... Eu acu' vă spun dumneavoastră, am avut o colegă care s-a lăsat în doi, înaintea mea. Se măritase cu Costea, ştiți, fotbalistul. M-am întâlnit cu ea anul trecut la mare. Nu ziceți că ieşise ingineră în câteva luni?! Mi-a povestit şi aranjamentul. Bărbatu-său e acum antrenor la o echipă de studenți. El a tras toate sforile şi la rectorat şi la minister. Se mira şi ea cum luase examenele. Că e tută rău! Mi-ar place şi mie aşa...

Luă bosumflată stiloul în mână cu aerul "de, dacă eu n-am pile, trebuie să mă zbat nu glumă..."

— ...Păi să ne mai gândim, doamnă. Poate găsim pe cineva, hm, să vă ajute. Vă mărturisesc sincer, îmi pare rău de dumneavoastră.

Minerva zâmbi neîncrezătoare.

— E foarte amabil ce-mi spuneți, dar n-am eu aşa noroc. N-am avut niciodată...

— Sunteți prea sceptică. De pildă, cunosc o persoană... şi lăsă fraza neterminată, pândind reacția Minervei.

Aceasta îşi rotunji ochii, ducându-şi mâinile la piept.

— O, domnule profesor, dacă ar fi posibil! Numai dacă s-ar putea! Nu ştiu ce aş fi în stare să dau!

Profesorul îşi țuguie buzele. Scăzu glasul, dând a înțelege că ceea ce spune e deosebit de important şi solicită atenția Minervei la maximum.

— Este o chestiune, hm, extrem de delicată. Prudența şi discreția, hm, discreția desăvârşită reprezintă condiții capitale.

— Îmi dau seama.

— Dumneavoastră mi-ați inspirat încredere şi — pot să v-o spun, la vârsta mea, hm, asemenea declarații sunt îngăduite — multă simpatie.

Minerva, care-şi ținuse respirația mai mult de un minut, reuşi să roşească oportun şi convingător.

— O!

— De aceea, repet, n-aş fi făcut altcuiva o asemenea, hm, propunere. Dar de dumneavoastră îmi pare într-adevăr rău. Dacă sunteți de acord, eu pot lua legătura cu persoana.

— Mai încape vorbă, domnule profesor? Nici nu ştiu cum să vă mulțumesc!

— Nu mie trebuie să-mi mulțumiți. În sfârşit, ce anume ați dori?

— Păi...

Profesorul o întrerupse, întinzându-i o foaie de hârtie.

— Notați aici ceea ce doriți şi datele dumneavoastră. Adăugă râzând: Nu mă prea bizui pe memorie.

Minerva începu să scrie. Ținea capul aplecat, lăsând să i se vadă creştetul cu păr mult şi aspru. Hârtia reprezenta o mică nadă aruncată de bătrân. Altfel pecetluieşte documentul scris un legământ şi apoi vorba aceea: *scripta manent*.

Întinse foaia zâmbind timid. Profesorul o parcurse iute şi o strecură aparent distrat în buzunar.

— Deci vreți să reluați studiile începând cu anul III.

— Da... credeți că cer prea mult?

— Mi-ar părea rău să vă faceți iluzii.

Minerva păru speriată.

— Adică?

— Nu! zâmbi profesorul. În privința asta, hm, puteți fi liniştită. Mă referem la altceva. Sunt informat că în situații speciale persoana, cineva, hm, cineva cu mare răspundere a făcut şi mai mult.

— Mai mult? Se poate şi mai mult?

— Evident. Deşi nu ştiu, hm, dacă chestiunea e de actualitate. De, râse, bonom, vorbesc şi eu aşa.

Minerva simulă curiozitatea aţâţată la maximum.

— Puteți avea toată încrederea. Eu acum vă spun dumneavoastră...

— Treaba e, hm, teribil de rentabilă, dar nu vă ascund, prezintă unele riscuri.

— Dacă merită...

— Oho, merită, da, merită destul! Şi râse iar.

— Desigur... M-ar interesa...

Profesorul îşi aţinti privirea undeva peste capul ei.

— Cunosc anumite persoane, ca dumneavoastră, foarte capabile, care nici n-au dat examene.

— Adică?

— Tot n-ați înțeles? Ce vă lipseşte, de exemplu, ca să fiți o ingineră, hm, apreciată? Experiență în producție aveți...

— Am. Eu acum vă spun dumneavoastră, ca laborantă ştiu mai mult decât inginerii ăştia tineri.

— Deci ce vă lipseşte?

— Facultatea.

— Nu facultatea. Diploma!

Sentimente contradictorii invadară chipul Minervei. Stupefacție, apoi spaimă şi în sfârşit tentația, tentația irezistibilă.

— Ați putea procura...

Profesorul clătină din cap, apărându-se:

— Nu, duduie! Asta nu. Eu, hm, eu intermediez o afacere. Dacă vă interesează...

— Cum să nu?!

— Poate ar fi bine să vă mai gândiți.

Minerva începu să-şi roadă unghiile.

— Care sunt condițiile?

— V-ați decis?

Spuse un *da* moale, apoi mai hotărât:

— Da, cine nu riscă nu câştigă. Ce trebuie să fac?

— Să ştiți să vă țineți gura. Față de familie, față de cunoştințe. Vorbeați mai înainte, hm, de un prieten.

— Nelu Vrăbete.

— El e ultimul care trebuie să afle ceva. Răzbunările amanților, hm, iertați-mă, sunt cele mai cumplite. În al doilea rând, trebuie să vă schimbați serviciul. Poate un timp va fi necesar să profesați undeva în provincie. Eventual o navetă uşoară.

— Dacă trebuie...

Profesorul râse scurt.

— Neapărat. E în interesul dumneavoastră... Ei, ce ziceți?

Minerva îşi muşcă buzele.

— Principial sunt de acord. Da, cred că sunt de acord. Numai că... Eu acu' vă spun dumneavoastră... nu ştiu ce pretenții aveți, dacă pot face față.

— Personal, nu pretind nimic, duduie. O fac pentru dumneavoastră din simplă, hm, simpatie.

— Nici persoana? Şi chipul Minervei se luminează brusc.

— Onorariul persoanei e mai mult simbolic. Un fleac, față de ceea ce dă în schimb. Treabă curată, fără riscuri.

— Cât?

— 5 000 de lei, duduie, plată integrală. Recunoaşteți că suma e, hm, ridicolă.

— Într-adevăr, nu e mult... Un televizor, traduse imediat, ca să pară practică, zgârcită, atentă cu banii.

Sconta de fapt şi pe factorul psihologic. Avarii, cu foarte mici excepții, sunt în general oameni discreți, ascunşi, ştiind să păstreze un secret.

— Atunci, putem considera târgul încheiat? N-aş vrea să deranjez degeaba persoana.

— Ştiți, eu acu' vă spun dumneavoastră, aş avea o condiție.

— Mă rog.

— Să plătesc după ce văd diploma.

— Dar e firesc.

— Altceva vreau să spun. Am o verişoară, ingineră. Nu mi-e greu să fac rost de diploma ei, fără să observe. Aşa, pentru comparație. Acum, eu vă spun dumneavoastră, cinci mii de lei în bugetul meu...

— Vă e teamă, hm, de un fals grosolan.

— Sigur că da, şi pe care nici n-aş îndrăzni să-l folosesc. Atâția bani azvârliți de pomană... şi chipul i se întristă de parcă ar fi fost pusă în fața documentului inutilizabil.

— Vă înțeleg foarte bine, domnişoară. De altfel, o să constatați dumneavoastră singură că v-ați făcut griji degeaba. Râse: Garantez pentru calitatea "mărfii". Ei, hm, începem lecția?

Minerva ridică din umeri pe gânduri.

— Acum ce rost mai are? În plus, trebuie să fac şi economii.

— Orele de azi, dispuse generos bătrânul, hm, nu vi le pun la socoteală.

— Vai de mine, mă simt prost...

Omul râse şi se ridică în picioare.

— Atunci vă aştept peste, hm, să zicem două zile cu toate actele dumneavoastră.

Minerva dădu din cap îndreptându-se spre uşă. Dar aceasta se deschise înainte de a fi pus mâna pe clanță.

Zări doar o fracțiune de secundă chipul străveziu, îngrozitor de palid care se topi în întuneric.

***

Dora Ioachim, afişând un aer profund ofensat, privea cu încăpățânare fereastra întunecată, fără perdele. De fapt, realiză Minerva, femeia oscila între o ironie ce se voia ucigătoare, ridicându-i cu cel puțin câțiva centimetri sprânceana stângă şi o pază de indignare legitimă.

— Ştiți ce cred eu despre dumneavoastră? întrebă Dora, abia stăpânindu-şi enervarea.

Minerva zâmbi dulce:

— Ştiu. Se întoarse spre locotenent: Poate eşti tu curios, Dobrescule, să afli ce gândeşte domnişoara despre mine! Nu? Dădu din umeri a neputință: Nu-l interesează.

— Este a doua oară când îmi faceți figura, izbucni femeia. Nu pot să mă învârt doi paşi fără să trimiteți sticleți după mine! Hotărât, aveți un tic nervos.

— Cu totul inofensiv, domnişoară.

— Puteți să-mi spuneți răspicat ce doriți de la mine?

— Auzişi, Dobrescu? Încă n-a înțeles. Ia explică-i tu limpede ce-ar putea avea poliția cu domnişoara Dora Ioachim!

Minerva trecu în spatele femeii. Locotenentul îşi drese glasul:

— Da... Ați fost convocată acum cinci zile, adică pe 16 martie...

Dora Ioachim îl întrerupse impacientată:

— N-am putut să vin.

Minerva, camuflată, se strâmbă semnificativ izbind de câteva ori lângă piept cu pumnul: “Nu te lăsa!”

— De ce v-ați sustras invitației? reluă locotenentul. Trebuie să vă atrag atenția că discutăm în contextul unei situații deosebit de grave, iar eschivele dumneavoastră nu pot fi interpretate decât ca simptome ale culpabilității.

— Am fost plecată din Bucureşti. De altfel, sunt în concediu. Se poate verifica la întreprindere.

— De ce nu ne-ați spus-o? Invitația a fost orală.

— Am omis.

— În seara de joi, 15 martie, vi s-a comunicat că trebuie să dispăreți.

— Ştiți cumva şi ora? întrebă Dora.

Minerva, peste capul ei, ridică opt degete şi spintecă orizontal aerul cu palma.

— 20,30, adăugă cu dezinvoltură, ascunzându-şi zâmbetul. Telefonul a sunat în timp ce urmăreați filmul la televizor.

Pe chipul femeii se desenă o surpriză uşoară, alungată repede. Îşi ţuguie buzele frumoase, clipind mărunt. Genele lungi, bine rimelate, îi filtrau privirea, îndulcind artificial expresia dură.

— Povestiți frumos! Continuați!

— În panică, ați început să vă strângeți lucrurile, avertizată că veți naufragia într-o casă izolată, la 15 kilometri de cătun. Cel care v-a avertizat cunoştea locurile.

— Cine o fi ăla?

— Grigore Dincă.

Cu un oftat, Dora se lăsă pe spătarul scaunului. Rosti, fără urmă de agresivitate:

— Dacă sunteți atât de bine informați, nu văd de ce ne mai pierdem vremea.

Tăcu câteva clipe. O expresie de maximă concentrare îi crispa trăsăturile. Devenise o mască imobilă, neînsufleţită. Ochii, pietre verzi fără strălucire, păreau două pete de vopsea pe obrazul unui afiş. Când buzele se mişcară în sfârşit, Minerva încercă o senzație de nefiresc:

— Trăiesc..., încă mai trăiesc... Ştiți de ce?

Minerva părăsi fereastra.

— Da. Crezi, sau ți se pare că, tăcând, necunoscutul îți va cruța viața.

— Nu mi se pare. Sunt convinsă.

Minerva căută privirea femeii. Surprinse groaza. Încercă un sentiment spontan, nedesluşit pentru fata asta frumoasă, cu trup şi chip de sălbăticiune. Cărări întunecate, alunecoase, taine tulburi ascunse undeva în buzunarele adânci ale destinului, amăgiri de o seară sau de o oră îi construiseră o personalitate falsă, un scut în spatele căruia se baricada. Sinuozități de şarpe pe care ea le gândea desigur inerente, vitale, aşa cum unii consideră că "a păşi" e dement, vulnerabil, conjugând şoptit în umbra generoasă a zidurilor povârnite "înțeleptul" a te strecura.

Şi Minerva înțelese brusc că odată, poate pe vremea medicului din Craiova, Dora ceruse mult. Imens. Luna de pe cer, ca băieţaşul din basmul acela englezesc. Primise un astru de carton. Sau nici atâta...

Atinse în treacăt muşcata înaltă de pe birou. O floare la care ținea. Rezistentă, fără arome insinuante, fără mofturi.

— Când ai primit primul telefon?

Femeia schiță un zâmbet palid.

— Nu mai încerc surprize. Ştiți multe, foarte multe. Comiteți totuşi greşeala de a vă subaprecia adversarul. Şi el ştie tot. Se zgribuli sub haina groasă. Că mă aflu aici, de pildă... Am certitudinea... Ce spuneați? A, da... Primul telefon. Acum două luni.

— Ce ți-a cerut?

— Printr-o modalitate sau alta, să intru în contact, să fac cunoştință cu patru oameni: Mihăilă şi ceilalți trei. Cu Pascu eram — hai să zicem — logodită... Formula de abordare o lăsase la latitudinea mea... Un singur imperativ... Să nu fiu ostentativă. Să nu se simtă premeditarea. Cred că am izbutit. După consumarea

fiecărei întâlniri “raportam” felul în care aceasta se desfăşurase. Dorea amănunte. Stare de spirit, reacții. Dacă Mihăilă pare frământat, dacă Luca încearcă temeri, şi aşa mai departe.

— Ți-a oferit vreo motivare?

— Nu. În schimb, un argument substanțial: în cutia de scrisori, un plic cu cinci mii de lei.

— Eşti o femeie inteligentă. Imposibil să nu fi reflectat asupra unei propuneri atât de inedite.

— Aveți dreptate. Am făcut-o, însă superficial. La prima vedere, cererea necunoscutului mi s-a părut inofensivă. Faptul că eram în deficit financiar a contribuit la alungarea scrupulelor. Şi, în fond, cerea mai nimic. Să mă întâlnesc cu unul sau cu altul într-un anumit loc, să fixez *rendez-vous*-uri în cutare zi, la cutare oră. Când am început să înțeleg, era târziu.

— Probabil după moartea lui Pascu şi a lui Mihăilă.

— Da… atunci.

— Ştii cum se numeşte treaba asta? Complicitate la crimă.

— Eram în totală necunoştință de cauză. Când a murit Mihai, fostul meu logodnic, am fost sincer convinsă că e vorba de un accident. Anunțul din ziar m-a năucit. Întrerupsesem relațiile de câțiva ani şi tot de-atunci nu-l văzusem. Abia moartea lui Mihăilă m-a neliniştit. Începeam să străvăd vag o legătură între mine şi cei asasinați.

— Faptul nu te-a împiedicat totuşi să continui acelaşi gen de relații cu Luca, Dincă şi Necula, intuind deja că pot avea aceeaşi soartă.

— Cu cei trei e altceva.

— De ce?

— Unul din ei este omul care îmi telefonează.

Dobrescu îşi reprimă surpriza.

— Te contrazici. Admițând, de exemplu, că necunoscutul şi Luca sunt una şi aceeaşi persoană, ce sens avea să-ți ceară informații care-l privesc tot pe el?

— Înțelegeți foarte bine. Încercați doar să scoateți mai mult de la mine. Inutil. Nu mai ascund nici un atu în manşetă. Cei trei sunt nedespărțiți. La un moment dat, după ce-i cunoşti, vorbind de unul, reflex îi asociezi şi pe ceilalți doi. Un tratament distinct l-ar fi izolat pe Dincă, Luca sau Necula născând semne de întrebare. În plus, nu trebuie să faceți abstracție de posibilitatea de a mă avea sub ochi, de a mă controla, de a urmări spectacolul din fotoliul întâi.

"Da", reflectă Minerva, "fata nu gândeşte rău."

— În mod normal trebuia să-i recunoaşteți glasul. Vorbeați des împreună.

Femeia zâmbi:

— Încă n-ați înțeles ce actor desăvârşit e?

— Dincă ți-a oferit locul de refugiu...

— Asta nu-l exclude. Jocul e pervers. Râse: Ca dovadă, m-ați depistat înainte de a fi dormit o noapte în casa pădurarului.

— Nu el te-a trădat.

— Ştiu. Era însă suficient să v-o sugereze fin.

"Individa are idei", gândi Dobrescu, frecându-şi bărbia moale, netedă, deşi nu se răsese de două zile. "În fond, drăciile alea de staniol poate că fuseseră lăsate înadins pe masă..."

Minerva îl privi țintă. Spuse apăsat:

— Nu, Dincă fumează "Favorit".

Dora Ioachim îşi ridică sprâncenele surprinsă.

Locotenentul însă înțelesese. “Favoritul” nu are staniol. Venind la Dora cu intenția de a lăsa urme, indicii semnificative, Dincă ar fi adus cu el ceva. Într-o combinație în care fiecare amănunt e preconizat cu precizie matematică, nu se scontează pe intervențiile hazardului. “Da”, opină Dobrescu într-un dialog mut, “dar Dincă ştia că Dora fumează «Amiral». Sconta deci pe căptuşeala de staniol a pachetului ei…” Apoi brusc, un alt gând: “Dora era o fumătoare de ocazie…”

Năucit, locotenentul se întrebă (pentru a câta oară?) cum reuşeşte Minerva să-i intuiască raționamentele. Cândva, bine dispusă, scăpase o explicație: “Te ştiu de mic, băiete. Îți cunosc felul de a gândi. E cel mai lesne de urmărit pe un caiet de matematică, atunci când nu copiezi după alții. În judecățile adultului, mature, recunoşti uşor copilul. Ca metodă de lucru, vreau să spun, ca modalitate de a-ți pune creierul în mişcare. Asta nu înseamnă că ea nu evoluează, dar indiferent de culmile ce le atinge păstrează coordonatele primare. Să ții minte că puțini sunt aceia care cu prețul unor mari eforturi reuşesc să-şi schimbe metoda de a raționa. Să nu înțelegi greşit. Din fericire, oamenii au posibilitatea unor mari revirimente în gândire: concepție, mentalitate etc. Deci nu ce anume, conținutul, ci cum o fac…”

— În ce fel lua cunoştință de “raportul” dumitale? întrebă Minerva.

— Fixam o oră la care trebuia să fiu neapărat acasă. Îmi telefona. În general era destul de exact, o dată sau de două ori a întârziat vreo 10-15 minute.

— Ultima oară când ați discutat, adică înainte de a pleca în Moldova, aşteptai telefonul lui?

— Nu. A sunat inopinat.

— Te-a avertizat probabil că dacă punem mâna pe dumneata şi nu ştii să-ți ții gura vei fi lichidată.

— Aşa e. Vorbi în şoaptă: Doamne, glasul ăla oribil, lipicios... Mâna lui mă va ajunge oriunde... Să nu-mi închipui că nişte gratii îl pot împiedica... Şi-l cred. E tare. Foarte tare.

Minerva o privi țintă.

— Ți-e teamă?

Răspunsul veni scurt, fără ezitare:

— Da.

Capitolul 15. “Degetul” furat

Cu un pantof proptit perpendicular peste celălalt, sprijinindu-şi maxilarul în pumnul mic şi negricios, Minerva contempla bosumflată tabloul din fața biroului. Un tablou idiot, după părerea ei, fără semnificații şi fantezie. Un fragment de iarnă siropos, în culori fondante. “Bun de lipit pe cutiile cu lapte praf sau eventual pe un etu de purgative. Individul ăla cu lumânarea, Koprol, s-ar încadra excelent în ambianță...”

Se auzi o bătaie în uşă şi Minerva spuse ceva nedesluşit.

Dobrescu intră cu pasul nesigur, care o irita întotdeauna. “Parcă ar călca pe un teren minat.” Spuse fără să-şi desprindă ochii de la peisajul hibernal:

— Dă-i drumul!

— Profesorul...

— Ce-i cu el? Clar, concret, concis! Şi repejor, băiete!

— Şi-a petrecut toată dimineața dând târcoale unui imobil din Cotroceni.

— Cine-s locatarii?

— Un cântăreț de la Operetă plecat în străinătate pentru un concert...

— Neinteresant! Altcineva?

— O ingineră, Maria Dumitrescu. Locuieşte la parter într-un apartament de două camere.

— Singură?

— Da. Făcu o pauză, apoi adăugă atent la reacția Minervei: Lucrează la Institutul de cercetări nucleare. Bătrânul a urmărit-o de la serviciu până acasă.

— Aha!

— O vecină din blocul alăturat — dactilografă la Consiliul popular sector V — declară că Maria Dumitrescu duce o existență sobră. Nu primeşte vizite, iese extrem de rar. Birou, piață...

— Ai luat datele individei?

— Care individă?

— Puteai să-ți imaginezi că nu mă interesează ce nuanță de ruj preferă dactilografa! Care individă? Inginera, evident.

Dobrescu rupse o foaie din carnet şi o puse pe birou.

Minerva îl măsură atentă, ochii urcând treptat de la bombeul pantofilor, de-a lungul trupului până la urechile puțin depărtate, cu bulbi mărunți.

— E ceva de capul fetei?

— Care fată? bâlbâi locotenentul şi roşi brusc.

— Aia de ieri...

— Nu-mi dau seama la cine vă referiți.

— Dragă Dobrescu, ai crescut băiat mare, fumezi, mergi la cârciumă cu Diaconescu, reciți *Regina Ostrogoților* — şi o spui prost, te țin minte de la serbare — unei domnişoare gingaşe cu plete mătăsoase. Normal! Dar pentru că veni vorba, susții — vorbi rar — că aseară când ți-am telefonat erai singur acasă?

Dobrescu făcu ochii mari. Răspunsese el la telefon... Fata nu scosese nici măcar un cuvințel în şoaptă cât timp durase convorbirea, de altfel destul de scurtă.

— Vezi! exclamă triumfătoare Minerva. Când ai ridicat receptorul, se auzea magnetofonul. O melodie de dans. Radioul transmitea buletinul de ştiri. În timp ce noi încă discutam, banda s-a terminat. După trei minute, muzica s-a auzit din nou. Cineva îți schimbase deci banda. Tu n-o puteai face vorbind cu mine.

— De unde ştiți că n-aveam un prieten în vizită? Diaconescu, să zicem...

— Aşa? Vrei să-mi povesteşti că înaintea unui *rendez-vous* cu amicul Diaconescu te uiți din două în două minute la ceas? Ori că zâmbeşti dulce din senin ca un vițel în fața unei ceşti de lapte cu ochii zgâiți aiurea, pe fereastră? Da, da, da, băiete! Eu îți vorbeam despre superba teoremă a lui d'Alembert, iar tu-mi surâdeai ca un arhanghel. Şi apoi, dragă Dobrescu, ar trebui să mă las de meserie dacă n-aş fi băgat până acum de seamă că în prezența unei femei care te interesează iei vocea de duminică, bine pozată, virilă aş zice. În fond, nu văd de ce faci un mister din treaba asta. Îl bătu pe spinare: Mai învață, Dobrescu! Mai învață...

***

Minerva scoase nota lui Dobrescu din buzunar, consultând încă o dată adresa.

Casa era înaltă, cu cerdac şi acoperiş de olane roşii suprapuse ca nişte solzi. O cabană construită în Bucureşti, cu pretenții de *châlet* elvețian.

Parcurse aleea prunduită şi apăsă pe sonerie. Uşa masivă era întredeschisă. Repetă fără rezultat operația de câteva ori, apoi se strecură înăuntru.

În vestibulul lung, aerul era încins. Dincolo, se auzea un aparat de radio. La lumina slabă a plafonierei distinse vag silueta femeii întinse pe canapea.

Minerva îşi drese glasul şi ciocăni discret în vasul mare cu crizanteme galbene. Femeia nu se întoarse. Se apropie de canapea şi atinse brațul rotund, scăpat din mâneca chimonoului. Sus, aproape de cot, lucea o brățară ciudată. Un şiret de aur de care atârna brelocul

transparent, un deget opalin. Totul era redat cu minuțiozitate, falangele, încrețiturile pielii, unghia mică şi ovală.

Observându-l, Minerva încercă o senzație dezagreabilă. Degetul de fildeş îi repugna. Îl găsea hidos. Hidos şi sinistru, ca orice detaliu anatomic desprins de întreg.

Ocoli canapeaua, stăpânindu-şi cu greu exclamația de groază. Femeia era moartă. Revolverul mic căzuse alături, pe duşumea.

În spatele draperiei mâna omului alunecă spre buzunar... Scoase revolverul privind țintă printr-o crăpătură a stofei. Minerva rămăsese nemişcată lângă cadavru. Omul îi pândea mişcările, strângând puternic patul fierbinte al armei.

Minerva se întoarse măsurând faldurile aurii, cu trandafiri negri de catifea. Făcu câțiva paşi înainte, absentă şi distrată. Omul îşi îndreptă brațul atingând draperia cu țeava. Dar Minerva nu observă, ori poate că stofa nu se mişcase. Se apropia încet, nehotărâtă...

Degetul se încleştă pe trăgaci.

"Trebuie să-i chem pe ceilalți", reflectă Minerva. Se întoarse brusc şi traversând încăperea cu paşi mari, părăsi locuința.

Țeava revolverului alunecă în jos...

Maria Dumitrescu n-avea telefon. Găsi o cabină publică abia la vreo trei sute de metri distanță de locuință, lângă o tutungerie.

Comunică cu ministerul, cerând să i-l trimită pe Vlase împreună cu ceilalți oameni din echipă.

Femeia aştepta în aceeaşi poziție, neglijentă, uşor relaxată. Dar primul lucru pe care-l observă Minerva fu altul. Sinistrul breloc, degetul acela transparent dispăruse.

Îşi făcu socoteala că lipsise circa 20 de minute. Suficient pentru ca cineva să se strecoare înăuntru şi să dispară. Dar mai era posibil — şi Minerva se cutremură — ca acel cineva pe care ea îl asocia cu asasinul să fi rămas ascuns în cealaltă odaie sau — de ce nu? — în spatele draperiei. Ideea unui tâlhar de ocazie rătăcit în apartamentul Mariei Dumitrescu o respingea hotărât. După toate aparențele, casa nu fusese scotocită, iar şiretul de aur ar fi fost sustras şi el. Or, lipsea numai brelocul, degetul acela palid.

Din ce punct de vedere oare jucăria de fildeş prezenta importanță pentru vizitator? Frecându-şi urechea de umărul colțuros, Minerva începu să se plimbe iritată prin apartament.

Încerca senzația pertinentă că Marele necunoscut, intuind ori fiind informat despre pistele Minervei, se afla întotdeauna cu o lungime de braț înaintea ei. Un sentiment neplăcut, demobilizant şi din nefericire generat de o situație reală. Evident, nu dispunea încă de probele necesare care să certifice situația falsă a Mariei Dumitrescu, dar Minerva nu avea nici un dubiu asupra rezultatului expertizei căreia îi vor fi supuse actele femeii.

Trecu în odaia cealaltă, la fel de aerisită, cu acelaşi gen de mobile joase, plane, sugerând aceeaşi simplicitate rafinată.

Individa, medită Minerva, fusese în general o exotică. Dar o exotică construită, ostentativă. Ostentativ i se

părea şi “aerul japonez” cultivat cu încăpățânare într-un imobil din mijlocul Bucureştiului. Mult roşu şi negru, obiecte de lac cu destinații necunoscute, vaze mari pe jos, suluri cu inscripții estetice camuflându-şi ermetic semnificațiile, crengi despuiate, pictând grafice negre şi noduroase pe zidul imaculat.

Senzația era accentuată de fotografia femeii asortând obrazului comun amănunte de gheişă: părul pieptănat în bandouri mari, prins în ace înalte cu gămălii la capăt, un chimono înflorat, rimelul încercând zadarnic să dea o orientare oblică ochilor rotunzi şi inexpresivi.

Mai ciudat era însă altceva. În tot apartamentul Minerva nu găsi nici o însemnare. Scrisoare, bilet, facturi ori chitanțe. Nimic. O casă fără amintiri, fără trecut, o casă ca o expoziție, o casă sugerând provizoratul, ca şi cum Maria Dumitrescu ar fi avut în vedere retrageri vertiginoase cu valize încropite în câteva minute.

O locuință care semăna într-un fel cu cea a lui Mihăilă.

— Ce spui, doctore? întrebă procurorul Ştefănescu.

Minerva lăsă din mână *coupe-papier*-ul de fildeş. Stătea pe un colț de masă, bălăngănindu-şi piciorul în gol.

Vlase îşi ridică ochii frumoşi.

— Sinucidere, fără discuție. Clasică, aş zice. Moartea s-a produs instantaneu.

— Eşti sigur? se interesă cu oarecare îngrijorare Ştefănescu. Să nu ne lăsăm induşi în eroare de o abilă punere în scenă.

— Mda! făcu Minerva meditativă. Şi mie mi se pare ciudat. Femeile — în materie de sinucidere — apelează

de obicei la formule mai puțin dureroase. Otravă, şi în primul rând barbiturice în doză masivă.

Medicul îşi şterse sudoarea de pe frunte.

— Aveți dreptate! În speță, însă, nu încap dubii. Canalul de împuşcare, distanța de la care s-a tras — cu țeava lipită de tâmplă — în sfârşit, toate elementele converg spre această concluzie. Dacă aveți totuşi rezerve, putem apela la o comisie de specialişti.

— Sunt două amănunte care mă derutează, continuă Minerva. Sinuciderea — dincolo de calificarea ei ca act disperat — comportă o anumită regie săvârşită, cu o voluptate perversă, de către viitoarea victimă.

— Vă referiți la scrisoarea postumă? întrebă procurorul.

— Şi la asta. Ambianța însă, în primul rând, nu e firească. Îți pui revolverul la tâmplă în ritm de muzică de dans, aşezată pe canapea, în poziția Doamnei Recamier? E original, cam prea original. Ai zice mai degrabă că-şi aştepta prietenul, amantul... Se întoarse spre Vlase, surprinsă parcă de o idee: Spuneți, doctore, nu era posibil ca moartea s-o fi surprins dormind? În aceste condiții, o simulare de sinucidere ar fi lesnicioasă pentru un expert. Ai timp să cauți poziția, unghiul de tragere...

— Chiar aşa, făcu Ştefănescu, n-ar fi imposibil. Poate că într-adevăr dormea.

— Ei, asta-i! râse Vlase. Dormea la 7,30 seara, cu uşile vraişte! În ceea ce mă priveşte, repet, n-am nici cea mai mică îndoială. Femeia s-a sinucis. Formula o fi poate originală, dar în fond nefericita — şi desemnă interiorul apartamentului — căuta cu orice chip ineditul. În orice caz, pentru autopsie voi solicita asistența celorlalți colegi.

— Da, cred că aşa e foarte bine, conchise Minerva.

Nu găsiră cheia de la apartament. Încuiară cu zăvorul pe dinăuntru şi ieşiră pe uşa de serviciu care dădea în spatele casei pe un soi de terasă largă. Din cauza întunericului nu observară treapta înaltă, mult deasupra solului. Minerva şi procurorul se împiedicară, gata să cadă. Ştefănescu începu să râdă. Minerva îşi scutură ciorapul cu un aer absent.

Capitolul 16. Urna din scuar

Profesorul rămase câteva clipe în pragul casei, parcă descumpănit de lumina crudă a zilei. Cu paşi mărunți, şovăitori, se amestecă în furnicarul de lume. Desena o siluetă ciudată, demodată în paltonul negru cu guler de catifea şi umeri înguşti, ridicați, aşa cum aveau să revină abia după câțiva ani. Printre raglanele scurte, cu linii moi, confortabile, silueta profesorului i se părea lui Dobrescu fragilă şi vulnerabilă ca o floare presată într-un album.

Ajunse la Facultatea de Drept fără să întoarcă o singură dată capul şi traversă podul cu acelaşi mers domol, uşor târşâit. În fața bisericii, înaltă, impunătoare, din cărămidă roşie, îşi făcu de trei ori semnul crucii şi locotenentul se întrebă pentru prima oară dacă nu cumva profesorul se simțea supravegheat ori accepta această eventualitate. Pioşenia afişată i se părea paradoxală, neaşteptată față de preocupările clandestine ale bătrânului, aşa cum o serie de însuşiri sau cusururi presupun ori exclud în mod obligatoriu altele.

Şi totuşi profesorul mergea mai departe, nestingherit, aparent calm, greoi din pricina vârstei, dar cu acea hotărâre a țelului cert. Din când în când, arunca câte o privire spre vilele splendide, ocrotite de garduri din fier forjat.

Dobrescu realiză că raza vizuală a bătrânului nu depăşea linia umărului. “Sau joacă tare, sau se crede extrem de bine camuflat.” Şi nu înțelegea, poate pentru că era abia la începutul meseriei, cum se putea simți

cineva liniştit când miza nu pe simple jetoane, rotunde şi colorate, ci pe propria-i libertate.

Dobrescu se uită la ceas. Erau pe chei de aproximativ o oră şi itinerarul părea încă departe de a se fi isprăvit. Clădirea albă a Facultății de Medicină se profila printre crengile goale ale castanilor.

Bătrânul înainta acum şi mai încet, uitându-se atent — aşa i se păru locotenentului — la stâlpii de pe marginea trotuarului. În vecinătatea stației de troleibuz scoase o etichetă, o umezi şi o lipi pe stâlp sus, deasupra coşului de gunoi. O presă bine cu palma, apoi se îndepărtă, păşind surprinzător de repede.

***

— Ai reținut textul? se interesă Minerva.

— Mi l-am notat, şi-i întinse foaia de hârtie.

"Vând schiuri *Pionier*, perfectă stare, preț accesibil. Informații str. Artei nr. 2 bis."

— Ce-ai înțeles din chestia asta?

— Evident, nu-i un anunț oarecare. Afară de faptul că profesorul nu stă pe Artei, numărul 2 bis nici nu există. Am verificat personal azi-dimineață. Deci ipoteza unui serviciu făcut altei persoane cade.

— Atunci?

— Eticheta reprezintă un mesaj. O modalitate de a comunica cu cineva. Probabil, conform unei înțelegeri prealabile, prezența anunțului cu un anumit text, pe un anumit stâlp, are o semnificație specială.

— Şi trebuie să recunoşti, completă Minerva, că ideea nu e rea, iar locul excelent ales. Ce-i mai firesc decât un astfel de anunț pe stâlpul din fața unei facultăți? Până şi procedeul îşi găseşte justificarea. Un bătrân cu mijloace

modeste, care evita o cheltuială de 30-40 de lei la “Mica Publicitate”. Dar apropo, de ce crezi că textul se referă tocmai la schiuri?

Locotenentul îşi ridică umerii cu indiferență:

— Sau aceasta este parola conform înțelegerii…

— Posibil.

— Sau, pur şi simplu, n-are importanță. Schiuri, balene pentru guler, ori doage de butoi, e acelaşi lucru.

Minerva îşi strâmbă nasul.

— Aşa cugetă dumnealui, locotenentul Dobrescu! Ia gândeşte-te că în loc să vândă schiuri, profesorul se apuca să închirieze o cameră. Ce se întâmpla?

— Nimic. Adresa oricum e falsă. Cel mult punea nişte amărâți pe drumuri.

— Zău? Câte perechi de schiuri ai acasă?

— Nici una.

— Aha! Dar dintre cunoştințele tale, câți practică şi câți au schiuri?

— Afară de Diaconescu… făcu nesigur locotenentul.

— De ăla nici nu mă mir. Bun! Şi acum ia spune-mi despre câți ai auzit, ori te-au întrebat direct dacă nu cunoşti pe cineva care e dispus să închirieze o cameră? Te-ai uitat în *România Liberă*?! Zilnic sunt zeci de anunțuri în sensul ăsta. Amatori de toate sexele, vârstele şi profesiile. Studenți, pensionari, perechi tinere, proaspăt absolvenți de facultate, ca să nu mai vorbim de căsniciile ajunse la domiciliu separat. Acum ai înțeles? Era suficient ca pe etichetă să apară cuvintele “închiriez cameră mobilată” sau “vând butelie de aragaz”, pentru ca să dispară în mai puțin de zece minute. Primul amator rupea anunțul. Din comoditate, ca să nu-şi mai noteze adresa, dar mai ales ca să înlăture concurența. În

schimb, pe schiuri nu se bate nimeni. Majoritatea tinerilor le împrumută de la şcoală ori de la facultate. Asta înseamnă că textul trebuia să enunțe o ofertă neinteresantă, pentru a avea toate şansele să rămână cât mai mult timp pe stâlp. De ce, Dobrescu?

— Ca să poată fi citit de cel căruia îi era destinat.

— În sfârşit! Ce-ai făcut după aia?

— L-am urmărit până acasă. Eticheta în sine nu mai prezenta interes. Oricine îşi putea manifesta curiozitatea, mai ales când aştepți în stație şi n-ai ce face.

— Satisfăcător, Dobrescu!

***

Fusese o zi foarte călduroasă şi deşi abia la început de martie, câțiva temerari arboraseră deja pardesiele, iar pe Calea Victoriei, străini, nordici înalți, cu ochii limpezi, obişnuiți cu frigul, apăruseră în talie. Mai târziu, deşi se răcise, strada păstra totuşi ceva nedesluşit din fiorul scurt de primăvară al amiezii.

Profesorul îşi părăsi locuința urmărit de locotenentul Toacşe care tocmai prelua supravegherea. Bătrânul luă tramvaiul 14 şi de astă dată locotenentul crezu că sesizează a atenție, o încordare nouă. Profesorul privea circumspect în jur. Rămase pe platforma din spate, cu toate insistențele taxatoarei care recomanda neobosită:

— Avansați mai în față!

Toacşe, urcat la clasa a II-a, îi pândea fiecare mişcare, camuflat după o pereche. Coborâră la stația Ştirbei Vodă şi bătrânul o luă în sus, străbătând strada largă, paralelă cu parcul Operei. De astă dată îşi verifica grosolan spatele fără cel mai mic efort de a-şi disimula

intenția. Parcurgea 10-20 de metri, după care se întorcea brusc, scrutând atent figurile trecătorilor.

Se opri la întretăierea dintre Ştirbei Vodă şi Plevnei în fața unui mic scuar, mai mult grădină-gang răsărită între două blocuri. Rămase aşa, cu mâinile la spate, vreo zece minute, după care intră în grădinița întunecoasă şi se aşează pe o bancă.

Toacşe îl văzu aplecându-se ca şi când şi-ar fi legat şireturile. Bătrânul ridică puțin lespedea de piatră de la piciorul băncii, strecurând dedesubt un pachet mic. Apoi părăsi scuarul şi opri primul getax liber.

Locotenentul Toacşe răsuflă uşurat.

După două zile de supraveghere neîntreruptă, fără nici un rezultat, locotenentul verifică tainița. Pachetul dispăruse.

***

— Şi totuşi pachetul a fost ridicat! explodă Minerva.

Sub privirile ei asasine, Dobrescu, roşu şi fâstâcit, parcă îşi pierduse glasul.

“Norocul lui că sunt aici”, gândi colonelul Ionaş, trecându-şi palma peste fața bucălată.

Minerva, cu un fular roşu, cadrilat, în jurul gâtului şi două tampoane de vată în urechi — era răcită — bătea nervoasă tactul din picior, imprimând mesei o trepidație de cutremur.

Colonelul îi atrase delicat atenția punând mâna pe serviciul de pe birou care zăngănea. Îşi drese vocea şi interveni:

— Uşurel! S-o luăm de la cap! Când a depus profesorul mesajul?

— Alaltăieri seara, la ora 20,30, răspunse scurt, milităros, Dobrescu.

— Buun! făcu Ionaş întinzând de vocală cu o satisfacție care ridică sprâncenele Minervei. Ce măsuri ați luat în continuare?

— Locotenentul Toacşe a preluat urmărirea — era cu maşina de serviciu — iar eu i-am telefonat doamnei maior Tutovan.

— Foarte bine! exclamă colonelul şi se uită spre Minerva cu dulce imputare: "Vezi ce bine ştie?!" Mai departe. De unde ai telefonat?

— De la Tribunalul Sectorului 7.

— Asta înseamnă că băieții noştri au avut în permanență tainița sub ochi.

Minerva îşi strâmbă gura într-o linie oblică, care dispăru sub şuvițele de păr.

— Exact după o oră a venit locotenentul major Macri, reluă Dobrescu. Din clipa în care am discutat cu doamna maior şi până azi-dimineață la ora 4,30 supravegherea a fost neîntreruptă.

— Cei trei s-au apropiat de scuar?

— La cine te referi? se interesă Ionaş.

— Dincă, Luca şi Necula s-au aflat în împrejurimi. Raportează, Dobrescu!

— Într-adevăr, aşa cum spune doamna maior, toți trei au avut treabă prin cartier.

— Împreună?

— Separat. Întâi Necula. A coborât din 37 chiar în fața tribunalului şi şi-a continuat drumul pe jos în direcția Academiei Militare. Asta la ora 21. La 22,30, Dincă şi Luca, venind de sus de pe Calea Plevnei, au trecut chiar pe lângă Toacşe aflat vizavi de scuar, la

Clubul studențesc. Au intrat la bufetul “Bihoreni”, în spatele Facultății de Drept.

— Deci, practic, nici unul n-a pus piciorul în grădiniță, insistă Minerva.

— Categoric.

— Cum ați organizat supravegherea? întrebă colonelul, îngândurat.

Locotenentul îşi trecu limba peste buze. Îşi mai venise în fire.

— Am răspuns de operație patru oameni: locotenentul Toacşe, locotenentul major Macri, locotenentul Ileana Vasilescu şi cu mine. Ne-am schimbat din două în două ore. Cum a dispărut pachetul nu pot să înțeleg. Parcă s-a evaporat. Mai mult, poate o să vi se pară curios, dar nimeni, în tot cursul zilei, n-a intrat în părculeț şi nu s-a aşezat pe bancă.

— Cred şi eu, declară Minerva, ridicându-se. A burat toată ziua. În fine, acum ai feştelit-o. Aşteaptă-mă la mine în birou.

După ce Dobrescu părăsi încăperea, colonelul, lăsat mult pe spătarul fotoliului, începu să râdă:

— Ce ai cu băiatul? În fond şi-a făcut ireproşabil datoria. Sugeră subtil: Dacă nu eşti mulțumită, să-l trecem lui Marin. Mi-l cerea chiar acum câteva zile. Poate că, în sfârşit, metodele dumitale...

Minerva îşi ridică umerii colțuroşi:

— Ce idee! Să-l dau pe Dobrescu? De ce să-l dau? Îşi miji brusc ochii bănuind menajamente machiavelice din partea colonelului care camuflau o eventuală plângere a locotenentului, întrebă cu indiferență simulată: V-a solicitat-o el?

— A, nu, nici gând. Pentru dumneata...

— Mie-mi convine. De altfel, e un băiat isteț. Nu-i prost deloc şi-i categoric dotat pentru meserie.

— Atunci de ce-i scoți sufletul?

— Pentru că aşa consider că e pedagogic. Izbucni apoi pe neaşteptate: Există o singură explicație în toată povestea asta.

— Care?

— Dacă într-adevăr băieții au supravegheat cutia oarbă fără întrerupere…

— Nu eşti convinsă?

— Ba da. Totuşi pachetul a dispărut! Înseamnă că nu a fost preluat pe aceeaşi cale. Mai clar. A fost introdus printr-un loc şi scos prin altul.

Ionaş se juca cu stiloul mâzgălind pe cristalul mesei capete pleşuve, cu nasuri enorme.

— Cum vezi treaba asta în spațiu, aplicată evident la împrejurările concrete?

— Voi verifica pe teren. Trebuie să fie ceva pe dedesubt.

— Logic aşa ar fi, dar mi se pare neverosimil.

— Altă explicație posibilă nu văd.

Minerva începu să-şi roadă unghiile.

— Eşti necăjită pentru eşecul băieților…

— Singura noastră şansă de a-l identifica pe Marele necunoscut s-a spulberat. Oftă: Trebuie s-o luăm de la început.

— Să-ți mai dau nişte oameni? Individul e periculos şi miza foarte mare. Mă îngrijorează aplombul şi dezinvoltura cu care lucrează. Parcă ar şti dinainte ce avem de gând să facem.

— Încerc exact acelaşi sentiment.

— Două crime până acum şi cine ştie câți falşi ingineri încă nereperați care furnizează informații. Mă gândeam să te ajute şi maiorul Marin cu oamenii lui.

Minerva clătină din cap:

— Nu cred că e bine, domnule colonel. Îl speriem şi nu e bine. Se va da la fund, ştergând toate urmele înainte de a fi apucat să-i zărim umbra.

Părăsi gânditoare biroul lui Ionaş. Îl găsi pe locotenentul Dobrescu stând în picioare în fața ferestrei deschise. Avea chipul obosit, cu nările palide.

— Ce ai măi băiete? întrebă tare şi pe neaşteptate, încât acesta tresări.

Apoi îl trase de ureche cu gestul lui Napoleon, încercând imediat scrupule de la şef la subaltern, înspăimântată să nu se fi arătat prea duioasă.

***

Coborâră treptele subsolului şi bătură la o uşă cu geam astupat de o perdeluță înşirată pe ață. Dinăuntru emana un miros pătrunzător de rântaş.

Bătrânul înalt, cu figura brăzdată şi ochi negri, ficşi, îi pofti în cămăruța îngustă, fără aer. Tocmai stătea la masă şi lângă tocana cu sos gros, abundent, mămăliguța scotea aburi.

— De când sunteți portarul imobilului? se interesă Minerva, aruncând o privire spre fotografia gazdei bătută în mijlocul peretelui — general de roşiori în mare ținută, pe un cal nărăvaş lângă nişte palmieri stropiți de o cascadă care, judecând după impetuozitate, trebuia să fie Niagara. Era genul de fotografie ce făcea furori cândva, tânărul recrut neavând decât să-şi bage capul în decorul de placaj.

— De vreo cinşpe ani, şi-şi investigă discret cu un capăt de chibrit măselele de jos. Şi portar şi mecanic.

— Cum s-ar zice, cumulați, zâmbi Minerva.

— Nu cred, dădu omul scurt din cap, dar nu explică de ce.

— Alături aveți un părculeț recent amenajat.

— Cică a fost bloc înainte de război, dar a căzut la bombardament. Aşa zice nevastă-mea. Când ne-am luat, era tot portăreasă.

Minerva se uită satisfăcută la Dobrescu.

— Bomba, continuă bătrânul, a picat taman între case. P-aia a făcut-o praf, astilante au scăpat. P-ormă, ăştia de la Sfat ce şi-a zis: “Decât maidan, mai bine o grădiniță.”

— Imobilul n-are cumva curte interioară?

— Care imobil?

— Ăsta.

— Cum să n-aibă! Îşi bate locatarii covoarele.

Le indică o curticică îngustă, un gang vertical de ciment şi cărămidă. Una din laturi dădea spre parc.

Dobrescu începu s-o cerceteze atent şi după câteva minute îi făcu semn Minervei. Acoperite cu muşchi, câteva cărămizi erau dislocate, păstrând un echilibru superficial. Dădu vreo şase sau şapte la o parte, apoi se strecură prin gaura adâncă cu o uşurință surprinzătoare.

Minerva îl opri cu un strigăt:

— Stai! Ai chibrituri la tine?

— Am! se auzi glasul înăbuşit al locotenentului, venit parcă din mormânt.

— Uitasem că fumezi.

Întunericul era compact şi înainte de a reuşi să aprindă un băț simți ceva cald trecându-i pe lângă picior. Avu o exclamație reflexă, de silă, şi se cutremură din cap până-n picioare.

În fața găurii, Minerva, tremurând la gândul că vreun şoricel ar putea s-o zbughească afară, se interesă:

— Ți-e frică de şobolani, Dobrescu?

Locotenentul nu-i răspunse. Se afla într-o pivniță. Pivnița imobilului bombardat, povârnită şi în cea mai mare parte astupată de pământ. Reperă cu uşurință şi locul de unde necunoscutul îşi prelua nestingherit mesajele. N-avu decât să scoată o cărămidă din boltă şi dădu de dala albă, de piatră zgrunțuroasă, sub care profesorul introdusese pachetul.

Deci ăsta era misterul. Ce simplu! Încă o dată Minerva avusese dreptate.

— Îți dai seama? începu Minerva pe drum. Puteați să aşteptați mult şi bine.

“Şi să ne bruftuieşti mult şi bine!” completă în gând locotenentul.

— Ei, bravo! Doar n-ai fi vrut să te felicit!

Dobrescu se hotărî subit să-şi reprime în prezența Minervei orice meditație.

— Problema se pune, reluă ea, câte astfel de ascunzători are în Bucureşti. Am certitudinea că dispune de mai multe, iar alegerea lor este probabil dictată de circumstanțe. Profesorul a depus pachetul joi, iar sâmbătă dimineața dispăruse. Îți pot spune cu precizie când a fost ridicat.

Locotenentul o privi întrebător.

— Vineri, între orele 18 şi 21. Tipul, vreau să spun portarul, e adventist, ca şi nevastă-sa de altfel. În fiecare

vineri au şedinţă între 18,30 şi 20,30 la casa de cult. Ai înţeles? Ca să ajungi în curtea interioară trebuie să treci neapărat prin faţa camerei lor. Este singurul hop. Încolo, nu risca să fie văzut de nimeni. Zidurile care împrejmuiesc curticica n-au ferestre. Firesc, altfel nu s-ar bate covoarele acolo.

— Nu ne rămâne, conchise locotenentul, decât să-l supraveghem pe profesor în continuare cu cea mai mare atenţie.

— Da, da... Ascultă, Dobrescu! exclamă pe neaşteptate Minerva. Ce-ar fi să mă mărit?

Locotenentul se opri în mijlocul străzii. Câţiva trecători întoarseră capul surprinşi. Avea o expresie de gestionar căruia îi bate la uşă controlul financiar.

— D... de ce?

Minerva luă un aer modest:

— S-au auzit anumite glasuri... În sfârşit, mi s-a sugerat la modul cel mai fin, fireşte, că un astfel de pas ar fi recomandabil...

Sufocat de râs, Dobrescu făcea eforturi disperate să-şi păstreze seriozitatea.

“Aş da bucuros o mie de lei să văd individul după o săptămână. Tratament intens cu duşuri scoţiene, gimnastică suedeză, extensoare, trigonometrie, exerciţii stimulatoare de algebră, ore subtile de limbă persană...” Oftă:

— Săracul!

Minerva recunoscu:

— Ai dreptate! în fond, omul nu mi-a făcut nici un rău...

***

Dincă mergea grăbit, legănându-şi umerii cu mişcarea caracteristică oamenilor voinici. Brațele depărtate de trup, săltate uşor din coate, păreau inerte, de o rigiditate lemnoasă. Se opri în fața locuinței profesorului şi împinse cu umărul poarta înaltă de fier. Măsură surprins ferestrele întunecate ale imobilului. Scoase cheia, potrivind-o uşor în yală. Uşa de stejar masiv se deschise fără zgomot. Dincă ezită o clipă, apoi se strecură înăuntru alunecând ca o umbră.

Din bezna holului țâşni un țipăt ciudat, neomenesc.

Capitolul 17. Maiorul de securitate Minerva Tutovan raportează

— Ne-am întors acasă? întrebă colonelul.

— Încă nu. Deşi în mare, problema e rezolvată.

— Apropo, cum au savurat… ăăă… băieții de la poliție maniera ta cu totul personală de a te prezenta? Nu li s-a părut că eşti prea sentimentală cu Dobrescu?

Minerva îşi ridică sprâncenele sincer surprinsă.

— Realmente nu văd ce ar fi putut găsi ieşit din comun.

Ionaş râse:

— Te ascult! şi scoase capacul stiloului. Începu să mâzgălească pe cristalul mesei de lucru. Aceleaşi semnături, cu parafe superbe, complicate, pe care Minerva le cunoştea de mult.

— După cum v-am raportat, studiul de laborator al documentelor măsluite n-a dus la nici un rezultat. Diplomele fiind strict autentice ne-au scutit cel puțin de a investiga printre eventualii furnizori de coli-tip, sigilii, cerneluri şi aşa mai departe. Datele inițiale ale unui Popescu, de pildă, au fost înlăturate completându-se cu cele ale lui Pascu. Fals parțial.

— De unde au fost procurate totuşi?

— Bănuiesc că unele au fost sustrase direct de la deținători.

— Hm, mai greu! observă colonelul. Dispariția unui astfel de document este de obicei imediat semnalată.

— Cu o condiție: să ştii că ți s-a furat. În principiu, toți ne păstrăm actele, hârtiile mai importante într-un sertar, casetă dulap în care nu umblăm cu anii. Încerc

acum să-mi amintesc de câte ori, din momentul isprăvirii studiilor, am avut nevoie de diplomă în original. Şi apoi s-a falsificat şi numărul de serie. Comunicarea rectoratului Universității din M., ca răspuns la adresa noastră, ne-a ajutat să sesizăm itinerarul parcurs în continuare de necunoscut. Spargerii de acum doi ani de la arhivele Universității nu i s-a acordat importanța cuvenită. Neconstatându-se vreo lipsă, incidentul a fost pus pe seama unor studenți teribilişti şi în consecință muşamalizat. Ce-i drept, nu se sustrăsese nimic din arhivă. Se adăugase doar în registrele diferitelor facultăți numele falşilor absolvenți. Astfel, reperarea lor pe calea unei eventuale verificări în masă prin serviciile de personal devenea imposibilă. De exemplu, am cerut relații Institutului Politehnic din Bucureşti privind confirmarea studiilor lui Pascu. Oamenii caută în registre şi îmi comunică plictisiți că individul figurează până şi în cataloage.

— Extrem de abil...

— De la început m-a izbit o neconcordanță în "stilul" de lucru al necunoscutului. Ce sens are să-i omori pe Mihăilă şi Pascu, să te pregăteşti să faci acelaşi lucru şi cu Maria Dumitrescu — reamintesc, toți trei ingineri — şi s-o menajezi pe Dora Ioachim sugerându-i doar să dispară? Logic, am dedus că distincția ține de calitatea specială a celor trei, mai precis că Dora Ioachim, eventual detectată şi pusă să vorbească, nu poate trăda decât foarte puțin, în orice caz nimic compromițător cu privire la combinație şi autorul ei.

— Probabil şi-a menajat complicea.

— Exclus. De altfel, marea performanță a individului constă în a rămâne singur, deşi este înconjurat de

complici. Toate mesajele le primeşte în locuri dinainte stabilite. Profesorul, de exemplu, depune materiale în diverse puncte ale Bucureştiului fără să ştie însă cine le ridică. Manifestă chiar o curiozitate încăpățânată, bătrânească în acest sens. A fost văzut dând târcoale cutiilor oarbe în care a lăsat mesaje, aşteptând destinatarul să vină să le ridice.

— Deci, ignoră şi el cine e marele maestru.

— Absolut! Menajând-o pe Dora Ioachim, am înțeles *per a contrario* că motivul pentru care inginerii recalcitranți trebuiau să moară reprezenta ceva mai mult decât divulgarea la poliție a unui şantaj ordinar privind nişte sume de bani. Omul era prea bine camuflat ca să-i pese. În schimb, la mijloc fiind miza majoră a unor secrete cu caracter economic, indiscrețiile periclitau grav un angrenaj deosebit de bine pus la punct. Aceasta a fost, ca să zic aşa, premisa de principiu de la care am plecat. Relațiile de la întreprinderile celor trei ingineri mi-au confirmat în parte presupunerile. Toți lucrau în sectoare secrete, adevărate mine de informații. Mai mult, la secția Mariei Dumitrescu dispare un eşantion infinitesimal dintr-un nou produs chimic cu proprietăți, după cât se pare, excepționale.

— Câți oameni lucrează în secție?

— Şase ingineri.

— Autorul poate fi oricare dintre ei.

Minerva zâmbi:

— M-am deplasat la fața locului ieri dimineață, deci, practic, la mai puțin de 24 de ore de la moartea Mariei Dumitrescu. Cei de acolo abia constataseră dispariția eşantionului şi se pregăteau să ne alerteze. Coroborat cu "sinuciderea" femeii şi plimbările profesorului în

preajma locuinței ei, mi-ar fi fost suficient pentru a trage o concluzie. Întâmplarea însă ne-a ajutat. Eprubetele cu produsele respective sunt încuiate în caseta superioară a unui dulap supraetajat la care au acces cei şase ingineri. Un amănunt: toți au peste 1,70 metri. Dar, deşi relativ înalți, nu pot ajunge la casetă decât urcându-se pe ceva. Maria Dumitrescu, singura femeie din secție, avea 1,55 metri. O precizare: în laborator oamenii lucrează aşezați pe scaune medicale. Cunoaşteți taburetele de fier mobile. Când am intrat în sală — asigurată fiind că nimeni n-a schimbat amplasarea obiectelor — unul din acest scaune se afla în fața dulapului cu pricina.

— Ei şi? Singură spuneai că oricare din ingineri ar fi avut nevoie să se urce pe ceva pentru a ajunge la caseta cu eprubete.

— Da! făcu triumfătoare Minerva. Dar n-ar fi avut nevoie să ridice scaunul la maximum. Nimeni, în afară de Maria Dumitrescu.

Colonelul Ionaş râse. Îl amuzau deducțiile Minervei, generate aproape totdeauna de fenomene prozaice, imediate, apelând rar şi doar cu titlu de confirmare la arsenalul ştiințific al criminalisticii. “Hm, amprente, mucuri de țigări”, obişnuia să spună ridicând disprețuitoare din umeri. “Astea-s nade pentru borfaşi analfabeți... Nici un văcărăştean care se respectă nu comite astfel de erori...”

Colonelul se ridică, făcând câțiva paşi prin încăpere.

— Maria Dumitrescu... Ştii... Actul ei, desigur, departe de a-l recomanda, mă impresionează. În general, dosarul ne-a oferit prilejul unui test interesant. Oameni de o condiție etică discutabilă împiedicându-se până la

urmă într-un rest, o fărâmă, un ciob de conştiință. E puțin, dar tot e ceva. Fenomenul mi se pare îmbucurător dacă te gândeşti că avem de-a face cu rebuturi. Pascu, Mihăilă, Maria Dumitrescu au acelaşi "destin" moral. În adâncul sufletului, nişte escroci cuibăriți sub poalele minciunii. O minciună prosperă, izvor bogat de satisfacții aparente. Inevitabil, vine scadența. Pascu, extrem de prompt, fără să ignore consecințele faptului penal — şi nici unul dintre ei nu le ignoră — vrea să avertizeze securitatea. Acelaşi lucru îl intenționează şi Mihăilă. Maria Dumitrescu merge ceva mai departe. Trădează, înstrăinând eşantionul, apoi, ca şi cum abia atunci s-ar fi trezit, înțelegând catastrofa, reacționează violent, sinucigându-se. Nu de teamă, sunt convins. Căci dacă nu ți-e frică de moarte, ai făcut un pas înaintea tuturor, nu-ți mai e teamă de nimic. Într-un fel, ai devenit invulnerabil. Remuşcările sunt însă cumplite. Rămân poate povara cea mai grea. Adversarul nostru a intuit că există indivizi capabili să se preteze la josnicii. Dar că nu toți vor merge până la trădarea de țară, asta probabil n-a intrat în socotelile Marelui necunoscut... Marele necunoscut... Ai vreo idee cine ar putea fi?

Minerva făcu o pauză înainte de a răspunde răspicat:

— Da. În cursul anchetei, am discutat de multe ori împreună.

Ionaş întoarse capul repede.

— Atunci?!?

— Din nefericire, nu posed suficiente probe împotriva lui. S-ar putea însă să mi le ofere. Dacă profesorul va încerca să dispară, înseamnă că a fost avertizat de "cineva" asupra "firmei" mele: ofițer de poliție, fals pretendent la o diplomă falsă.

Telefonul începu să sune. Colonelul ridică receptorul:

— Da, bine, mulțumesc!

Închise.

— Ai avut dreptate, Minerva. Oftă, cu un zâmbet: Şi de astă dată. Locotenentul Dobrescu raportează că profesorul îşi face bagajele.

***

Omul ajunsese în colțul străzii. Purta aceeaşi haină veche, demodată, cu guler de catifea. Într-o mână ținea valiza mică din piele galbenă şi un sac de voiaj.

— La timp! şopti Minerva, înfigându-şi mâinile în brațul locotenentului.

Se opri în fața bătrânului, adresându-i-se cu naturalețe:

— Bună dimineața, domnule profesor.

Omul zâmbi nesigur şi Minerva admiră stăpânirea cu care-şi camuflase surpriza, poate groaza.

— A, dumneata…

— Azi urma să ne întâlnim.

— Ştiu, duduie, hm, dar diseară, diseară…

Îl măsură pe Dobrescu cu un clipit şiret:

— Ia te uită, erai şi dumneata, tinere! Nici nu ştiam, hm, că vă, hm, cunoaşteți. Râse încetişor: Vă aştept diseară pe amândoi. Hm, negreşit amândoi…

— Domnule profesor, vorbi Minerva printre dinți, scoțându-şi discret legitimația, aş vrea să stăm de vorbă. Acum.

— Hm… desigur, desigur… Unde?

— La dumneavoastră acasă. E mai intim.

Minerva intră ultima şi, după ce aruncă o privire de-a lungul străzii, închise uşa cu yala şi trase zăvorul.

Încăperea părea să nu fi cunoscut mătura de ani de zile, şi tot de ani părea preconizată această eventualitate. Absolut toate mobilele erau acoperite cu huse pe care praful zăcea în straturi comensurabile în centimetri, iar tavanul ajunsese o plasă joasă, incertă, țesută de păianjeni.

— Unde intenționați să dispăreți? întrebă Minerva, arătând spre valize.

— Hm, să dispar? De ce să dispar?! Aveam de gând să mă duc la Ploieşti, la soră-mea.

— Şi pentru câteva ore vă trebuia atâta bagaj?

— De ce numai câteva ore? Poate, hm, pentru câteva zile…

— A! Înseamnă că diseară trebuia să iau plasă. Nu-i aşa, Dobrescu? Parcă aşa se zice.

Omul ridică din umeri, scuzându-se:

— N-aveam cum să vă anunț. Iar de dimineață mi-a telefonat vecina soră-mii că e grav bolnavă. La vârsta noastră, hm, te sperii repede.

Minerva îşi băgă mâinile în buzunare.

— Domnule profesor, în alte condiții aş fi flirtat cu dumneavoastră pe tema Ploieştiului, iar improvizațiile vi le-aş fi urmărit cu mult interes. Un interes tehnic, dacă mă înțelegeți, căci este captivant şi instructiv să vezi cum minte un om inteligent. Ce-i drept, ați primit de dimineață un telefon care v-a iertat. Vi s-a comunicat că sunt de la poliție şi, în consecință ați luat hotărârea să vă dați la fund, riscă Minerva, scontând pe intuiție.

— Hm! De ce să mă dau la fund? Adăugă cu tonul “vino-ți în fire, cucoană!”: Mergeam la Ploieşti, vezi bine. Dacă vreți, hm, vă dau adresa…

— Vă încăpățânați inutil, domnule profesor. Unde anume v-ați ales refugiul nu ştiu, dar pot paria pe ce vreți că valiza e plină cu bani, bancnote camuflate în cele câteva schimburi de uz imediat. Şi-apoi sustragerea dumneavoastră de la cercetări rămâne o problemă secundară în contextul faptelor de care vă faceți vinovat. Nu insistați!

— N-am idee la ce, hm, la ce vă referiți.

Minerva îl privi în ochi.

— Cui vreți să-i lăsați timp? Şi de ce? Persoana care vă dă dispoziții v-a abandonat. Avertizându-vă totuşi că sunteți filat, a făcut-o nu pentru că ține la pielea dumneavoastră, ci la a lui.

Bătrânul tăcea, privind în gol. Minerva reluă, cu oarecare blândețe în glas:

— De dragul cui vă sacrificați ultima şansă?

— Ultima şansă? Hm! Şi care ar fi, mă rog, aia? Zâmbi amar: Doar n-oți vrea să mă amețiți cu istorioara clemenței, hm, acordată infractorului drept recompensă pentru o atitudine sinceră. Adineauri mă taxați drept un om inteligent.

— Şi ce câştigați altfel? Că ați intermediat procurarea de diplome false şi, indirect, de informații cu caracter economic e un fapt incontestabil. Mie însămi mi-ați făcut propunerea.

— Aş putea afla cum probați, hm, trebuşoara asta? Din câte sunt informat, anchetatorul nu poate depune mărturie.

— Sunteți bine informat. Dar omiteți că timp de câteva săptămâni ați fost urmărit îndeaproape. S-a înregistrat pe peliculă depunerea pachetului cu acte în cutia oarbă din Ştirbei Vodă. Celor trei falşi ingineri

asasinați, Pascu, Mihăilă şi Maria Dumitrescu, dumneavoastră le-ați procurat diplomele. Dispunem în această privință de probe ce nu pot fi tăgăduite.

— Asasinați?!?

— Exact. Ce-i drept, Maria Dumitrescu s-a sinucis. A fost împinsă la asta. Deci, pe undeva, tot o crimă. De aceea nu vă înțeleg. Nu susțin că activitatea dumneavoastră infracțională reprezintă o joacă de copii. Totuşi n-ați ucis. Altcineva a fost îndatorat cu acest oficiu.

— Şi atunci ce vreți să aflați? Poate, hm, numele persoanei...

Minerva clătină din cap:

— Nu, căci nu-l ştiți nici dumneavoastră. Asta am înțeles-o de mult. Nu-l cunoaşteți pe individ, deşi curiozitatea v-a determinat să dați târcoale cutiilor oarbe în iluzia că-l veți surprinde ridicându-şi materialul. A fost însă inutil.

Bătrânul îşi scoase ochelarii. Scrută chipul Minervei cu o curiozitate abstractă.

— Aşa... hm... vasăzică aşa... hm, cred că ați câştigat. Se ridică în picioare: Nu vreți o cafea?

— Ba da. O va prepara însă colaboratorul meu. Eşti drăguț, Dobrescu?

— Hm, tinere, a doua uşă la stânga pe coridor. Cafeaua o găseşti în cutia roşie de tablă din bufet. Cutia mică.

— Mda, făcu Minerva pe gânduri. Du-te, Dobrescu. Să-mi spui şi mie câte cutii roşii sunt în bucătărie.

Bătrânul râse silit:

— Vă e teamă, hm, să nu vă otrăvesc?

— Evident! răspunse sincer Minerva. Ar fi formula cea mai lesnicioasă de a scăpa de noi.

— Adineauri spuneați că nu mă vedeți capabil de crimă.

— Am afirmat că nu le-ați comis, plecând de la modalitatea lor de înfăptuire şi ştiind cu precizie ce ați făcut în ultimele săptămâni. Dar că n-ați fi în stare să ucideți, din punctul de vedere al complexului dumneavoastră moral, e cu totul altceva.

Locotenentul îşi băgă capul pe uşă, clipind nedumirit.

— Ei?

— O singură cutie, doamnă maior. Toate celelalte sunt albastre, cu floricele galbene.

— Cred că n-o să bem cafea, Dobrescu, râse Minerva. E măsluită...

— Absurd! exclamă profesorul. De unde era să ştiu că, hm, că veniți la mine?

— Făcând abstracție de avertismentul primit, era firesc să ne aşteptați. Când învârtiți afaceri dubioase, eventualitatea că ai putea fi prins într-o zi devine o obsesie.

Bătrânul îşi încleştă degetele în husa plină de praf.

— Absurd, repetă el, absurd.

— Nu vă impacientați. N-am de gând să adaug la palmaresul dumneavoastră o tentativă de crimă. Zâmbi larg: Vă ascult!

Profesorul îşi lăsase bărbia în piept. Nu era tulburat, ci părea mai degrabă obosit. O oboseală lină, resemnată. Surâse incert:

— Acum ați câştigat cu adevărat. Nu mai e, hm, o supoziție.

— Deci am avut dreptate în chestia cu otrava, observă amuzată, fără supărare, Minerva, iar locotenentul conchise că nimeni nu e invulnerabil micilor vanități.

— Aş prefera să-mi puneți întrebări! şopti profesorul. Mi-e greu, hm, să mă concentrez...

— Perfect. De când participați la această combinație?

— Sunt cinci ani de atunci. Hm, într-o seară am primit un telefon. Un interlocutor ciudat. A început să-mi povestească propria mea viață. Era bine informat, hm, al naibii de bine informat.

— A făcut aluzie la fapte ori situații pe care dumneavoastră le treceți de obicei sub tăcere?

Bătrânul râse:

— Aveți o manieră, hm, interesantă de a împleti brutalul cu amabilitatea plină de menajamente. “Situații pe care să le trec sub tăcere!” Hm, acesta este un eufemism. Dar vă înşelați. Individul nu m-a şantajat. N-avea cu ce. Am un fiu care a fugit din țară. Sunt ani de-atunci. Ei şi? Nu, nu m-a şantajat deloc. Mi-a făcut propunerea în termeni cât se poate de limpezi, negustoreşti. Ştia că am elevi mulți. Trebuia să-i reperez pe cei care, nefiind prea dobitoci, s-ar fi pretat la situații trucate. Am crezut că e o farsă. Dar a doua zi dimineața am găsit sub uşă un plic cu 3 000 de lei. În acelaşi moment a început să sune telefonul. Necunoscutul îmi preciza că banii constituie un aconto nerestituibil, chiar dacă nu încheiam târgul. A întrerupt convorbirea, înainte să fi scos un cuvânt. Seara a sunat din nou.

— Şi? întrebă Minerva.

— Hm. E clar. Am acceptat.

— Ce v-a determinat s-o faceți?

Individul aştepta în cabină, privind îngrijorat prin peretele de sticlă. Mai erau 30 de secunde. Dacă cineva ar fi dorit să folosească în acest interval telefonul public, ar fi simulat o convorbire ridicând receptorul şi apăsând în acelaşi timp pe furcă pentru a nu bloca aparatul.

Individul îşi consultă încă o dată ceasul. În aceeaşi clipă, telefonul emise câteva semnale scurte, bile sonore captate în cuşca de sticlă.

— Cum stăm?

— Au pus mâna pe el. Femeia cu puştiul.

Individul îşi lipise gura de microfon. Buzele se mişcau moi, informe pe grătarul de metal.

— Unde sunt?

— La moşu'!

— Aha...

— Ce să fac?

— Dă-i o mână de ajutor. Ştii cum...

— Bănuiesc, hm, raționamentul dumneavoastră. Sunt bătrân, singur, aparent fără vicii. Duc o existență mizerabilă, de cârtiță. Vă întrebați de ce m-am ambalat în treaba asta.

— Da! şopti Minerva. E de neînțeles.

— În timpul războiului am căzut prizonier. Chipul i se chirci. De-atunci cred în infern. Crăpam de foame eu şi ceilalți. Doar împrejurările ne-au împiedicat să nu devenim antropofagi. Împrejurările şi poate, hm... Încă ceva... Un soi de demnitate. Era oare demnitate sentimentul acela tulbure, inconştient, care năştea în noi o rezistență surdă? Căci asta voiau. Să ne aducă la starea primară, animalică a firii, la startul de acum

multe milenii al omului abia ridicat în picioare, să ne trezească toate instinctele înjositoare, mai bine zis să le reanime. Şi zău nu e greu. Râse: Hm, nu e greu deloc. Foamea te transformă într-o bestie. Foamea stimulată inteligent de câteva înghiţituri zilnice. Căci trebuia evitată narcoza inaniţiei totale. Mă întrebam atunci... Hm, mă întreb şi astăzi: ce urmăreau de fapt? Asigurarea unei depline securităţi din partea noastră? Absurd. Cu o singură mitralieră ţii la respect sute de oameni. Atunci ce? Studiu cinic al reacţiilor umane în circumstanţele date? Moarte lentă, sadică, de dragul sadismului? Mi-aduc aminte că după împrejmuirea de sârmă ghimpată creştea un măr. Ne despărţeau de el câţiva metri. De fapt, absolutul. Hm... Libertatea, ca şi moartea, erau pentru noi noţiuni absolute. Oftă: Da, da... Văd încă limpede fructele acelea mici cu coaja groasă, gălbuie. Poate că Adam când a muşcat din măr era înfometat... Mă întreb câţi ar fi pregetat atunci să ucidă, hm... să ucidă în schimbul unei poame chircite? Oameni... omenie... hm, vacs! Toată biblioteca din Alexandria după care de secole bocesc generaţii întregi nu făcea cât o bucată de mămăligă. Atunci am înţeles prima oară că aşa-zisul criteriu valoric e fatal dependent împrejurărilor. Dar asta e altă poveste. Am ieşit de-acolo traumatizat psihic. O lăcomie dementă, iraţională, generată de spaimă. Să am, să adun, să nu mi se mai întâmple... Şi niciodată nu era de ajuns. De fapt, de ce vă spun toate lucrurile astea? Da, hm, despre ce vorbeam?

— Aţi acceptat propunerea...

— Da. Mi-a dat apoi dispoziţii de ordin tehnic. Cum luăm legătura, unde predau marfa etc. Am înţeles repede că dacă, hm, dacă va fi să cad, voi cădea singur.

Era clar că voia să rămână în umbră, iar combinația fusese preconizată de aşa manieră, încât lucrul s-a dovedit posibil. Omul acesta a intrat de cinci ani în viața mea, uneori îl visez, hm, coşmaruri stupide, straie fără chip ca în Wells, dar habar n-am cine e şi cum arată. Îi ştiu doar glasul.

— Situația nu v-a îngrijorat?

— De ce? Un astfel de partener îți inspiră încredere. Şi apoi, cu ce m-aş fi ales, hm, dacă în loc de unul în boxă am fi luat loc doi?

— Totuşi ați încercat să-i descoperiți identitatea.

— Hm, duduie, asta se numeşte curiozitate. Nu mă interesa identitatea lui — nume, prenume, profesiune, hm, stare civilă. Voiam să-i văd doar chipul. Devenise o obsesie, o necesitate vitală căreia nu mă mai puteam opune. E absurd, dar dacă stai şi te gândeşti bine, omul ăsta, hm, îmi devenise ființa cea mai apropiată.

— De câte cutii oarbe dispuneați?

— Patru. Cea din Ştirbei Vodă, Cimitirul Ghencea aleea 9 — Monumentul Costăchescu, o alta la lacul Herăstrău şi în sfârşit grădinița bisericii din strada Olari. Când aveam să-i comunic ceva, lipeam o etichetă pe un stâlp dinainte fixat în preajma Facultăților de Drept, Medicină ori Politehnică. În aceeaşi zi primeam un telefon. Dacă depuneam banii şi actele într-un anumit loc, instrucțiunile şi diploma confecționată le ridicam obligatoriu din altă parte.

— Cum erați remunerat?

— Necunoscutul, hm, e un tip corect. Înțeleg prin aceasta că împărțea banii în mod echitabil. Opream jumătate din sumele predate de, hm, viitorii ingineri. Râse: În privința asta avea încredere în mine.

— Cine vă supraveghea?

Ocoli casa în fugă, stropind pereții din belşug cu un lichid incolor, fără miros, scurs dintr-o butelie plată de metal.

Se opri sub fereastră. Silueta locotenentului Dobrescu, întors cu fața spre interior, sprijinindu-se de pervaz, tăia priveliştea. Individul ridică piedica armei.

— Hm, un fel de uriaş, răspunse după câteva clipe de gândire profesorul. Înalt, extrem de voinic. Acum, iarna, poartă un soi de canadiană îmblănită. Ştiți, hm, cum aveau soldații americani în '45. Se află tot timpul în preajma mea. Din când în când, primesc câte un telefon, dar nu răspunde nimeni. Ca şi cum mi-ar lua temperatura...

— Numărul de telefon 17 19... vă spune ceva?

Bătrânul se gândi câteva clipe:

— Nu-mi dau seama. O fi al unuia dintre, hm, "inginerii" mei. Râse. Lista e lungă. Dumneavoastră erați a paisprezecea. V-ați fi închipuit?

Se ridică, îndreptându-se spre cealaltă extremitate a odăii.

"Doamne sfinte!" se sperie Minerva. "Paisprezece pseudo-specialişti care-şi plătesc tributul dând informații..." Dar n-avu timp să-şi isprăvească gândul...

Individul văzu groaza aşternându-se pe chipul profesorului. Ochii ca cenuşa, fără strălucire, nu se puteau desprinde de orificiul mic, rotund, al revolverului. Un spasm ca o tresărire şi, înainte de a

apăsa pe trăgaci, bătrânul, căutându-şi echilibrul cu brațele, se rostogoli fulgerat pe parchet.

Individul scoase bricheta din buzunar şi o aruncă aprinsă. O vâlvătaie lungă, roşie, izbucni în sus ca un şarpe. Începu să alerge din răsputeri.

Minerva sări în picioare. “Ce-a fost asta? Un atac de cord? De ce? Profesorul privise pe fereastră...”

Cu o lovitură scurtă sparse geamul. Văzu silueta înaltă dispărând spre capătul străzii. Scrâşni printre dinți:

— Dobrescu, ia-te după el! Adăugă cu căldură: Să fii atent.

Locotenentul escaladă geamul, îndepărtându-se în goană.

Minerva se întoarse spre bătrânul prăbuşit. Un miros iute, înecăcios, o țintui locului. Casa profesorului ardea ca o torță.

Capitolul 18. Meci cu moartea

Locotenentul se opri derutat. Aleea, blocată de o clădire înaltă, se bifurca pe cealaltă latură în două străzi lungi şi înguste. Îşi simți palmele transpirate. Încotro s-o ia? Asasinul reuşise să dispară. Nu putea fi prea departe, dar orice clipă era în avantajul lui, îl ajuta să se îndepărteze. Stătea gâfâind în mijlocul străzii, privind de jur-împrejur.

O fetiță de vreo zece ani în palton albastru, cu o coardă în mână, îi zâmbi, arătând cu degetul undeva după colț. Începu să alerge...

***

Aerul devenise irespirabil. Pe fereastră se zăreau flăcările, nişte limbi uriaşe din ce în ce mai înalte, prinzând zidurile casei într-o cuşcă de foc.

“Se îndrepta spre bibliotecă, nu spre uşă”, îşi repeta Minerva recapitulând ultimele clipe ale bătrânului.

Trebuia să găsească lista celor 14 ingineri falşi. Gândul că flăcările vor mistui în câteva minute hârtia, carnetul ori agenda în care erau trecuți o înnebunea. Câteva minute şi cei 14 se vor scufunda în necunoscut, în neantul plin de spaime al unei întinse rețele de spionaj. Şi şi-o reproşa amarnic, căci era primul lucru pe care trebuia să-l obțină de la profesor.

Focul intră în odaie, prinzând hulpav perdelele, husele pline de praf. Cu ochii roşii, înecându-se, Minerva nu băga de seamă. Trăgea disperată de sertare, răsturnând vesela şi rufăria, cotrobăind printre scrisori şi chitanțe vechi, căutând în spatele tablourilor, sub cartoanele prinse în pioneze.

Brusc, uşa de pe coridor se deschise şi apăru femeia.

Locotenentul îl ajunse din urmă câteva străzi mai departe. Omul se întoarse brusc, încovoiat, cu mâinile îndepărtate de trup. Avea o siluetă uriaşă, cu umeri masivi, astupând cerul. Pumnul greu, ca un baros, ținti obrazul lui Dobrescu. Acesta eschivă la timp şi îi prinse brațul într-o figură de judo. Se auzi osul scrâşnind, dar individul scăpă din încleştare. Brațul atârna inert lângă trup. Locotenentul privi în lungul străzii. O fracțiune de secundă. Primi o lovitură la rădăcina capului şi căzu în genunchi. N-avea aer…

***

Chipul palid al femeii era calm. Îşi strângea la gât o haină lungă, neagră, privind-o pe Minerva cu o curiozitate stranie. Părea să nu observe focul.

Încercând să astâmpere flăcările care i se agățau de umeri, de pulpanele hainei, amețită de fum, Minerva strigă gâtuit:

— Fugi. Pleacă. Fugi. Ai să arzi!

Un surâs palid flutură pe chipul straniu. Femeia îşi clătină capul şi întinse mâinile înainte, ca şi cum ar fi vrut să prindă vâlvătaia.

De departe se auzea alarma pompierilor.

Minerva continua să caute.

***

Dobrescu se ridică. Îşi simțea picioarele moi. Îl văzu pe asasin dispărând la capătul străzii. O stradă pustie… “Cum pot fi străzile atât de pustii?” Amețit, locotenentul încercă să alerge…

***

O dădu la o parte strigând, aşa i se păru, căci nu-şi auzi glasul:

— N-auzi? Pleacă! Pleacă odată!

Se sprijinea de pereți, căci din cauza fumului dens şi opac nu mai vedea nimic. Ajunse greu în biroul profesorului. În prag se împiedică şi căzu. Se târî până la masă gâfâind. Îi era teamă să nu-şi piardă cunoştința. Gura îi era uscată, arsă, parcă umplută cu jăratic.

Deşertă sertarul mesei. Hârtiile se aprinseră. Cu ultime speranțe, doborî de pe piedestal bustul lui Voltaire. Gol.

***

Doi tineri mergeau agale, cu mâinile în buzunare. Loveau pietricelele din mers, proiectându-le spre bordura trotuarului. Priviră curioşi omul cu brațul țeapăn care fugea, apoi pe celălalt, venind din urmă cu paşi dezordonați, scăpați de sub control. Ridicase mâinile făcând semne disperate. Striga ceva nedesluşit. Tinerii se întoarseră:

— Ce-i cu ăştia, dom'le?

— Habar n-am! şi întinse piciorul de-a curmezişul.

Împiedicat, asasinul căzu cu un geamăt peste brațul luxat.

Făcu câteva încercări să se ridice, apoi renunță.

Dobrescu se apropie, gâfâind:

— Mulțam, fraților!

***

Căuta printre cărțile din bibliotecă. Le azvârlea jos, vrând parcă să alimenteze focul. Auzi ceva, un urlet în spate, dar nu se întoarse. Cineva îi puse mâna pe umăr.

— Pleacă, femeie, pleacă! Ți-am spus să pleci!

Dar un braț puternic o răsuci. Desluşi prin fumul gros un bărbat solid în uniformă de pompier. Mustața neagră îi dădea un aer teribil, de Poilu.

Omul răcni din toate puterile:

— Hai, cucoană! Cade casa pe dumneata!

— Salvați femeia şi bătrânul!

— N-avea grijă...

Minerva nu-l mai auzi. Scoase o exclamație, un chiot de bucurie. Sus, pe ultimul raft, se afla un sul de hârtie. Văzu primul nume: Maria Dumitrescu. Îl apucă crispată şi se prăbuşi.

Omul îşi făcu drum printre flăcări ținând-o în brațe. Obrazul Minervei, fierbinte, se lipi de nasturii de metal cu un suspin nedesluşit.

— Aprigă femeie! îngână pompierul uluit.

Capitolul 19. Capcana

Aproape alergând, Necula ajunse femeia din urmă. Era încă tânără, cu picioare lungi, nervoase. De umăr îi atârna poşeta deschisă. Se vedeau nişte bani, o batistă, rujul. La o jumătate de metru în spate, Necula, cu degetele transpirate, lăsă să alunece înăuntru biletul. Femeia întoarse capul. Necula zâmbi echivoc şi traversă strada.

Se înfundă într-o alee îngustă cu imobile elegante. De un gard atârna cutia de scrisori din tablă albastră. Privind circumspect în jur, aruncă al doilea bilet şi se îndepărtă.

***

Traducătorul se întrerupse din bătut la jumătatea paginii. Luă o țigară şi întinse mâna după cutia de chibrituri. O scutură din obişnuință. Găsi un singur băț care nu se aprinse.

Traversă holul şi intră în odaia lui Necula. Îl izbi mirosul închis, dulceag. Aprinse lumina şi zări pe toaletă cutia de chibrituri pentru menaj. Luă un pumn de bețe. Sub o balerină din porțelan ieftin îi atraseră atenția nişte pătrate de hârtie tăiate atent şi economic de meticulosul Necula. Printre ele, foi de indigo de aceleaşi dimensiuni. Răsfoindu-le, observă urme lăsate de apăsarea creionului pe una din foițe. Ridică hârtia violet, apropiind-o de oglindă. Descifră primele cuvinte, zâmbind disprețuitor.

***

Necula se trezi pe neaşteptate cu sentimentul acut că se află în primejdie. Îşi şterse cu mâneca pijamalei sudoarea rece de pe frunte, încercând să audă altceva decât bătăile inimii. Descifră greu ora pe cadranul fosforescent. 3 fără 20. Plină noapte.

Avea certitudinea că un zgomot, un zgomot deosebit, special, altceva decât o frână, o țeavă de eşapament ori un papuc trântit la etajul superior îi întrerupsese somnul. Crezu că aude mişcare pe hol şi se apropie în picioarele goale de uşă. Nu, de astă dată nu erau nervii. Se auzeau paşi. Paşii furişați ai cuiva care se ascunde, care bâjbâie în întuneric. Altceva decât menajamentele fireşti ale lui Luca, Dincă ori ale lui când se întorceau târziu, în noapte.

Crăpă uşor uşa. Ochii deprinşi cu întunericul scotociră ungherele holului. Dinspre bucătărie tremura o geană de lumină. Se apropie tiptil, hoțeşte, cu degetele încleştate pe piepții pijamalei.

Uşa era deschisă de un lat de mână. Recunoscu din spate silueta lui Dincă şi vru să râdă, mai mult uşurat decât bine dispus. Dar hohotul se înecă în gâtlej.

Dincă îşi întoarse fața. Mâinile îi erau murdare de ceva roşu, vâscos. “Sânge”, se înfioră Necula. Chipul descompus şi cenuşiu era oribil...

***

Minerva se aşează în fotoliul din spatele biroului, încercând să-şi ascundă tremurul genunchilor.

Simțea o amețeală uşoară, ochii erau fierbinți, uscați din cauza febrei. Negri şi lucioşi de obicei, acum străluceau ca două faruri. Privi în lungul încăperii, peste capul lui Dobrescu.

— Aş bea o cafea. Foarte amară. Şi să fie adus individul.

Închise ochii, apăsându-i puternic cu degetele reci.

***

O bău ținând ceaşca cu amândouă mâinile, căci îi tremurau prea tare. Bănuia că are temperatură, dar faptul în sine, cel puțin pentru moment, n-o tulbura, căci febra o stimulase totdeauna, acționând ca un excitant.

Individul stătea în fața ei, cu podul palmelor proptite pe genunchi. Trupul uriaş, zămislit parcă după alte şabloane decât cele obişnuite, avea tresăriri scurte şi ciudate, fără nici un corespondent pe chipul inexpresiv.

Minerva îi cântări nepăsarea, un soi de resemnare fatalistă față de consecințele preconizate şi acceptate de mult.

Anchetarea lui, după consemnarea convențională a datelor de stare civilă — Gheorghe Anton, 41 de ani, fără ocupație, antecedente penale, domiciliat în Bucureşti, Calea Rahovei 145 — se anunța uşoară. Un individ obtuz, un ghem de instincte fără rațiune.

Bruta din fața ei, reflecta Minerva, avusese un singur merit. Acela de a nu fi gândit singur, de a fi respectat neabătut regulile impuse de celălalt.

— Cum te-a racolat?

— Mi-a telefonat la un vecin din curte. Acum patru luni. Ştia multe. Zicea că m-a cunoscut..

Se întrerupse, privind-o pieziş pe sub fruntea încrețită.

— Unde? La penitenciar?

Râse parcă uşurat de intervenția Minervei:

— La penitenciar. Oamenii îşi spun multe pe acolo. Povestesc şi ei, ce să facă? Dar şefu' nu e dintr-ăia.

— De unde ştii?

— E prea şmecher ca să fi stat la pripon.

— L-ai văzut vreodată?

— Niciodată.

Minerva oftă imperceptibil. Pusese întrebarea într-o doară. Ştia că necunoscutul, omul care imaginase povestea asta halucinantă, e prea deştept pentru a se da pe mâna lui Gheorghe Anton. Nu riscase nici măcar cu profesorul, a cărui colaborare pe planul inteligențelor ar fi fost desigur fructuoasă. Şi totuşi, pe undeva inconştient, sclipise scurt un licăr de speranță.

Încercă să-şi îndrepte spatele. Se simțea slăbită, din ce în ce mai slăbită.

— Pe scurt, ți-a oferit o anumită sumă de bani pentru fiecare victimă. Cât?

— Nu ca să-i ucid, mormăi Anton.

— Dar pentru ce?

— Aşa, să-i urmăresc... Două mii.

Minerva se înfioră. "Doamne sfinte! Două mii de lei viața unui om. Două mii! Cât o jumătate de televizor, cât un costum de stofă oarecare..."

— Uite, Anton Gheorghe, eu zic că e mai bine să laşi balivernele.

— Vă spui că nu i-am omorât...

Şi luă atitudinea clasică a infractorilor "fără stil", însă trecuți prin şcoala Văcăreştiului.

— Doar dacă o să mă obligați să recunosc...

— E simplu. Nu-i aşa? Ce-i în capul tău? Mă duc pe urmă în instanță şi-i dau cu gura. Să vedeți, domnule preşedinte, m-au bătut ăia de la poliție, ori de la

securitate şi a trebuit să recunosc. Mi-au sfărâmat oasele...

— Păi dacă nu i-am omorât eu.

— Zău? Pe profesor ai încercat să-l ucizi azi, în fața mea. Numai că inima lui bolnavă ți-a jucat un renghi.

— Hai să zic pe ăsta, admise, dar pe ăilalți...

— Care ăilalți?

— De mi-i puneți în cârcă. Inginerii sau ce-or fi fost şi fufele alea două, inginereasa şi ailaltă, tânără...

Ce dobitoc! Iar omul din umbră ştia asta. Şi nu risca nimic. Căci Anton reprezenta doar o unealtă. O unealtă oarbă, ignorând mâna care operează. Iar realitatea, faptele demonstrau că celălalt raționase bine. Hm! Celălalt. "Duşmanul meu intim!" Cine spunea aşa? Parcă Rommel despre Montgomery. Ori poate altcineva... Bat câmpii...

— De unde ştii câte au fost şi cine sunt victimele?

— Păi dacă le-am urmărit. Asta era... căută un termen adecvat... misiunea mea.

— Şi cine i-a omorât?

— Nu pot să ştiu.

— Ştiu în schimb cei care te-au văzut. Urmează şi confruntarea, n-avea grijă! Prima victimă a fost inginerul Pascu. L-ai urmărit de-acasă. După ce l-ai împuşcat, ai intrat în restaurantul "Cluj" şi ai dispărut prin curtea din spate, escaladând fereastra de la toaletă. Te-au văzut chelnerii şi ți-au reținut statura. Peste câteva minute or să fie aici.

Anton se foi pe scaun. Lemnul pârâi sub greutate.

— Nu-s eu ăla...

— A urmat Mihăilă. Şi pe el l-ai urmărit din momentul în care şi-a părăsit locuința. Ai văzut că

aruncă o scrisoare la cutia poştală de pe Vâlcei. Peste două minute îl lichidai, dispărând în întuneric. Nu prea departe. De la un telefon public i-ai comunicat şefului rezultatul şi ai primit dispoziție să dai foc cutiei poştale. La ce număr ai sunat?

Minerva, desigur, improvizase. Dar cântărind posibilitățile intelectuale ale ucigaşului, era convinsă că ideea incendierii cutiei de scrisori nu-i aparținea. Cum între momentul asasinatului şi al incendiului se scursese foarte puțin timp, se putea deduce că legătura dintre criminal şi autorul moral fusese luată telefonic. Necunoscutul nu avusese cum să prevadă incidentul cu scrisoarea. Dar era limpede că-i fusese teamă de conținutul ei...

— Nu ştiu despre ce vorbiți...

Atitudinea era nesigură, stânjenită. În mod evident Anton continua să nege în virtutea inerției, fără să-şi facă totuşi iluzii. Preceptele bătrânilor puşcăriaşi sunt clare: “La anchetă, nu ştiu şi pace! P-ormă, vezi ce poate avocatul...”

Asta făcea parte din abecedarul penitenciarelor.

Minerva îşi umplu un pahar cu apă. Ar fi băut la nesfârşit, sau, mai bine, s-ar fi aruncat într-o cadă cu apă limpede şi rece ca gheața.

— Când te-ai dus la Maria Dumitrescu era deja moartă. Se sinucisese. Frică... Poate un ultim licăr de conştiință. După aceea am sosit eu. Te-ai ascuns — rațională o clipă — da, te-ai ascuns după draperie. Ai părăsit apartamentul ulterior, profitând de scurta mea absență. Degetul l-ai furat pentru că-ți plăcuse jucăria...

De astă dată, uimirea sticli în ochii lui Anton. Căscase gura, uitându-se la Minerva cu o stupefacție tâmpă, ținând de supranatural.

Aceasta reluă cu blândețe:

— Hai, omule, nu mă fă să pierd timpul! Dă-i drumul, sau cum se spune pe la voi, ciripeşte!

— Păi ce să vă mai spun? Aşa-i cum ziceți dumneavoastră. De fiecare căciulă, umflam două bătrâne. Eram pe drojdie, fără un sfanț. Nimeni nu mă primea la lucru, când se afla cine sunt şi pe unde fui.

Se simțea prea rău ca să-i mai demonstreze că minte. Din contră, conducătorii de întreprindere au obligația legală să angajeze foştii infractori tocmai pentru a nu-i împinge din nou, prin constrângere economică, la furt, crimă, tâlhării...

— Cum primeai dispozițiile?

— La telefon. Zicea: “Iei urma lui cutare, stă în strada cutare”. O zi, două mă lăsa aşa să-i pipăi. După aia abia... Banii mi-i trimitea prin poştă.

— Cu profesorul cum ați procedat?

— Păi ca şi cu ăilalți.

— Oare? Dacă reuşea să se strecoare nestingherit trebuia să-l laşi să dispară.

— Dar nu reuşise. V-am văzut când l-ați priponit. La 10 trebuia să-i aştept telefonul. Că aşa ne înțelesesem când ieşeam pe teren. La oră fixă mă suna la o cabină publică hotărâtă dinainte. Zic: “L-au prins!” Zice: “Ştii ce-ai de făcut.” Numai că a mierlit-o singur...

— N-a “mierlit-o...”

Minerva apăsă pe sonerie. Anton fu scos din birou. Uşa se deschise încet. Rămase nemişcată şi întrebă, fără să-şi ridice privirea:

— Ce-i, Dobrescu?

— Vă simțiți rău?

— De, băiete, am puțin guturai... Fă-mi rost de un calmant. Orice...

— E Vlase, doctorul, alături. Stă de vorbă cu procurorul Ştefănescu. Poate vă dă el ceva.

— Vlase?! se miră Minerva.

— Da, a venit cu un raport... Adăugă nesigur: i-am convocat şi pe ceilalți trei: Dincă, Luca şi Necula. Credeam că aveți nevoie de ei.

— De ce, băiete?

— Pentru confruntare. De altfel, dumneavoastră mi-ați atras atenția că azi încheiem bilanțul.

— Aşa ți-am spus? Atunci să intre!

***

Luară loc împreună, pe trei scaune alăturate. Necula, vădit îngrijorat, clipind mai des, mai mărunt, din ochii bolnavi de conjunctivită, Luca încercând eroic să-şi ascundă neliniştea sub o poză de detaşare filozofică, Dincă, mereu tern, zâmbind resemnat, cu o nuanță imperceptibilă de ironie.

Figurantul, socotind strategic şi oportun să se indigneze, izbucni pițigăiat:

— E ora unu noaptea! Sunt un cetățean paşnic. Consider un abuz...

Minerva îl măsură scurt.

— Stai jos, Necula!

Dezumflat, tăcu rotindu-şi iscoditor ochii în jur. Obrajii îi tresăreau ritmic, ca acționați de o pompă.

Vlase, cu eterna trusă neagră în mână, se apropie de biroul Minervei. Şopti îngrijorat:

— Să vă dau un calmant?

Minerva îl privi lung, încețoşat:

— Da, cred că-mi puteți da...

În fundul biroului, Dobrescu şi procurorul discutau încet. Ştefănescu gesticula cu aerul cuiva căruia i se relatează lucruri imposibile. Pe chipul locotenentului aluneca un zâmbet fugar.

— Colaboratorul meu s-a cam grăbit convocându-vă astă-seară, spuse Minerva. De fapt... astă-noapte.

— Să lăsăm pe mâine, interveni procurorul susținut de Vlase cu argumente profesionale.

Minerva îşi scutură capul cu mişcarea aceea a ei, caracteristică.

— Tot suntem aici. Nu va dura mult. Coordonatele mari ale problemei le cunoaşteți. N-are sens să recapitulez... Poate sumar. Îşi plimbă privirea cuprinzându-i pe toți cei de față: O idee genială exploatată extrem de abil. Un om cu multă răbdare, căci piesa se joacă în două acte. *Primo tempo*: Racolarea candidaților la fals prin intermediul unui psihopat atins de fobia foamei. Oamenii trebuie să fie capabili, în stare să facă față problemelor de producție ori cercetare, apți de avansare şi, mai ales, lipsiți de scrupule. *Secundo tempo*: La un interval de câțiva ani, şantajarea posesorilor de diplome măsluite. Mda... Calificarea certificată de documentele false vizează sectoare-cheie din industrie, ceea ce asigură pseudo-inginerilor angajarea în posturi corespunzătoare. Activitatea ocultă desfăşurată pe câțiva ani are un rezultat mănos. Un număr de falşi specialişti împânzeşte țara. Informațiile încep să curgă. Dar sunt oameni şi oameni. Unii se răzvrătesc. Dacă au acceptat să beneficieze de o situație

falsă, nu sunt însă de acord să şi trădeze. Teamă de consecințe — grave în materie de spionaj — poate glasul întunecat al conştiinței. Mă refer la Pascu, la Mihăilă... la Maria Dumitrescu.

Se opri. Liniştea era atât de deasă, de nefirească, încât cei de față îşi auzeau vâjâitul urechilor. Minerva oftă:

— În concluzie, oamenii mor înainte de-a apuca să vorbească... Maria Dumitrescu se sinucide cu o oră înainte de vizita mea. În aceeaşi dimineață auzisem pentru prima oară de existența ei. Era ciudat... Al naibii de ciudat. Ca şi faptul că profesorul este avertizat oportun — mi-a confirmat-o — despre adevărata mea calitate. Ciudat, ca şi toate handicapurile care-i permit adversarului meu din umbră să mi-o ia înainte, să-mi dejoace planurile, să-mi dea peste cap ancheta. Se comit două crime. Pascu şi Mihăilă sunt lichidați pentru că se răzvrătesc. Dora Ioachim, avertizată, dispare. Dispare pentru că poate va fi determinată să vorbească. Nu ştie mare lucru, ignoră total combinația diplomelor false şi asta îi salvează viața. Maria Dumitrescu nu rezistă şantajului. De fapt, aşa cum am mai arătat, îşi ia singură zilele. O face probabil doar cu câteva minute înainte de sosirea lui Gheorghe Anton. Scopul vizitei lui nu lasă loc îndoielii. Întâmplarea îl scuteşte de o nouă crimă. Ca şi în cazul profesorului care cade fulgerat de un atac de cord doar recunoscându-i silueta. Din fericire, a putut fi salvat. Principalul complice a rămas în viață. Serviciile lui Anton — ucigaş, fără scrupule — sunt remunerate. În rest, nu-l interesează altceva decât să respecte cu strictețe dispozițiile primite telefonic de la şef. Acelaşi şef care comunică în acelaşi mod cu

profesorul. După ideea remarcabilă ce a generat toată povestea, “găselnița”, în virtutea căreia necunoscutul reuşeşte să rămână camuflat în mijlocul docililor săi complici, mi se pare performanța cea mai prodigioasă. Este pentru prima oară când se dă o soluție, un antidot justificatei temeri privind cooperarea în materie de infracțiune. Scadența e rapidă sau întârzie, dar totdeauna implacabilă. Mai devreme ori mai târziu complicii vor vorbi. Este o axiomă pe care necunoscutul o ştie şi o apreciază în limitele sale juste. Şi atunci? Întoarce lucrurile cu 180 de grade. Oricum ar fi căutat un atu — de ordin fizic sau moral — care să pecetluiască buzele complicilor cât mai sigur. Dar omul nostru nu-şi face iluzii. Profesorul e un bătrân care la urma urmelor n-are prea mult de pierdut. Iar Anton, brută primitivă, instincte şi pumni, îl poate vinde la o beție oarecare într-o cârciumă sordidă de periferie.

Bău lung, golind paharul. Îi făcu semn lui Dobrescu să i-l umple. Acesta se execută cu gesturi precipitate, emoționat, vărsând apă pe birou. Vru s-o şteargă cu batista, dar Minerva nu-l lăsă. Vedea tulbure. Vlase şi procurorul acolo, în fundul încăperii, răsăreau ca două umbre învăluite în ceață. Ceilalți trei stăteau încremeniți în poziții rigide. Necula, cu mâinile agățate de scaun, îşi repezise capul înainte, puțin oblic, ca şi cum ar fi auzit bine doar cu o singură ureche. Luca rămăsese cu țigara neaprinsă între degete. Doar Dincă se uita în jur cu o curiozitate domoală, dar nedisimulată.

— Există o singură soluție, aparent fantezistă. Complicii să nu-l cunoască. Destul de dificil să convingi pe cineva să lucreze pentru tine, să-ți respecte neabătut dispozițiile, dar mai ales să-l determini să ți se supună

necondiționat într-o întreprindere plină de riscuri. Şi totuşi a izbutit. Argumentul material, servit concret şi cu promptitudine, i-a convins atât pe profesor, cât şi pe Anton. Comunicările se făceau telefonic — necunoscutul sunând totdeauna din oraş, niciodată de acasă. Schimbul de materiale — bani, acte, informațiile inginerilor, care ridicau în fond cele mai mari dificultăți, insurmontabile la prima vedere — totul se realiza prin intermediul unor cutii oarbe. Erau patru, răspândite în diverse puncte ale Bucureştiului, toate oferind posibilitatea ca un obiect depus într-un anumit loc să fie ridicat de necunoscut din acelaşi loc, folosind însă altă cale de acces. Clătină capul pe gânduri, lipindu-şi paharul, rece, de obraz. Lucrurile puteau merge astfel la infinit. O maşinărie extrem de bine pusă la punct. Dar, ca totdeauna, erori infinitezimale năruie eşafodaje considerate până atunci invulnerabile. Printre altele s-a comis una capitală: documentele false erau întocmite la o maşină de scris Remington. Realizând primejdia, s-a grăbit să se descotorosească de ea. Am găsit-o. Experții noştri au căutat în zadar urme. Dar au avut o idee. Derulând cu atenție panglica de tuş, au descoperit o amprentă. A fost o mică neglijență din partea necunoscutului care a atins-o cândva, inconştient. Băieții o studiază acum...

— Înseamnă că..., începu procurorul.

— Înseamnă că peste puțin timp îi voi cunoaşte, în sfârşit, identitatea. Şi cu asta, suspendăm şedința.

Încercă să se ridice, ajutată de Dobrescu. Vlase, năucit parcă de cele relatate, o luă îndatoritor de celălalt braț.

— Vă însoțesc până acasă. E maşina jos. N-am linişte până nu vă văd în pat.

— Nu! făcu încăpățânată Minerva. Mă conduce Dobrescu. Luca, Dincă şi Necula aşteptau nedecişi lângă uşă. Traducătorul se interesă cu aplomb:

— Putem pleca?

— Puteți. La o adică, ştiu eu unde să vă găsesc.

Dobrescu îi deschise uşa. Ochii îi scăpărau. Întrebă în şoaptă groasă, făcându-i pe toți ceilalți să se întoarcă:

— Şi totuşi pe cine bănuiți? Pentru că bănuiți pe cineva. Am convingerea chiar că-l ştiți.

Minerva aşteptă ca Luca, Dincă şi Necula să se îndepărteze. Spuse:

— “Necunoscutul” s-a aflat în biroul meu. Adăugă sarcastic: Mănăstire într-un picior…

Capitolul 20. Erori

Maşina aluneca în noapte, ca o nălucă, pe străzile pustii.

— Uită-te pe geamul din spate! spuse Minerva cu nasul şi bărbia înfundate în gulerul ridicat al hainei.

Acum îi era frig, din ce în ce mai frig. Ținea maxilarele încleştate, încercând să-şi stăpânească clănțănitul dinților.

— Se vede ceva?

— Nu.

— Spune-i şoferului să întoarcă pe linia lui 31. Trebuie să ajungem în Piața Confederației.

— Nu mergeți acasă?

— Țț! Facem o vizită.

Locotenentul avu impresia că n-a auzit bine. Ori poate Minerva delira...

— O vizită? La 2 noaptea?!

Opriră pe Aleea Alexandru.

— Aici! spuse scurt Minerva în fața unui restaurant de cartier.

Rămase cu privirea ațintită înainte spre o vilă elegantă, în stil florentin.

— Ce facem? întrebă Dobrescu.

— Nimic. Aşteptăm!

La ferestrele parterului, lumina străbătea subțire de după draperiile grele. Într-un târziu se stinse.

— Acum putem merge! şopti Minerva.

Ieşiră din maşină şi urcară cele câteva trepte de la intrare.

— Ai arma la tine?

— Bineînțeles.

— Rămâi lipit de zid, să nu te vadă.

— Cine?

— Baba Cloanța! Scrie sub sonerie. Şi chicoti.

Total deconcertat, locotenentul încercă să descifreze cartea de vizită. Nu mai avu timp.

Uşa se deschise brusc. În prag apăru o siluetă subțire, purtând o valiză mică din scai negru.

Dobrescu îşi stăpâni reflex exclamația: “El era?!!”

Minerva făcu un pas înainte, sprijinindu-se cu cotul de zid.

— Bună seara, doctore!

***

Dobrescu rămăsese încremenit în picioare, stană de piatră, pendulându-şi privirile de la unul la celălalt.

— Stai jos, tinere, ai să oboseşti!

Vlase îi indică un fotoliu de piele. Completă, zâmbind amabil:

— N-am de gând să fug. De altfel, mi-ar fi şi imposibil. Bănuiesc că un regiment întreg mişună acum în jurul casei.

— Dar aveai de gând s-o faci, observă Minerva.

— Fireşte! Instinctul de conservare e ultimul care-l abandonează pe individ. Piere o dată cu noi.

— S-ar părea că dumneata nu l-ai avut în suficientă măsură. Medicul râse:

— Vă gândiți la toată povestea asta? Singură ați demonstrat aseară eficacitatea măsurilor mele de precauție... Morala: Nu eşti niciodată îndeajuns de prevăzător.

Locotenentul nu-l slăbea din ochi. Îl uimea dezinvoltura personajului, nonşalanța conversației

amabile, ca şi cum ar fi discutat lucruri indiferente, drăguțe şi banale cu amici veniți în vizită, modul impecabil, desăvârşit cu care îşi turna whisky. Gesticula discret, ca un om bine crescut, zâmbea fermecător.

— De ce-ai făcut-o, Vlase?

— Sunteți un om inteligent! Ce înseamnă "de ce ai făcut-o?" V-aş putea întreba, la rândul meu, de ce n-ați făcut-o dumneavoastră. Ori de ce procentul cutare de indivizi comit fapte reprobabile în timp ce ceilalți îşi văd de treabă.

— Ştii foarte bine că sunt anumite cauze care generează fenomenul infracțional. Restul rămân speculații.

— Vă înşelați! Îmi expuneți punctul de vedere oficial, pe care-l recităm din şcoală. După mine, eronat. Răul există în noi. Ca dovadă, dintr-o mie de inşi care vor maşină, fură numai unul. Condițiile materiale sunt aceleaşi, dar reacția variază de la un individ la altul, în funcție de acel germene despre care vă povesteam. Amintiți-vă câți din oamenii trecuți prin mâinile dumneavoastră au sfidat legea, mânați efectiv de nevoie.

— Îmi faci teoria răului prin predestinare?

— De ce nu? Este punctul meu de vedere…

— Adică ai simțit aşa, o necesitate în organism, să ucizi, să şantajezi, să devii trădător?

— Pardon, deşi amănuntul nu mai prezintă, din punctul meu de vedere, importanță, trădare de patrie n-am făcut. Vreau să spun că n-am transmis informațiile obținute. Sunt toate aici, în valiză.

— N-ai făcut-o încă! Dar acesta era scopul. Deci tot acolo ajungeai. Cui trebuia să-i predai materialele?

— Nu ştiu. Puteți să mă credeți sau nu. Cum vreți. Toată întreprinderea a fost concepută pe principiul camuflării absolute a participanților. Nu includ aici simplii executanți ca Anton sau chiar profesorul. Banii mi se expediau prin poştă la diferite oficii din Bucureşti sau provincie. "Marfa" — informațiile obținute — trebuia depusă în intervalul de la 15 la 20 mai, orice zi mi-ar fi convenit, în spatele oglinzii din ascensorul principal al magazinului "Universal". N-ar fi fost dificil. O simplă alunecare a degetelor. Fotogramele au intrat într-un etui mai mic decât un baton de ruj. Adăugă cu ironie amabilă: Cum eu mă voi afla în imposibilitate fizică, desigur, oficiul îl veți face dumneavoastră.

"Mda!" meditä Minerva. "Sute de persoane circulă zilnic cu liftul. Pentru un funcționar al magazinului ridicarea materialului ar fi reprezentat o jucărie. Deşi cu o celulă fotoelectrică... Dar asta presupune multe... Arestarea lui Vlase, securitatea avertizată, iar cei care lansaseră formula ascensorului considerau probabil că au posibilitatea să repereze instalarea unui aparataj special."

— Găselnița mi se pare mai puțin ingenioasă, mai vulnerabilă decât cele pe care le născociseşi dumneata.

Vlase râse:

— Odată prins şi secretul ascunzătorilor descoperit, n-avea sens să mă mai complic. Ați fi ştiut deja lecția. S-a introdus pe deasupra, se scoate pe dedesubt...

— Cum ai fost racolat?

— Simplu şi elegant. Acum cinci ani îmi petreceam concediul pe litoral. La Eforie Nord. Pe plajă — cunoaşteți plaja de la Belona în plin sezon — m-am împrietenit cu nişte străini.

— Ce naționalitatea aveau?

— N-aş putea să vă spun. Vorbeau curent mai multe limbi, iar numele în astfel de ocazii nu înseamnă nimic. În orice caz, lucrurile s-au desfăşurat fără ostentație. Un foc, o țigară străină, câteva glume, jocuri amuzante pe nisip cu discul de cauciuc ori bile colorate... Aveau tot felul de drăcii la ei... A doua zi ne-am reîntâlnit, de astă dată seara pe faleză. Cineva a propus o partidă de pocher. Din nou, totul părea firesc, întâmplător. O manieră agreabilă de a-ți pierde timpul. S-au cumpărat trei sticle de whisky. Zâmbi: Johnnie Walker. Partida a avut loc în camera lor. Hotel Jupiter... lângă gară. Am băut mult. Sec, ca şi ei. Pe la 11 seara pierdeam 15 mii de lei. Am cerut un răgaz de 48 de ore pentru a-mi achita datoria... Mă gândeam să vând ceva... În sfârşit. Au început să râdă. Nu le venea să creadă. “E o sumă atât de mare?” N-aveau de gând să primească nici un ban. A fost o joacă, un divertisment... Mi-au băgat cu sila în buzunar banii lichizi pe care-i pierdusem. Vreo patru mii. Mă simțeam îngrozitor de prost. Jucau mai mult decât fair-play. Au acceptat în cele din urmă, după insistențe penibile din partea mea, să plătesc o consumație la Cabaretul “Potcoava de aur”. Atunci, după două sticle de Bourbon, mi-au făcut propunerea. Cu totul amical. Bani contra unor secrete cu caracter economic. Mi se lăsa timp la dispoziție ca să pot pune pe roate “întreprinderea”. Doi, trei, patru ani. Chiar în seara aceea mi-au înmânat în toaleta cabaretului 70 de mii de lei. Credeam că visez... Ei mi-au sugerat ideea diplomelor false. În momentul în care aş fi început să “recoltez”, urma să le dau de ştire.

— Cum?

— Trebuia să iau într-o seară masă la “Lido”, însoțit de două femei blonde. Atât. Dacă n-aş fi primit un telefon în dimineața imediat următoare, aş fi repetat mişcarea după o săptămână. Am fost însă sunat chiar la prima tentativă.

— O femeie sau un bărbat?

— O femeie. Foarte laconică. Mi-a transmis chestia cu ascensorul de la “Universal” şi a închis.

— Ai mai primit şi alți bani?

— De trei ori. În total cam 200 de mii. Să vă torn puțin whisky? Arătați rău, o să vă întremeze...

— Vlase, Vlase, îți imaginezi că dacă mor eu, totul se rezolvă? Adică pleci cu Orient-expresul condus la gară de neamuri şi colegi în gingaş fluturat de batiste?

— Nicidecum. De altfel, v-am simpatizat întotdeauna... Chiar şi atunci când mi-am dat seama că am de-a face cu un ofițer de securitate. Surâse: Nu, n-ați comis nici o gafă care să vă deconspire...

— Atunci?

— Indiferent de abilitatea manevrelor mele nu-mi era îngăduit să sper că o acțiune de asemenea anvergură, durând de atâta vreme, este ignorată de securitate. Logic şi intuitiv, dumneavoastră nu puteați reprezenta poliția, un anchetator care cercetează nişte crime oarecare. În cel mai bun caz îmi închipuiam că, probabil, camuflați pe altcineva la curent cu dedesubturile afacerii.

— Atunci ce-a fost chestia cu pilulele pe care mi le-ai oferit astă-seară? Sau ți s-a părut că n-am probe suficiente contra dumitale? Trebuia să mai adaugi şi o tentativă de crimă?

— Acum două ore, ori două săptămâni era altceva. Dar amprenta odată detectată pe panglica maşinii de

scris îmi răpeşte orice şansă. Vuieşte ministerul probabil. Pariez că numai despre asta se discută acum. Aşadar, puteți să vă serviți fără grijă.

Rămase un timp pe gânduri, apoi reluă cu un zâmbet amar:

— Şi totuşi, ce ghinion stupid! O combinație superbă care cade din cauza unui amănunt idiot.

— Dacă treaba te consolează, am să-ți comunic că n-a fost unica eroare.

În ochii lui Vlase se aprinse un licăr de surpriză.

— Interesant!

— Ai greşit în primul rând nedisimulându-ți adresa, vreau să spun, siguranța şi eficacitatea cu care îmi puneai bețe-n roate. Parcă cineva ți-ar fi şoptit mereu ce intenționam să fac. Inerent, am început să mă gândesc la cei din anturajul meu, din imediata mea apropiere, la cei cu care lucrez... Dintr-o dată, cercul de investigații s-a redus simțitor. Ai greşit sugerându-mi personal piste false. Prea semăna cu Dincă portretul făcut necunoscutului care te-a acostat la poarta Institutului medico-legal.

— Dincă... Dincă, Luca şi Necula... Nu v-au derutat?

— Bineînțeles. Calculul a fost exact. Ştiai că în momentul scadenței, când intervenea şantajul, vei întâmpina unele refuzuri, aşa cum de altfel s-a şi întâmplat. Oamenii aceştia urmau să ducă cu ei în mormânt secretul. Pentru a-i deruta pe anchetatori, ți-ai pregătit din timp trei piste false, adaptabile. Dincă, Luca şi Necula confereau prin însăşi existența lor dezordonată, alimentată pe undeva şi de năstruşnicul testament al lui Tase, un teren propice. Le-ai scos-o în cale pe Dora Ioachim şi după câteva zile, candizi sau

numai îndrăgostiți, toți trei purtau, fericiți, cea mai infamă zgardă. Femeia aceea superbă accepta toate compromisurile pentru câteva mii de lei, strecurate după fiecare ispravă. Evident, habar n-avea ce urmăreşti îndemnând-o să intre în viața celor doi ingineri şi a trioletului de bețivani. I-ai cerut să dispară. Lui Necula îi era teamă să facă confesiuni de groază să nu-l înhaț plecând de la ideea răzbunării. Mai ales că Pascu murise la câțiva metri doar. Cu ceilalți a fost simplu. Certificatul strecurat în rama tabloului din odaia lui Luca — oficiul l-a făcut Dora Ioachim — o carte cu dedicație fără dubiu lăsată tot de ea la Dincă, având grijă, prin lipsa hârtiei albastre, s-o detectez repede, cam prea repede. Pascu locuia în apropierea instituției noastre din Rahova. La ore imposibile, Dora Ioachim le dă întâlnire amicilor în trei puncte diferite, dar masate toate în apropierea restaurantului "Cluj". De fapt, Dora a acționat ca un element de sudură. Tot ea a fixat întâlniri lui Dincă, Luca şi Necula pe Vâlcei unde urma să fie asasinat Mihăilă. Din păcate, am înțeles ceva mai târziu trucul. Când am vrut s-o iau la întrebări comițând greşeala s-o convoc pentru a doua zi dimineața, chiar în fața dumitale la Morgă, a dispărut confirmându-mi temerile. Da, ideea camuflajului în spatele celor trei n-a fost rea. Dubioşi până în vârful unghiilor, prinşi în cleşte de un concurs nefast de împrejurări al cărui autor erai dumneata, se zbăteau ca nişte insecte ținând anevoie piept anchetei în care începusem să mă încurc şi eu. Dincă, instruit, fin, voit enigmatic, face o pasiune idioată pentru Dora. Intuiesc că a fost formula sub care l-ai ademenit la locuința profesorului, odată descoperit. I-ai

făgăduit probabil divulgarea unor amănunte privitoare la arestarea ei. Nu?

— Cam aşa ceva. Ştiam că-l supravegheaţi. În plic îi strecurasem şi cheia sub pretextul că acela care-i va dezvălui taina este ţintuit la pat. Profesorul, instruit de mine, i-a înşirat nişte baliverne de circumstanţă...

— L-ai ales bine şi pe Necula. Superficial, laş, fără caracter, dispune în plus de o colecţie de superstiţii stupide care ne mână pe piste ridicole. Nu-mi puteam imagina totuşi că un om de vârsta lui e în stare să-şi piardă vremea cu "Lanţul Sfântului Anton". Şi iată-ne urmărind aiurea o cucoană în sacoşa căreia nimereşte unul din bileţele, luând fin la întrebări pe un tip căzut din cer, destinatarul altui bilet, şi aşa mai departe. Recunoaşte că treaba asta a depăşit până şi aşteptările tale.

Vlase râse:

— Bietul Necula!

— De Luca ce să mai vorbim...

Dobrescu o privea stupefiat. Minerva îşi regăsise vioiciunea, vechiul tempo. Poate vorbea mai repede, mai sacadat, cu suflu greoi, dar forţe proaspete păreau s-o anime.

— Pomeneaţi înainte de alte erori. Vă mărturisesc că sunt curios. Nu-mi pot da seama unde anume am ratat.

— La moartea Mariei Dumitrescu am dobândit certitudinea că dumneata eşti omul din umbră. Ai făcut două greşeli. Prima: La sugestia mea şi a lui Ştefănescu că femeia o fi adormit pe canapea şi că deci moartea o surprinsese dormind, ai râs. Îţi reproduc textual vorbele: "Ei, bravo! A adormit la 7,30 seara şi cu uşile vraişte..." N-aveai de unde să ştii cum intrasem eu. Mai exact, că

găsisem uşa deschisă. Ți-o spusese probabil Anton care m-a văzut. Dar să zicem că ai fi putut-o bănui, nu ştiu de unde. Aş fi rămas pe gânduri, însă o concluzie fermă nu puteam trage. Gafa mare ai făcut-o la plecare.

— La plecare?!

— Da. Dacă-ți aminteşti, am încuiat în față cu zăvorul pe dinăuntru, părăsind locuința pe uşa de serviciu care dă pe o terasă. Afară era beznă. N-am văzut treapta înaltă şi am călcat în gol, gata să cad. De fapt, am căzut aproape. La fel a pățit şi Ştefănescu. Incidentul nu s-a petrecut şi cu dumneata! Vreau să spun că ai păşit avertizat, ca unul care ştia că trebuie să coboare o treaptă, ca unul care cunoştea imobilul. Studiai totdeauna cu atenție locurile unde urma să acționeze Anton, pentru a-i putea pune la dispoziție date cât mai complete. Nu te-ai îndoit nici o clipă de cretinismul lui. Dar apropo, pentru că tot încheiem conturile. Ce era cu individa ascunsă în locuința profesorului?

— Nefericita aia? O divinizează. O iubeşte cu mila aceea care-ți sfârtecă inima, cu dragostea dureroasă pe care ți-o inspiră infirmitatea, neputința celui îndrăgit. E fiică-sa...

— Debilă mintal?

— Nu dintotdeauna. Probabil că acuma nu mai puteți scoate chiar nimic de la ea. Într-o noapte, sunt 15 ani de atunci, întorcându-se beat acasă, frate-său a siluit-o, apoi a fugit din țară. După un timp i-a scris bătrânului din Argentina. Nu i-a răspuns niciodată. Am convingerea că tot ce a făcut a fost din dragoste pentru ea. Să adune bani suficienți ca să o scutească de mila publică, de azil, de balamuc. În sfârşit, nu ştiu cum vedea el treaba.

— Mie mi-a înşirat o poveste de prizonierat. Un gen de obsesie de acumulare.

— Nu minte. A fost ceva şi cu chestia asta, dar, bănuiesc, totul generat în primul rând de tragedia fiică-sii. Psihicul uman e complex. Altceva?

— Basta! Ia-ți trențele şi hai!

— Unde?

— Nu fă pe naivul. Ai avut cel puțin avantajul că ştii ce te aşteaptă. Cunoşti toate operațiile.

— Ei, asta-i! Doar nu vă imaginați cumva că am să mă las condus după gratii şi plimbat prin piața publică. Afară-i vopsit gardul, înăuntru leopardul! Şi pe urmă să trag nădejde în serviciile unui avocat pântecos…

— Serios? Şi cam cum vezi dumneata lucrurile?

— Doamnă dragă, cu o jucărioară ca asta — şi ridicând mapa de piele de pe birou arătă un revolver mic cu pat de sidef — totul se rezolvă lesne. Deci, să ne luăm rămas-bun. În câteva clipe voi călători spre infern.

Minerva se ridică în picioare. Izbucni:

— Eşti un laş!

Omul clătină din cap, zâmbind:

— Hm… Manii de colecționară. Gândaci, cât mai mulți gândaci fixați cu acul în penitenciare. Obolul personal… Îmi pare rău doar de Mihăiță…

Nu-şi putu păstra surâsul până la capăt. Apăsă pe trăgaci. Traiectoria fu deviată de intervenția locotenentului care-i răsuci mâna, cu o mişcare fulgerătoare.

Glontele perforă tavanul. Fire de tencuială se împrăştiară prin încăpere.

Uşa se deschise. Pătrunseră înăuntru doi ofițeri îmbrăcați în civil.

— Luați-l! dispuse Minerva.

Rămase apoi cu ochii ațintiți în gol.

— Cine e... Mihăiță? şopti târziu Dobrescu.

— Fiu-său. Dar minte. A mințit. Dacă-i părea rău, dacă s-ar fi gândit la el... Făcu un gest de oboseală şi oftă: Hai să mergem!

***

Afară burnița, era frig şi, deşi scuturată de frisoane, pentru câteva clipe Minerva crezu că se simte mai bine.

În fața ochilor, imaginea lui Vlase, umbră fantomatică, subțire, se destrăma fâşii. Fragmente fizionomice — gura subțire, ochii cețoşi, melancolici, obrazul îngust — țâşneau din beznă într-o suită halucinantă de gros-planuri.

Îşi aminti de o vacanță la Câmpulung, petrecută cu mătuşă-sa. Era elevă de liceu pe atunci. A patra? A cincea? Se îmbolnăvise de febră tifoidă. Tanti Caliopi, adeptă proaspătă şi entuziastă a sistemului Yoga, încerca să-i explice că e suficient să facă un efort pentru a-şi depăşi boala.

“Biata tanti Caliopi! Toată viața a fost o excentrică...”

— Apropo, Dobrescu, să-i dai un telefon mătuşi-mii. Ştii numărul. Îi spui că sunt pe teren... Îşi privi ceasornicul. Ora 8. Ce-i azi? Joi? Se crispă. O găseşti după 12. Are lecții de persană şi profesorul stă tocmai în Bucureştii Noi. Vezi să n-o sperii.

— Aş... aş vrea să vă întreb ceva, începu timid locotenentul.

— Bănuiesc ce. Amprenta de pe panglica maşinii de scris... Nu există nici o amprentă, dar Vlase s-a speriat. Şi-a imaginat, şi asta am şi urmărit, că o fi atins din

neatenție panglica de tuş. Se poate întâmpla oricui. Un gest inconştient. Şi-a pierdut siguranța.

— Vlase..., murmură locotenentul. Cine şi-ar fi închipuit!

— Aşa e, cine şi-ar fi închipuit...

Şi o altă imagine, proaspătă, colorată îi răsări din memorie. La Şosea, într-o dimineață de primăvară, Vlase, siluetă grațioasă şi fragilă, ținând de mână un băiețel slăbuț, cu figură matură... Ce stupid! Nevastă-sa, actrița impozantă şi planturoasă ca o catedrală, îl părăsise pentru că i se păruse prea moale... Hm, prea moale.

— Ce-i asta? întrebă Minerva, oprindu-se speriată.

Doi vlăjgani, îmbrăcați în salopete albastre, alergau cât îi țineau picioarele, cu un soi de furcă lungă în mână, prevăzută la capăt cu un laț de sârmă. Cumetre în papuci, încinse cu şorțuri înflorate, fugeau țipând, strângându-şi cățeii în brațe, copiii urlau, scheunături disperate vâjâiau, incendiau cartierul. La vreo 20 de metri mai încolo, într-un camion, câini de toate semințiile lătrau cu labele agățate în plasa de sârmă cu ochiuri mari, care-i ținea prizonieri.

— Hingherii, observă locotenentul fără să poată descifra figura palidă, crispată a Minervei.

Aceasta şopti înfrigurată:

— Ascultă, Dobrescu! Vrei să faci o treabă bună?

— Ce anume?

— Dă-le drumul.

— Poftim?

— Nu suport să-i văd acolo, spuse gâfâind. Pe margine, în stânga, e cârligul. Adăugă dulce: Îl dai puțin la o parte, şi gata! Hai, te rog!

Dobrescu rămase cu gura căscată.

— E... e un ordin?

Îşi scutură capul sâcâită de ezitarea locotenentului şi spre uimirea acestuia, privind circumspect în stânga şi în dreapta, se apropie de camion. Ridică mâna scurt şi împinse cârligul cu un aer ce se dorea degajat.

Locotenentul, la câțiva metri în urmă, văzu cârdul de animale — un şuvoi fluid, revărsându-se din cuşcă cu un urlet triumfător.

Se auziră râsete şi de undeva, dintr-o curte, răsunară chiar câteva aplauze. Furioşi, hingherii se apropiau în fugă.

— Dobrescule! şopti Minerva peste umăr. Cred că e timpul s-o ştergem.

Îşi continuară drumul cu paşi anonimi, de plimbare, admirând peisajul hibernal. La ferestre, florile de gheață îşi destrămau petalele în picături lungi.